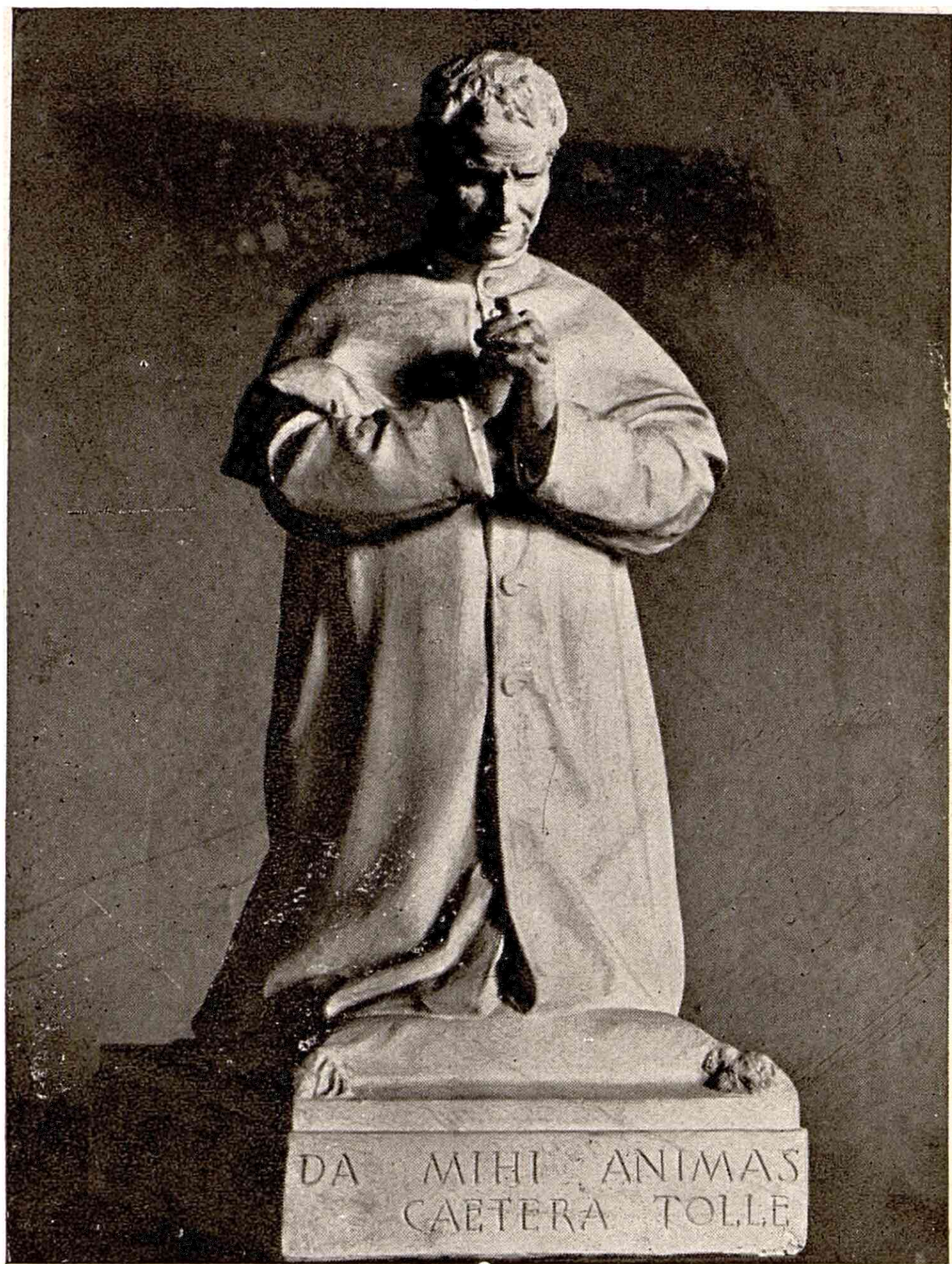

BLAHOŠLAVENÝ JAN BOSKO,
ZAKLADATEL SALEZIÁNOV.

ZÁZRAČNÉ UDALOSTI
MARIE POMOCNICE
KREŠŤANOV

SKRZ JEJ VERNÉHO SLUHU
BLAHOSL. JÁNA BOSKA

NAPÍŠAL :
Dr. JÁN LECHERMANN,
SALEZIÁN

PRELOŽIL :
Msgr. KAROL NEČESÁLEK,
KANONIK, GEN. VIKÁR V TRNAVE.

NÁKLADOM SPRÁVY SALEZIÁNSKÝCH SPOLU-
PRACOVNÍKOV PRE SLOVENSKO VO SV. BENEDIKU

Nihil obstat.

Dr. Stephanus Zlatoš, m. p.
censor dioec.

Nr. 8986/927.

Imprimatur.

Tyrnaviae, die 10. Januarii 1928.

Dr. Paulus Jantausch, m. p.
eppus, admin. apost.

Úvod.

Meno Jána Boska je svetoznáme. Považujú ho za najvýtečnejšieho pedagoga (vychovávateľa) 20. storočia. Jeho skvelé úspechy vo výchove mládeže, a jakých docielili jeho synovia použitím ním zavedeného spôsobu výchovy, ovenčujú jeho meno nesmrteľnou slávou.

K tomu sa pridružuje nežistné venovanie sa opustenej, chudobnej mládeži. Nadobudnúť jej časné a večné blaho, bolo cieľom jeho celého namáhania.

Predsa volačo nebolo azda dosť známe; totiž, že celé dielo výchovy Don Boskovej a jeho synov, i jeho svetová činnosť na každom poli výchovy mládeže je dielom Prebl. P. Marie. — Ona, ktorú uctievali pod menom: »Pomocnica kresťanov«, bola tá, ktorá Don Boska posmeľovala, aby započal svoje dielo; ona mu poskytovala prostriedky, ukazovala cestu; ona ho opätovne povzbudzovala a nútila k tomu; ona mu dávala nové a nové sily. Jedným slovom, Maria je zakladateľkou, ochraniteľkou a udržiavateľkou Saleziánskej Kongregácie. Don Bosko, ako to on sám veľa ráz prízvukoval, bol len výkonným nástrojom v rukách P. Marie. Aby sme to dokázali, nech slúžia k tomu údaje opísané v nasledujúcich záhlaviach.

Tento spisok nech slúži k tomu, aby mocná prímluva Marie Pomocnice kresťanov bola všetkým známa, žeby sa k nej čitateľ utiekal s takou dôverou, ako Don Bosko. Lebo čo bola P. Maria Pomocnica kresťanov Don Boskovi a vtedajším kresťanom, to je ona istotou aj nám. Práve preto, pospiechajme k milostivému trónu P. Marie.

Dr. LECHERMANN,
kňaz-salezián.

Hlava I.

P. Maria ukazuje deväťročnému Boskovi jeho budúce pôsobište.

Na výslovný rozkaz sv. Otca Pia IX., Don Bosko sám píše o tomto nasledovne: »Keď mi bolo 9 rokov, mal som sen, ktorý mi ostal cez celý život hlboko v pamäti. Zdálo sa mi, že stojím na širokej lúke, na ktorej behalo veľké množstvo chlapcov. Jedni sa smiali, iní sa hrali a ostatní kliali. Keď som počul ich Boha urážajúce reči, skočil som medzi nich, a chcel som ich bitkou a pokarhaním zahriaknuť. V tom okamžení zjavil sa mi ctihodný muž vo vznešenom rúchu. Sňahobiely plášť kryl celú jeho postavu. Tvár sa mu skvela jako slnko, že nebolo možno do nej nazrieť. Pomenoval ma menom, a kázal mi stať si na čelo chlapcov, pričom poznamenal: »Nie bitkou a karhaním získaš si týchto svojich malých priateľov, ale láskou a krotkosťou. Zaraz ich pouč o oškľivosti hriechu a o drahocennosti ctností«. V zmätku som odvetil, že som chudobný chlapec; neučený a neschopný vyučovať týchto chlapcov náboženstvu. Medzitým sa chlapci prestali hrať; prestali sa vadiť a rvať, a shromáždili sa okolo zjavenej osobnosti. Zaraz, bez toho žeby som si rozmyslel čo poviem, spýtal som sa ho: »Kto ste Vy, že vyžadujete od mňa také nemožné veci?«

»Práve preto, že sa ti zdajú nemožnými, musíš

sa pričiniť poslušnosťou a vedou, aby sa ony staly možnými».

»Ale ako si mám túto vedu zaopatriť?«

»Ja ti pošlem učiteľku; pod jej vedením sa podučíš pravej vede«.

»Povedzte len, kto ste Vy, že takým tónom sa so mnou vyprávate?«

»Ja som Synom tej, ku ktorej tri razy denne modlíš sa ťa naučila tvoja matka«.

V tú chvíľu videl som vedľa neho vznešenú Paniu majestátnej tvári, odenú plášťom skvejúcim sa zo všetkých strán, akoby bol ozdobený trblietajúcimi sa hviezdickami. Keď zbadala, že som v rozpakoch, kamdial' viac, kynula mi, aby som sa priblížil k nej. Chytila ma láskave za ruku a vravela: »Podívaj sa!« Ja som sa obzrel okolo seba a zbadal som, že všetci chlapci sa potratili. Na ich mieste však stálo množstvo capov, psov, mačiek, medveďov a iných zvierat.

»Hľaď! tu je pole tvojho účinkovania« — povedala nebeská Pani — »buď ponížený, silný a mocný!« Ja som sa opäť obzrel okolo seba, a videl som, že divé zvery premenily sa v krotké baránky, ktoré láskave pozerajúc obskakovali okolo krásnej Panej. Ja som začal plakať, a prosil som nebeské zjavenie o vysvetlenie, čo to všetko má znamenať. Ona mi položila na hlavu ruku a riekla: »Časom porozumieš všetkému!« A keď to povedala, na akýsi hrmot som sa zobudil, a zmizlo všetko«. Potiaľ vypráva Don Bosko.

Keď mu bolo 16 rokov, mal opäť iný sen, ktorý súvisel s tým prvým, ale ho úplne nenapísal. Začal sa totiž učiť latínsky, a cez prázdniny bol na návšteve u svojho spolužiaka. Bol príliš zronený, lebo pre nedostatok prostriedkov, hrozilo mu nebezpečenstvo,

že musí opäť pretrhnúť štúdiá. Istého dňa plný radosťi príde ku svojim hostiteľom: »Dobré zvesti — zvolal — dobré zvesti!« Dnes v noci som mal znovu zvláštny sen, v ktorom mi bolo sdelené, že budem pokračovať vo svojich štúdiách, a stanem sa kňazom. Bude mi vraj sverené veľa detí, ktorým mám venovať celý svoj život«. Keď ho prosili, aby vyprával, čo sa mu snívало, vravel, že sa mu zjavila krásna nebeská Pani, ktorá mala pred sebou početné stádo, a jeho osloviac menom hovorila: »Janko, tieto stáda sverím na teba«. Na moje námietky, ako bych to mal splniť, keď žiadnych pastvísk neznám, kde bych ich mohol pásť, vznešená Pani odpovedala: »Nič sa neboj! Ja budem s tebou!« Nato zjavenie zmizlo.

Onedlho mal opäť iný sen, v ktorom zasa videl krádel chlapcov, ktorí kliali ešte škaredšie ako tamtí v prvom sne. Keď i týchto mienil telesným trestom odučiť, aby nehrešili, opäť sa mu zjavila nebeská Pani, ktorá ho posmeľovala a vravela: »Jestli si chceš získať týchto uličníkov, nesmieš ísť na nich päšťou, ale dobrotou, krotkosťou a presvedčením«.

Tieto nadprirodzené zjavy vzbudily v srdci mladého Boska útlú pobožnosť k milej nebeskej Matke. Jeho láska sa vyjavovala rôznym spôsobom. Tak ponuknul neraz svojim priateľom ovocie, ktoré si z domu priniesol, aby ich primal k tomu, žeby s ním konali pobožnosti ku cti P. Marie. Zvlášte obľuboval istú kaplnku, ktorá vyčnievala na končiarí vrchu, blízko Castelnuova. Raz samotný, inokedy zasa sprevádzaný svojimi kamarátmi, stúpал hore, aby dal dôkaz detínskej úcty voči nebeskej Matke. Kto vie, či Matička nebeská neobdarila ho práve tam zvláštnymi milosťami, lebo na tú kaplnku sa často rozpačoval i neskoršie. Posielal ta obrázky, a kázal ich rozdať ľuďom.

Táto jeho nežná láska bola roznecovaná a utvrdená slovom a príkladom jeho hlboko nábožnej matky. Keď mal vstúpiť do seminára za klerika, hovorila mu: »Janko! Odteraz už budeš nosiť kňazské rúcho. Ja sa tomu teším, ako sa teší každá matka, keď vidí, že jej dieťa je šťastné. Ale pamätaj si, že nie rúcho robí mnícha, ale ctnosť. Keďby si dakedy — čo Boh chráň! — začal pochybovať o svojom povolání, nezneucti tohto rúcha, ale radšej ho slož hneď! Bude mi milšie, keď môj syn ostane chudobným roľníkom, ale statočným, nežby mal byť ničomným kňazom. Keď si sa narodil, venovala som ťa Matičke Božej. Keď si začal chodiť do stredných škôl, odporúčala som ti čo najvrelšie pobožnosť k nej; dnes by som ti zasa rada odporúčala, aby si sa jej venoval docela. »Zamiluj si takých kamarátov, čo ctia Matku Božiu; a keď sa staneš kňazom, odporúčaj a rozširuj vždy a všade pobožnosť k P. Marii«. Pri týchto posledných slovách tak bola dojatá, že sotva ich vedela vypovedať.

A jej syn plakal tiež: »Matko«, — vravel — »ďakujem ti za napomenutie, ktoré neodznelo na prázdno. Tieto slová mi budú pokladom, z ktorého mám čerpať pre celý svoj život«.

Keď bol Don Bosko takto vo škole P. Marie pripravený ku svojej misii, blížila sa doba, v ktorej mal začať svoj apoštolát ku prospechu chudobnej a opustenej mládeže.

Hlava II.

Matka Božia skrze Don Boska začína dielo na záchranu mládeže.

Akonáhle bol Don Bosko vysvätený za kňaza, jeho túžba, venovať sa chudobnej a opustenej mláde-

že, bola vždy živšia. Čakal len na príležitosť, aby ju uskutočnil. Zavše sme videli, ako P. Maria sťa lásky plná Matka, stále bedlila nad Don Boskom. Ona zakladala dielo na ratovanie mládeže, čo môžeme nazývať jej dielom. Preto sa nemusíme diviť, že si zvolila jeden sebe zasvätený deň, aby započala toto dielo. Bol to najkrajší deň v ružovom venci sviatkov marianskych: sviatok Nepoškvrneného Počatia.

Bolo to teda 8. decembra, v deň Nepoškvrneného Počatia Panny Marie, roku 1841. Don Bosko v zákristii kostolíka sv. Františka Assiského sa chystal na svätú omšu. Keď sa už obliekol do omšového rúcha, čakal na miništráнта. V zákristii stál akýsi chudobný mladík, a zvedave sa obzeral okolo seba. Kostolník ako ho zbadá, hneď sa naňho osopí, prečo nejde Don Boskovi miništrovať? Chlapec, ktorý nikdy pri oltári neposluhoval a miništrancie ani nevedel, tvrdošijne sa zdráhal poslúchnuť kostolníka; načo ho ten uderil po tvári a vyhodil zo zákristie. Keď počul Don Bosko krik, prekvapene sa spýta kostolníka:

»Čo to stvárate tuná? Prečo tak bijete toho chlapca? Čo vám vyviedol zlého?«

»A načo prišiel do zákristie, keď nevie ani miništrovať?«

»A keďby aj nevedel, vy nemáte za to ani príčiny, ani práva biť chlapca. Zavolajte mi ho sem zaraz; je to môj priateľ, musím sa s ním vyprávať«.

Kostolník poponáhľal sa za ním, a len pod tou podmienkou, že sa mu nebude viac kriviť, vedel ho dostať dnu. Don Bosko s usmievavou tvárou prijal chlapca, ktorého oči boly ešte zaliate slzami.

»Bol si už dnes na svätej omši?« — pýtal sa láskave Bosko chlapca — »Nie«, znela odpoveď.

»Ostaň teda na mojej omši, a potom sa budeme o voľačom vyprávať, čo ťa bude tešiť. Chlapec privo-

lil s radosťou. Omša ku cti Nepoškvrnenej sa skončila, a poďakovacie modlitby boli tiež odbavené. Don Bosko pokývnul svojmu sverencovi a viedol ho do susedného bytu. Tam sa dal s ním do dlhšieho rozhovoru, a usmievavou tvárou a dobromyseľne sa ho spýta:

— »Môj milý malý priateľu, ako sa voláš?«

»Ja sa menujem Bartolomej Garelli«.

— »Žijú ešte tvoji rodičia?«

»Nie, oba už zomreli«.

— »Vieš čítať a písať?«

»Nie; ani jedno, ani druhé«.

— »Koľko máš rokov?«

»Šestnásť«.

— »Bol si už pri prvom sv. prijímaní?«

»Ešte nie«.

— »Spovedal si sa už aspoň raz?«

»Áno, keď som bol ešte malý«.

— »Chodíš na náboženské vynaučovanie?«

»Nie, netrúfam si«.

— »Prečo nie?«

»Lebo druhí, hoci sú mladší odo mňa, už vedia katechizmus, a ja neviem ani slovíčka, takže sa hanbím sedieť medzi nimi«.

— »Keby som ti ja osobitne vysvetľoval katechizmus, prišiel by si sa ho učiť?«

»Ó, veľmi rád«.

— »Kedy máme teda začať?«

»Kedy sa Vám páči«.

— »Hoci i hneď?«

»Ak sa Vám páči, ja pristanem aj hneď«.

Don Bosko sa prežehnal a pomodlil: Zdravas Maria, načo začal prvú hodinu náboženstva, pri ktorej mu vysvetlil význam znaku sv. kríža a základné pravdy sv. viery. Toto hľa bol začiatok veľkého diela

saleziánskeho k záchrane mládeže. Don Bosko ku koncu svojho života v konferencii ktorú mal ku svojim Saleziánom, zmienil sa, že všetko dobré, čo k blahu mládeže vykonal sám a jeho duchovní synovia, bolo ovocím toho Zdravasú, ktorý sa pred prvou náboženskou hodinou s Garellim pomodlil.

Dielo bolo už započaté. V ďalšej práci naskytly sa — ako pri každej bohumilej veci — veľké ťažkosti rozličného druhu. Ale Matka Božia mu bola stálou pomocnicou.

Hlava III.

Matka Božia posmeľuje Don Boska, a napomáha pri prvých ťažkostiach.

Začiatok bol dobrý, ale čochvíľa prišly ťažkosti. Počet chlapcov s nedele na nedeľu stúpá. Don Bosko si nevedel rady, kde ich umiestniť. Zákristia kostolíka sv. Františka z Assisi stal sa úzkou; k tomu lomoz chlapcov v bezprostrednej blízkosti kostola bol nepríležitý. Iného miesta Don Bosko nevedel nájsť. V tomto ťažkom položení Matička nebeská opäť ho tešila a posmelila vo sne. Čujme ho samého vyprávať: »V druhú nedeľu októbrovú 1844. roku, mal som vyložiť svojim chlapcom, že naše Oratorium musí byť preložené. Ale som ešte ani nevedel, že kam? V predvečer s nepokojným srdcom šiel som na nočný odpočinok. V noci sa mi snívalo. Bolo to len pokračovanie oného sna v 9-tom roku. Znovu som sa nachodil uprostried množstva zvierat, ako na pr.: kozí, oviec, psov, vlkov a iných. Všetky tieto zvieratá robily lomoz a revaly, že by boly i toho najsmelšieho človeka vstave naľakať. Ja som bol už na úteku, keď zasa zjavila sa mi ona nebeská Pani, ktorú som vtedy videl. Tento raz bola oblečená jako pastierka. Ky-nula mi, aby som ju nasledoval. My sme išli po-

predku a to zriedkavé stádo išlo za nami. Medzitým už mnohé zvieratá premenily sa na krotké baránky. Tri razy sme sa zastavily a počet baránkov bol kam-diaľ väčší. Ja som bol už ustatý a chcel som si sadnúť. Pastierka však ma nútila, aby som v ceste pokračoval. Po krátkom cestovaní prišli sme do ob- jemného dvora, ktorý bol obkolesený stĺporadím a na konci dvora stál krásny kostol. Zvieratá do päť- štvrtín zmenily sa už na baránkov a počet ich bol mimoriadne veľký.

Tu som videl prichádzať malých pastierov a tí sa dali zvierence pásť; ale neostali dlho. Teraz sa pri- hodilo dačo zriedkavého. Mnohé baránky sa preme- nily v pasákov a títo viedli zvierence na pašu; oni aj vychádzali a dohnali ešte iné zvieratá, ktoré po- doadne zmenily sa v baránkov. Ja som chcel odísť, bo sa mi pozdávalo, že už je čas slúžiť sv. omšu; pastierka však ma zdržala ďalej a pokynula mi, aby som sa pozrel na juh. Ja som sa pozrel a nevidel som nič iného, ako pole vysadené zemiakmi, repou, žitom a iným obilím. Zasa som sa obrátil na svoju sprievodkyňu a pýtal som sa jej, čo s tým mieni. Ona odpovedala: »Pozri sa tam ešte raz!« Ja som sa opäť pozrel, a hľa, uzrel som veľkolepý kostol. Orchester, banda s hudobnými nástrojami a spevokol ma lákaly spievať sv. omšu. Vnútri v kostole, videl som širokú sňahobielu stuhu, na ktorej bolo napí- sané veľkými zlatými písmenami: *Hic Domus Mea; Inde Gloria Mea. Tu je môj dom: odtiaľto vyjde moja sláva*. Chcel som sa spýtať svojej sprievodkyne, čo to všetko má znamenať a ona mi odpovedala: »Všetké- mu porozumieš, keď telesnými očami uzrieš všetko to, čo si teraz duševne videl«. Keď som jej chcel ešte od- povedať, že ja nespím a vidím všetko telesnými očami, zavznel na veži zvon na Anjel Pána a ja som sa prebudil.

Don Boska tento sen nadmieru posilnil a utvrdil; pretože to, čo videl vo sne, si znázornil dopodrobna. Trikrát zastavila pastierka stádo a trikrát sa musel Don Bosko vysťahovať so svojimi chovancami a hľadať im iné bydlisko, až konečne našiel pre nich stále miesto. Jeho Oratorium zkrsló chytró; mohol čochvíľa mnoho dobrého podniknúť k dobru chudobnej a opustenej mládeže. Toto dielo nepozdávalo sa kniežaťu temnosti. Z dopustenia božieho tento zlý nepriateľ, znepokojoval ho hodne dlho. Nad jeho chýžou každú noc zapríčinil toľký škrek, žeby bol človek myslel, že sa tu mlynské kamene točia jedon na druhom. Bosko nemohol ani spať, ani si odpočinúť. Rozpovedal to svojmu spovedníkovi; tento považoval vec tiež za hru zlého ducha a radil Boskovi, aby pokropil poval' svätenou vodou. To neosožilo. Tu sišla Don Boskovi na um šťastná myšlienka; položil na poval' obraz Panny Marie. On to učinil a prosil Matičku nebeskú, aby ho oslobodila od tohoto trápenia. A hľa, od tejto chvíle mal Bosko pokoj. Opäť to bola Matka Božia, ktorá mu dala výraz svojej ľubovôle a zvláštnej ochrany materinskej.

Ale o veľa jasnejšie a zreteľnejšie ukázala Boskovi Maria, že dielo výchovi mládeže chce, a že Boskovi stále bude stáť pri boku. Stalo sa to v jednom inom sni, ktorý dôverne vyprával svojim synom. Nech nám ho podáva sám Bosko: »Keď som istého dňa vážne rozmýšľal o tom, akoby sa dalo najlepšie pomôcť chudobnej a opustenej mládeži, zjavila sa mi v noci Kráľovna nebies, a zaviedla ma do krásnej zahrady. Utešené stĺporadie viedlo aleou, ktorá z oboch strán, i na vrchu a ešte i na zemi bola zarastená krami najkrajších vonných ruží. Najblahoslávnejšia Panna mi vravela: »Vyzuj sa!« A keď som to urobil, dodala: »Tak teraz choď po tej ceste! To je cesta, ktorou máš

kráčať! Ja som sa tešil, že som sa vyzul, lebo som myslel, že mi bude ľúto šliapať sa po tých krásnych ružiach topankami. Šiel som napred, ale čoskoro som zbadal, že pod ružami je aj pichľavé trnie, ktoré nemilosrdne ranilo moje nohy natoľko, že po niekoľko učených krokoch musel som sa vrátiť. »Tu sa musí človek obúť, vravel som svojej sprievodkyni. »Zaiste! A to musí byť dobrá obuv« — vravela ona. Ja som sa obul a pokračoval v ceste. V tomto okamihu zazrel som iných, ktorí chceli kráčať tou aleou za mnou, čo aj urobili. Galeria bola nevýslovne krásna. Čím ďalej sme išli, tým sa stávala cesta užšou a od vrchu nižšou. K tomu mnohé výhonky visely dolu, iné zasa vyliezaly s bokov kra. Opäť iné vyrastaly z pňa a rozprestierali sa po zemi; všetky tieto výhonky boli plné ružami, takže, som iného nevidel, iba samé ruže: predom mnou, nadom mnou, s prava i s ľava i pod nohami. Hoci som cítil od trňov veľké boľasti, išiel som napred. Jednotlivé haluze a výhonky mi v ceste prekážali, takže som krvácal na rukách i na nohách. Ešte i tie ružové vetvy, ktoré visely shora, doranili mi hlavu. Nedbajúc na toto nič, išiel som napred. Všetci, ktorí ma pozorovali a boli mnohí, vraveli: »Podívajte sa, Don Bosko chodí vždy po ružiach. On postupuje kludne; všetko sa mu darí. Ale moje ubohé údy boli od ostrých trňov dopichané až do krvi. Mnohí klerici a kňazi s radosťou prijali moje pozvanie, že ma budú nasledovať, lebo boli okúzlení krásou ruží. Sotva však pocítili pichľavé trnie, zvolali: »My sme sa sklamali,« a utiekli. Chcel som ich zavolať nazpäť, ale márne bolo všetko. Bol som celkom zronený, ale čoskoro opäť som sa zmužil. Prišlo množstvo iných klerikov a kňazov, ktorých som menoval svojimi a boli hotoví ma nasledovať. Z týchto len niektorí boli zbabelí; ostatní ma nasledovali všet-

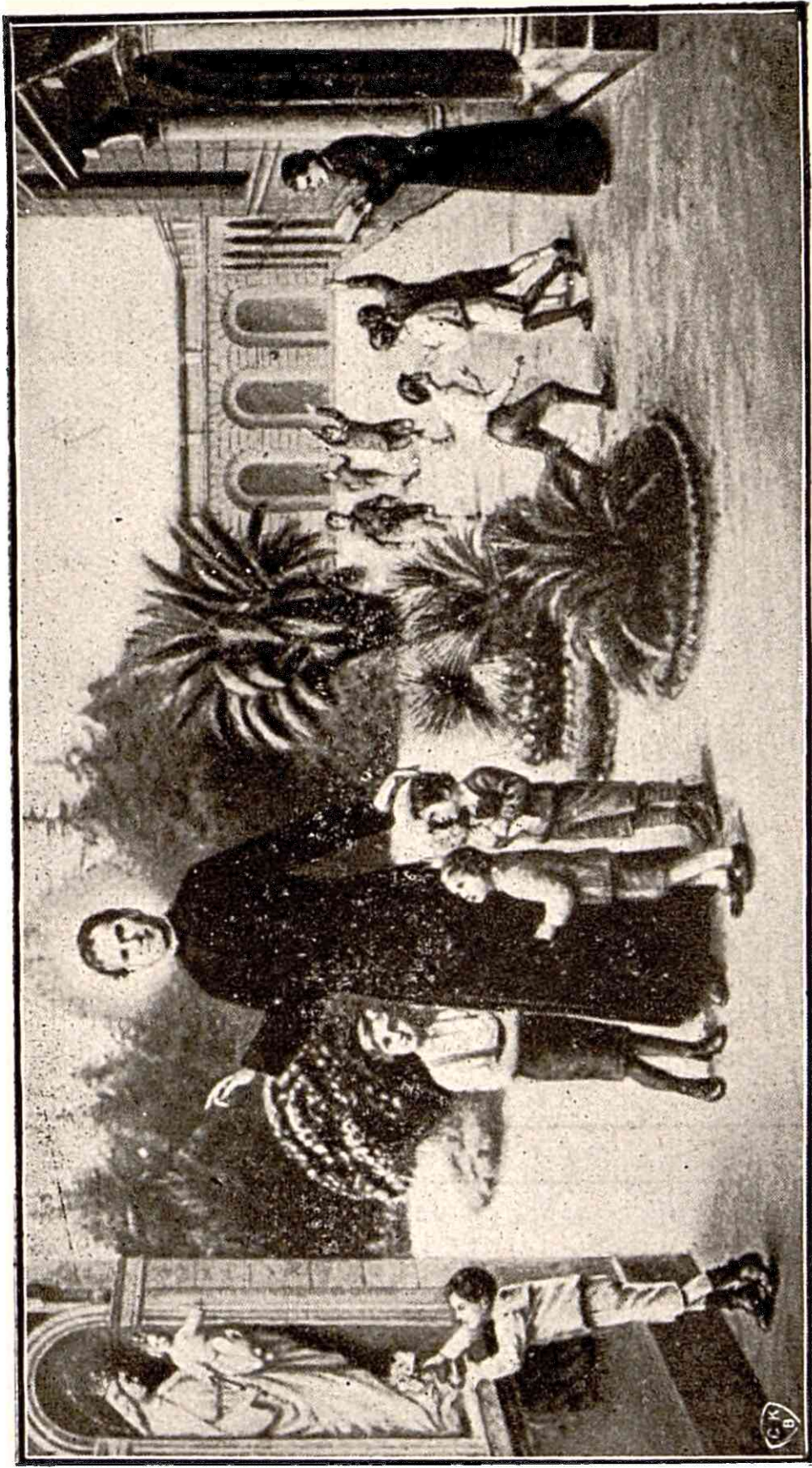
ci. Keď sme už s veľkými ťažkosťami prešli ružami alee, prišli sme do krásnej zahrady, kde sa shromáždili okolo mňa všetci moji stúpenci. Boli sme zchudnutí, bladí, zkrvavení. Tu zaraz zavial príjemný vánok a za jedno okamženie boli sme opäť zdraví a čerství. Opäť zavial druhý vánok a ja som sa znovu octnul obklopený krdlom chlapcov, klerikov, bratov laikov a kňazov, ktorí sa ujímali chlapcov a pomáhali mi ich vychovávať. Ja som išiel v tej zahrade ďaľšie popredku a prišiel som k vršku, na ktorý sme vyšli všetci. Keď som bol už na vrchu, videl som pred sebou skvostný palác prvotriedneho staveľského umenia. Moja sprievodkyňa, Preblahoslavená Panna Maria, ma viedla do toho paláca. Prišli sme najprv do veľkej dvorany, ktorá bola tak skvostne ozdobená, že bys' to ani v najkrajšom paláci kráľovskom nenašiel. Všetko bolo posypané, ozdobené čerstvými ružami — bez trňov, — ktoré nevýslovne príjemnú vôňu vydychovali. Keď sme sa všetci náramne divili a boli dojatí, pýtala sa ma moja sprievodkyňa, Preblahoslavená Panna Maria: »A či vieš čo má znamenať všetko to čo vidíš a čo si už videl? — Nič neviem, odvetil som; prosím vysvetlite mi to.« Nato mi Matka Božia vravela: »Ved', že cesta, ktorú si po ružiach a trňoch prekonal, znamená dielo pre výchovu mládeže. Ty musíš vždy nosiť obuv sebazaprenia. Tŕnie, čo bolo na zemi, znázorňuje smyselné príťažlivosti, sympatie a antipatie, ktoré odľahujú vychovávateľa od jeho cieľa, ony ho porania, zdržujú a prekážajú mu zbierať ovocie pre život večný. Ruže znamenajú planúcu lásku, ktorou sa máš ty a tvoji synovia vyznačiť. Tie iné tŕnie znázorňujú prekážky, utrpenia a nepríjemnosti, ktoré musíte pretrpieť. Ale zato nesmiete utrátiť zmužilosť. Láskou a sebazaprením premôžete všetko až prídete k ružiam bez tŕnia!

»Sotva toto Bohorodička povedala, som sa prebudil.« Z toho sna poznal Don Bosko cestu, jakou mu treba kráčať; hoci sa vyskytnú mnohé prekážky, bol istý, že pod ochranou P. Marie vyplní to poslanie, ktoré mu Boh určil. Jeho horlivosť za úctu Panny Marie neznala hraníc. Zdálo sa mu, jakoby stále videl vznešenú Kráľovnú nebies v jagajúcom blesku jej slávy, jako na nás hľadí s materinskou úľubou s nebeskej vysosti, a jako rozprestiera svoj ochranný plášť nad celým okršlekom zemským.

Hlava IV.

Matka Božia vnuká Don Boskovi myšlienku, aby založil rehoľnú Spoločnosť.

Boskove Oratorium sa začalo čoskoro rýchle vyvíňať. Chlapci sa hlásili vo veľkom počte. On sám neovládal tú prácu. Rozliční kňazi i svetskí, ponúkali mu svoju pomoc; najviacerí sa však vrátili. Keď rozmyšľal nad tým, jakoby mohol položiť pevný základ pre svoje dielo na ochranu mládeže, Matka Božia opäť mu prišla na pomoc zvláštnym snom. Čujme samého Don Boska: »Zdálo sa mi, že stojím na veľkej rovine obklopený nepočetným množstvom chlapcov; zopakovaly sa tie isté udalosti, čo v prvších snoch. Matka Božia sa mi opäť zjavila a kázala mi pracovať medzi touto mládežou, abych ju napomínal, jej kázal a ju spovedal. Uznal som, že sám by som nevykonával veľa. Niektorí kňazi a klerici, ktorých som na blízku videl a k pomoci zavolať, čoskoro ma opustili. Nato obrátil som sa znovu na Kráľovnu nebies, aby ma potešila a mi pomohla. S materinskou láskavosťou mi vravela: »Synu môj, či vieš ako si máš počínať, aby ťa tvoji spolupracovníci neopustili? Vezmi túto stuhu a priviaž im ju na čelo.« Ja som s úcty-

Don Bosko medzi mládežou.

plnou bážňou vzal stuhu z jej ruky a videl som na nej napísané slovo: »P o s l u š n o s ť.« Nasledoval som jej radu a výsledok bol báječný. Žiadon z tých, čo mali stuhu na čelách, nepokusili sa ma opustiť.«

Toto bolo prvé povzbudenie Matičky Božej k založeniu Kongregácie. V iných snoch, ktoré Don Bosko už ani tak obšírne nevyjavil, dostal ešte jasnejšie pokyny, náčrty a úpravy k založeniu zvláštnej spoločnosti; takže vedel naisto, jakou cestou príde k cieľu. V r. 1867. mohol svojim synom povedať: »Už dlhý čas som sa zaoberal myšlienkou vstúpiť do dajakého náboženského rádu. Odkedy však som dostal od Matky Božej tak jasné pokyny, abych založil zvláštnu spoločnosť rehoľnú, pred seba som si vzal ostať o samote, dokiaľ Prozreteľnosť Božia neukáže mi cestu k uskutočneniu úmyslu Matky Božej.«

Roku 1849. Don Bosko sa odhodlal, že započne zakladať Kongregáciu. Z početných snov vyrozumel, že svojich spoločníkov si má vyvoliť zpomedzi mládeže sebe sverenej. Preto si vyvolil niektorých chlapcov, ktorí jak nábožnosťou, tak vlohami vynikali, a sám ich učil latine a iným predmetom. Za niekoľko rokov so štyrmi to natoľko doviedol, že s povolením arcibiskupa turínskeho, v deň Hromníc mohol ich obliecť do klerického rúcha. Čochvíľa sa pridružili k oným klerikom iní dvaja, ktorí sa mali stať stĺpami novej Kongregácie: klerik Michal Rua — neskoršie nástupca Don Boskov a klerik Ján Cagliero, zakladateľ saleziánskych misií, neskorší kardinál svätej rímskej Cirkvi.

Počet spolupracovníkov, ktorých mu Panna Maria privádzala, sa s roka na rok množil. Vo sviatok Ne-poškvrneného Počatia Panny Marie, r. 1859., odhodlal sa oznámiť svojim spolupracovníkom, že založí svoju Kongregáciu. Za osem dní Kongregácia bola

založená pod menom: »**Nábožná Spoločnosť sv. Františka Salezského.**« Pri zakladaní bolo už 17 spolu-bratov: dvaja kňazi a 15 klerikov. Don Bosko bol zvolený za generálneho predstaveného.

Týmto Matka Božia postavila svojmu dielu silný základ, na ktorom sa mala rozvíjať požehnaná a bo-hatá činnosť jej materinskej lásky. Teraz už smelo mohol prijímať nových spolučlenov do svojej Kon-gregácie a pokračovať v započatom diele k blahu chudobnej a opustenej mládeže. Mohli by sme sa spý-tať všetkých saleziánov, jakou cestou sa dostali do Kongregácie, a som presvedčený, že väčšina z nich odpovie: »Podivným riadením Božím skrz P. Mariu bol som privedený do Kongregácie Saleziánskej.« Tu chcem uviesť len jednotlivé príklady z prvých časov.

Istý mladík menom Henrik Bonetti z Bergamu bol už pred oblečením za svetského klerika; celou horlivosťou složil predpísanú prijímaciu zkúšku ku vznešenému stavu kňazskému. Ale zaraz sa vyskytly neprekonateľné rodinné prekážky, ktoré ho nútily, aby vystúpil zo semenišťa. Hoci bola jeho neuhasiteľ-ná túžba po kňazstve, bol prinútený hľadať si iné za-mestnanie. Tak prišiel do Turína, kde pre spoločnosť nevereckých i mravne kleslých ľudí mal ťažkosti pri konaní svojich kresťanských povinností, menovite v nedeľu a vo sviatky; tieto okolnosti strpčovali mu celý život. Keď si len chvíľočku mohol oddychnúť, navštívil kostol, ktorý bol venovaný: Panne Marii Po-teche zarmútených a prosil Matičku nebeskú, aby ho vyslobodila z tohoto nebezpečného sveta.

A Matka Božia vyslyšala jeho prosby. V nedeľu pred večerom prechádzal sa smutný pod stromoradiím, ktoré viedlo popri Oratoriu Don Boskovom. Tu počul živé a veselé zabávanie sa chovancov Don Boskových. Zostal stáť, a pohnutý až k slzám vrael: »O, jak šťast-

livými sa musia cítiť títo mladíci! Spýtal sa jedného okoloidúceho čo je to za ústav a dostal odpoveď: »Oratorium Don Boskovo.« Bez ďalšieho meškania vyhladal Don Boska a vylial pred ním žiaľ svojho srdca. Tu spoznal Bosko v mladíkovi šľachetnú dušu. Prijal ho do ústavu a postaral sa o jeho ďalšie štúdiá, kým len nebol vysvätený za kňaza. Potom Bonetti ostal pri Boskovi a stal sa drahocenným pokladom Oratoria. Plný vďačnosti neskôr vyprával svojim chovancom, jak nevýslovnú milosť mu vyprostredkovala Matička nebeská

Druhý mladík, už 24 ročný, cítil v sebe túžbu vstúpiť do nejakej rehole. Sdôveril sa so svojím úmyslom istému kňazovi, a tento mu povedal: »Uvidíš, Matka Božia založí Kongregáciu, ktorá ti bude práve vhod.«

V istú nedeľu odpoľudnia, tento mladík modlil sa ruženec pred obrazom Matičky Božej v kostolíku svojej rodnej viesky. Prosil P. Mariu, aby mu dala poznať svoje povolanie. Na druhý deň, keď zvonili na svitanie na Anjel Pána, počul jasno a hlasite slová, ktoré mu vravely: »Id' do N..., a tam najdeš Don Boska.« Mladíka tento podivný hlas veľmi dojal. On už voľačo počul rozprávať o Don Boskovi, a si zaumienil, že ho vyhladá v Turíne. Preto teraz celý natešený išiel do N..., kde na veľké jeho zadivenie mu oznámili, že Don Bosko vskutku v najbližších dňoch má prísť ku ním. Keď tam už bol Bosko, mladík sa mu išiel predstaviť a po krátkom rozhovore Don Bosko mu vravel: »Pod' so mnou do Turína.« A on ho nasledoval: stal sa saleziánom a cítil sa blažene v Kongregácii, ktorú Matka Božia uviedla do života.

Akýsi chlapec v Oratoriume Don Boskovom mal veľkú túžbu stať sa kňazom. Ale jak sa zdálo, chlapec nemal k tomu dostatočných vlôh. Jeho pamäť bola natoľko slabá, že si nič nevedel zapamätať. V tomto

nedostatku z hlbín srdca vzýval Matku Božiu o pomoc. A jeho prosba nebola márna. V noci sa mu zjavila Matka Božia a obdarila ho dobrou pamäťou. V nasledujúce ráno radostnejšie ako obyčajne, ponáhlal sa do školy. Jeho spolužiaci sa tomu divili a pýtali sa ho po príčine. Načo im on vyrozprával, čo sa mu v noci prihodilo.

Jedni sa divili, iní ho vysmiali. Keď však vedel od slova do slova svoju úlohu a tiež v nasledujúcich dňoch bol vstave si zapamätať všetko to, čo počul, alebo sa učil, všetci uznali, že tu ide o mimoriadnu milosť Matičky Božej. Aj tento sa stal saleziánom a cez celý život bol oduševneným chválorečníkom Marie.

Tak hľa Panna Maria stále privádza novozaloženej Kongregácii nové sily. Ona vždy zodpovedá svojej úlohe.

Hlava V.

Matka Božia pomocou Don Boska stavia si kostol.

Kongregácia Saleziánov teda bola založená. Zo všetkých strán sa hrnuly povolania — vedené rukou P. Marie. Pole účinkovania Saleziánov sa kamdial' viac šírilo. Teraz bolo na čase utvoriť stredobod, z ktorého by, akoby zo slnka rozlievaly sa milosti Marie na rodinu Saleziánsku a na kruh jej účinkovania. Týmto stredobodom mal byť veľkolepý kostol ku cti P. Marie Pomocnice kresťanov.

Pôvod tohoto kostola je spojený s najpodivnejšími udalosťami v živote Don Boska. On sám sa jedenkrát vyslovil: **»Maria aedificavit sibi domum.«** »Maria si sama vystavila kostol.« V nasledujúcom podaní sa úplne presvedčíme o pravdivosti tohoto tvrdenia.

Prvý pokyn ku stavbe kostola »Marie Pomocnice kresťanov« dostal Don Bosko v r. 1844. v známom

nám už sni. P. Maria totiž ho sprevádzala, a ukázala mu jednotlivé zástavky, ktorými musel Oratorium prejsť, kým nenašiel prvý a posledný stánok. Ona ho viedla naposledy do poľa a riekla mu: »Na tomto mieste, kde slávni mučeníci turínski Adventor a Oktávius mučenícku smrť podstúpili a krvou týchto svätých mužov pôda je presiaknutá, chcem, aby bol P. Boh zvlášť uctený.« Ona mu navlas označila toto miesto, kde títo dvaja boli podstúpili svoju slávnu smrť. Hneď nato videl onen chrám, na ktorom bolo napísané zlatými literami: »**Hic est domus mea, inde gloria mea.**« »Tu je môj dom, zkadiaľ výjde moja sláva.« To bolo prvé pokynutie, ktoré Don Bosko dostal od Panny Marie ku stavbe Jej svätyne.

Zdá sa však, že Panna Maria mu dala ešte iné — priblížnejšie návody; lebo r. 1863., troma rokmi pred započatím stavby, riekol ku klerikovi Pavlovi Albe- rovi: »Náš kostol je maľučký a postavíme si iný, kraj- ší, väčší a skvostnejší, ktorému dáme názov P. Marie Pomocnice kresťanov.« A Don Gaglierovi skoro v tom čase vravel: »Odteraz s veľkou slávou budeme odbavovať sviatok Nepoškvrneného Počatia Panny Marie, lebo v ten deň sa začalo naše dielo. Ale Matka Božia si žiada, aby sme k jej cti vystavili krásny ko- stol a pomenovali titulom »P. Marie Pomocnice kre- sťanov.« Časy sú tak smutné, že my vskutku potre- bujeme pomoci P. Marie, aby sme vedeli brániť a chrániť sv. katolícku vieru. Tento bude materinským kostolom našej budúcej Kongregácie a strediskom, odkiaľ budú vychádzať všetky jej ďalšie diela k bla- hu chudobnej a opustenej mládeže.

Pole, na ktorom Don Bosko uzrel vo sne ten chrám, bolo od Oratoria oddelené verejnou hrad- skou. A Don Bosko už popredku neváhal sa vysloviť, že táto hradská bude magistrátom mesta zakázaná a

vchod k Oratoriu bude predĺžený do ulice zvanej Cottolengo. A tak sa aj stalo.

Zaujímavé boli aj pojednávania so stavebným úradom mesta skrz povolenie stavebného plánu. Don Bosko vypracovanie plánu sveril na staviteľa Antona Spezia, ktorému pred dvanástimi rokami z príležitosti ocenenia akéhosi domu bol povedal: »Ešte Vás budem aj druhý raz potrebovať.« To »druhý raz« stalo sa teraz. Architekt zhotovil plán kostola v podobe latínskeho kríža na priestore asi 1,200 m². Návrh predložil Bosko stavebnému úradu mesta k potvrdeniu. Kostol mal dostať názov: »Marie Pomocnice kresťanov.« Jedon zo stavebných inžinierov, keď ten nápis čítal, pomenoval ho nesmyslom. »Pane staviteľu!« — odpovedal mu Don Bosko — »Vy pre svoje všestranné zamestnania zaiste ste nemali dostatočného času študovať slávne dejiny názvu Pomocnice kresťanov. On nás upomína na slávne víťazstvo kresťanstva nad Saracénmi u Lepanta a upomína tiež na oslobodenie Viedne od Turkov a na knieža Eugena Savojského.«

»Môže byť«, — odvetil inžinier — »ale nehodí sa to pre naše časy. To meno Pomocnica neznie dobre,... myslel by som si,... ale dajte kostolu radšej iný titul.«

Don Bosko jednako dal vypracovať plán a predložil ho opäť stavebnému úradu s jednoduchým nápisom: »Kostol Valdokko.« Komisia bola prekvápená, keď zazrela veľké rozmery plánu. »Tu je treba milion frankov,« zvolali — »a akože mienite toto veľkolepé stavenie doviesť pod strechu?«

»Túto vec sverte len na mňa,« — vravel Don Bosko s úsmevom na tvári. — »Od vás pánovia, nebudem žiadať peňazí; prajem si len, aby ste prijali plán.«

»A jaké meno dostane teraz tento kostol?« spýtali sa ho. »Meno sa už len najde« — odvetil Don Bosko — »Od Vás závisí, aby ste dali iba povolenie.«

Don Bosko dozvediac sa, že jeho plán je prijatý, išiel k hlavnému stavebnému radcovi sa poďakovať. Keď tento zbadal, že Don Bosko predsa len starý titul chce dať kostolu, povedal mu: »Nemyslel som si, že sa budete tak húževnate pridŕžiavať svojej mienky.« Don Bosko nato odvetil celkom kludne: »Vy ste mi nechceli povoliť onen názov pre kostol a nepovolili ste ho. Ja som zas chcel ten titul, a som mu ho aj dal. Takto sme aspoň obaja spokojní, keďže sme splnili svoju vôľu.«

Don Bosko už aj preto nechcel premeniť názov chrámu, lebo — ako sám rozprával, — Sv. Otec, pápež Pius IX. ktorý mu poslal prvý dar 500 frankov na stavbu kostola, poznamenal, že titul »Pomocnice kresťanov« iste sa bude páčiť Kráľovnej nebies.

Slávnosť položenia základného kameňa diala sa 27. apríla 1863., k čomu prišlo veľa veriacich. I chovanci prvého saleziánskeho ústavu pri Turíne — z Mirabella — boli prítomní. Okrem týchto zúčastnili sa slávnosti: okresný náčelník, mešťanosta, početní členovia mestskej rady a mnohé popredné osoby z Turína a okolia. A kým sa suzský biskup obliekol do omšového rúcha, prišlo aj knieža Amadeus Savojský so svojím sprievodom. Chovanci Oratoria privítali ho kráľovskou hymnou; načo Don Bosko ho pozdravil, a zaviedol na miesto, kde sa mali konať slávnostné obrady. Tu mu vysvetľoval význam obradov, ktoré sa mali z Rituála čítať. Listina do základného kameňa bola nasledujúceho obsahu: »Tento chrám Boží stavia sa vo štvrti mesta Valdocco čo nutný kostol, a tiež z povďačnosti voči Kráľovnej nebies za jej mnohé dobrodenia, ktoré nám udelila, a ktoré ešte od nej oča-

kávame...» Nato nasledovala prosebná modlitba ku Kráľovnej nebies, aby plnou rukou vyliala hojnosť požehnania menovite na Sv. Otca v Ríme, na všetkých prítomných a na všetkých tých, ktorí prispeli milodarmi ku stavbe tohoto kostola. Kiežby Matička Božia pripravila všetkým skvelé miesto v kráľovstve nebeskom.»

Keď bola listina od všetkých významnejších osobností podpísaná, zapravili ju do kameňa s pridaním niekoľko medajlikov P. Marie a pár kusov peňazí v tom roku razených. Slávnosť sa zaklúčila malou akademiou: s prednáškami, hudbou a spevom.

Stavba chrámu — vďaka pomoci P. Marie — prevádzala sa s veľkou rýchlosťou. Keď chybovaly peňažné prostriedky, Don Bosko sám sa vybral k nemocným, alebo k takým, čo boli v úzkostiach postavení. Povzbudil ich, aby sa utiekali k P. Marii Pomocnici kresťanov. Potom ich povzbudil, aby jej slúbili, že venujú dajaký milodar na stavbu kostola, jestli obdržia tú milosť, o ktorú ju prosia.

Keď sa začalo stavať, Don Bosko mal iba 40 centesimov (32 halierov). Tieto dal staviteľovi na závdavok a s úsmevom poznamenal: »Buďte bez starostí, Matka Božia sa postará o potrebné peniaze na stavbu. Ja som len jej pokladníkom.« Tieto Boskové slová sa čoskoro uskutočnily. Po dvojtýždňovej práci staviteľ žiadal od Don Boska 1000 lír na vyplácanie robotníkov. Pokladňa však bola prázdna. V tejto úzkosti Don Bosko rozpomenul sa na istú chorú paniu, ktorú už bol niekoľkokrát navštívil. Bola to majetná osoba, a ležala už tri mesiace v ťažkej nemoci. Keď ju Bosko poslednýkrát navštívil, riekla: »Keby sa mi len i čo trošku uľavilo, som hotová priniesť každú obeť a vykonať všetky modlitby, ktoré mi uložíte. Už i to by bola veľká milosť pre mňa, keďby

som mohla vstať s postele a aspoň pár krokov spraviť po izbe.«

»Urobíte, čo vám rozkážem?« — spýtal sa Don Bosko. — »Všetko na vlas, čo poviete.« — »Tak dobre; začnite zaraz deväťdňovú pobožnosť k P. Marii Pomocnici kresťanov.«

»A ako ju mám odbavovať?« — Každý deň po deväť dní pomodlite sa 3 Otčenáš, 3 Zdravas a 3 Sláva, a pridajte k tomu: »Zdravas Kráľovno!«

»To milerád učiním.« »A jaký dobrý skutok mám ešte mimo toho vykonať?«

»Až Vám bude lepšie, obetujte dačo na stavbu kostola P. Marie Pomocnice kresťanov, ktorý sa práve stavia v časti mesta, zvanej Valdoco.«

»Veľmi vďačne, jaknáhle sa budem môcť prejsť po izbe.« Tento sľúbený milodar bol jedinou nádejou Don Boskovou v jeho veľkej peňažnej tiesni. Keď sa priblížil deviaty deň noveny, Don Bosko šiel ku chorej, aby zvedel, či sa už cíti lepšie. Len čo ho spatrila služobná vo dverách, veľkým hlasom riekla: »Moja pani je už celkom zdravá! Bola tiež dva razy v kostole.« Don Bosko vošiel, a sotva ho tá dobrá pani uvidela, s radosťou zvolala: »Prevelebný Pane, mne je už celkom dobre a bola som aj dvakrát v chráme božom poďakovať sa Matičke Božej za svoje uzdravenie. Prijmite teda sľúbenú obeť na kostol, ktorý staviate. Je to síce prvý milodar, ale Vás uisťujem, že nie posledný. Tu odovzdala Don Boskovi závitok papieru. Keď ho otvoril, našiel v ňom 1,000 zlatých frankov. Bola to suma, ktorú práve potreboval na vyplácanie robotníkov. Týchto 1,000 frankov neodtajiteľne dostal z ruky Panny Marie Pomocnice kresťanov.

Hoci Don Bosko nechcel nikomu rozprávať o tejto zázračnej udalosti, predsa chýr rozletel sa jako

blesk po celom meste, a mnohí prichádzali ku Don Boskovi, aby ich odporúčal do ochrany Preblahoslavenej Panny Marie. Každý z nich bol ochotný prispieť milodarom na nový kostol a začať deviatnik, len aby bol vyslyšaný. Don Bosko sa modlil za nich s veľkým úspechom. Všetci tí, ktorí obsiahli veľké milosti, prinášali mu bohaté obete na stavbu kostola. Ich počet rástol na obdiv. Spomenieme tu niekoľko prípadov.

Asi v polovici októbra r. 1865., Don Bosko odcestoval do Milána sbierať milodary na svoj kostol. Pri tejto príležitosti prihodilo sa nasledovné zázračné uzdravenie, o ktorom písaly talianske noviny. Jozef Morelle, mešťanosta v Caselli, svedčí nasledovne:

»Už deviaty mesiac mal som strašné sbieranie, ktoré mi zapríčiňovalo neznesiteľné bolesti. Nemoc vypukla na ľavej strane hlavy a líca. Márne boly všetky lieky. Lekári nedávali žiadnej nádeje na vyzdravenie. Už od samej bolesti by som bol musel podľahnúť chorobe. Uprostried týchto trápení, cítil som, že sa blíži koniec môjho života.

V tomto čase navštívil ma dobrý kňaz Ján Don Bosko. Keď som mu vyrozprával stav svojej choroby, oznámil mi, že už mnohí, ktorí sa obrátili s prosbou na Pannu Mariu, Pomocnicu kresťanov, boly vyslyšaní a stali sa účastní mimoriadnych milostí. Napomínal ma, aby som sa utiekal s dôverou k Panne Marii Pomocnici a konal deväťdňovú pobožnosť. To som aj spravil, sľúbiac, v páde by som vyzdravel, že obetujem dajaký milodar na stavbu kostola Pomocnice kresťanov v Turíne. Cez deväť dní, nakoľko mi to moje bolesti dovoľovaly, utiekal som sa i s mojimi domácimi k Preblahoslavenej Panne Marii o pomoc.

Posledný deň noveny opäť ma navštívil Don Bosko a posmeľoval, aby som neklesal na duchu. Keď

odchádzal, požehnal ma a sľúbil, že na druhý deň odslúži na môj úmysel sv. omšu. V tú istú hodinu, keď slúžil Don Bosko sv. omšu, bolo pol ôsmej ráno, celá moja rodina bola shromaždená okolo môjho lôžka. Vtedy sa moja nemoc nápadne shoršila a nastaly strašné boľasti, ktoré daly predvídať to najhoršie. Tento stav však netrval dlho, lebo zaraz nastal rýchly obrat k polepšeniu, tak že o chvíľu mohol som riečiť »Som zdravý.« Nevyslovná bola radosť celej mojej rodiny. Teraz však teším sa tomu najlepšiemu zdraviu, ako nikdy pred tým. Musím uznať, že Boh mi učinil túto veľkú milosť na prímluvu Panny Marie Pomocnice kresťanov. — Miláno, 29. marca 1866. Jozef Morelle.

Chýr o týchto mimoriadnych uzdraveniach všade vzbudil veľkú dôveru v Pannu Mariu Pomocnicu kresťanov. Mnohí, ktorí konali k Nej deviatnik a sľúbili dajaký milodar, obdržali žiadané milosti, — píše Don Bosko. Keby som tu mal uviesť všetky milosti a vyslyšania, musel by som napísať celé sväzky kníh. Koľkí boli oslobodení od bolenia hlavy a zimnice, uzdravení od rakoviny a reumatizmu, od očných a ušných chorôb a podobné.

Hľa týchto prostriedkov použila P. Maria, aby sa stavba kostola urýchlila. Často obdržaly nebeské dary mestá: Turín, Janov, Florenc, Milán, Rím a Neapol. Tieto zas z povďačnosti posielaly svoje štedré príspevky na stavbu chrámu Don Boskovi. Aj vo vzdialenejších krajoch jako: Viedeň, Paríž a Londýn, hľadali veriaci svoje útočisko v pomoci Panny Marie Don Boskovej. »A nie je mi známe«, — vraví Don Bosko, — »žeby sa bol voľakto nadarmo ku Nej utiekal a ju volal o pomoc.«

Nech si však nikto nemyslí, že Don Bosko dostal na stavbu kostola milodary od samých boháčov; naj-

menej; tie príspevky boli väčšinou od chudobného ľudu. Istý nemajetný obchodník s ovocím išiel raz okolo Valdokka. Keď zbadal, že sa tam stavia chrám boží z milodarov veriacich, zaumienil si, že i on príspeje voľačím na stavbu. Dal si predvolať podnikateľa, a odovzdal mu všetky svoje jablká a hrušky, ktoré mal v koši, aby ich rozdal medzi robotníkov. Na konci svoj šľachetný skutok dovŕšil tým, že si dal naložiť na plecيا veľký kameň, ktorý tackavo a s veľkou námahou vyniesol na vysoké lešenie. Keď už bol hore, radostne zvolal: »Teraz rád zomriem, lebo som presvedčený, že aj ja budem účastný všetkých tých dobrodení, ktoré sa budú diať v tomto kostole.«

V septembri r. 1866. Don Bosko znovu bol vo veľkej nesnázdi peňazí. Stavala sa totiž kupola chrámová. Už boli postavené aj stĺpy, na ktorých mala spočívať klenba kupoly. Don Bosko váhal, či má dokončiť túto kupolu, alebo nahradiť ju menším a ľahším klenutím. Preto rozkázal staviteľovi Buzettimu, aby previedol ľavnejšiu stavbu. Tento bol trochu prekvápený a čakal nerozhodnutý. Tu prišiel ku Don Boskovi istý bankár, menom Anton Cotta, ktorý mu navrhoval, aby sa previedla stavba prvého plánu kupoly. Prostriedky vraj nebudú chýbať. Tento bankár bol 83-ročný starec, ktorý cítil už blízky koniec svojho života. Lekári ho neuznávali schopného na uzdravenie. Istého dňa, keď Don Bosko navštívil chorého, bankár sotva slyšateľným hlasom riekol: »Ešte krátkučký čas, a ja musím zomrieť.« »Najmenej,« — odvetil Don Bosko, — »Matička nebies Vás ešte potrebuje na tejto zemi; Vy mi máte byť na pomoci, aby som mohol dokončiť stavanie Jej chrámu.« — »Vďaka ne by som tu zostal pracovať, ale pre mňa niet nádeje na vyzdravenie.« — »A čo by ste učinili, keby Vám tak Matka Božia prinavrátila Vaše predošlé

zdravie?« Táto otázka veľmi dojala dobrého človeka, ktorý však čoskoro sa precítil a odpovedal: »Jestli vyzdraviem, za pol roka mesačne obetujem 2,000 lír na Váš kostol.« — »Výborne, odvetil Don Bosko. To ja sa vrátim ku svojim chovancom a nariadim im, aby sa za Vás modlili. Úfam, že Panna Maria Vám prinavráti zdravie. Majte ku nej dôveru, lebo ona je — Virgo potens, — Panná mocná«. Pred rozlúčkou dal mu ešte požehnanie Panny Marie Pomocnice kresťanov.

Na tretí deň oznámili Don Boskovi, že ho prišiel navštíviť akýsi pán. Dal si ho priviesť. Bol to ten istý starý bankár, ktorý mu radostne riekol: »Tu ma máte! Matka Božia mi prinavrátila zdravie k podivu a radosti mojich domácich a všetkých známych. Prijmite prvých 2000 lír.« Potom riadne priniesol po 2000 lír ešte za päť mesiacov. Bankár žil v dobrom zdraví až do 28. dec. 1868. a prechovával v srdci svojom tú najhlbšiu vďačnosť voči Panne Marii Pomocnici kresťanov.

16-ho novembra bolo treba vyplatiť staviteľovi 4,000 lír. Don Rua, pravá ruka Don Boskova, a ešte jeden pomocník, vybrali sa skoro ráno do mesta, aby sosbierali potrebnú sumu. Pochodili ulice Turína zavítajúc od dobrodinca k dobrodincovi. Už bolo jedonásť hodín, keď sa vrátili domov, majúc s veľkou núdzou sosbieraných 1000 lír. Chýbalo na ten deň ešte 3000 lír. Všetci boli zronení pre tento neúspech; len Don Bosko zostal veselej mysly a s dôveryplným srdcom riekol: »Netreba sa obávať!« Pre každú potrebu nájdeme pomoc. Po obede budeme hľadať tie ostatné peniaze.« Odpoludnia sám Don Bosko sa vybral do mesta. Dlho blúdil bez cieľa, až sa dostal do štvrti mesta, kde vôbec nemal známych bohatších dobrodincov, na ktorých pomoc by sa bol mohol

opierať. Sám sa tomu divil, ako sa sem dostal. Tu zrazu ho zastaví istý pánsky sluha a ho osloví: »Prevelebný Pane, nie ste vy snáď Don Bosko?« »Áno, ja som to, a čím by som Vám mohol poslúžiť?« »Ó, dobrý Bože!« riekol sluha, »jaké šťastie, že som Vás tu mohol potkať. Môj pán je ťažko chorý a vás prosí, aby ste ho prišli navštíviť.« »A býva veľmi ďaleko?« — »Nie, len tu na rohu ulice.« Sluha zaviedol Don Boska do blízkeho paláca, kde ho už čakala domáca pani, ktorá keď ho uzrela riekla: »Ó, Don Bosko, keby ste vedeli, koľkokrát sme vás dali hľadať, ale ani raz ste neboli doma. Žiadala som si, aby Panna Maria pomocnica na vašu prosbu uzdravila môjho nemocného manžela. Teraz však je už neskoro. Včera tu mali lekári poradu, na ktorej ustálili, že pre môjho manžela niet žiadnej nádeje na vyliečenie.« — »A bola aj Preblahoslavená Panna Maria na tej lekárskej porade?« — spýtal sa sluha boží. »Jestli tam ona nebola, tak ten konzilium nebol dôkladný, lebo chýbal na ňom hlavný ošetrojúci lekár. Povedzte však, milostivá pani, na jakú chorobu trpí váš pán manžel?«

V jeho stave on už prešiel rôznymi druhmi chorôb; teraz však má vodňateľku. Doktorí ho už niekoľkokrát operovali, keď napuchnul; ale teraz nepovážia sa ho viac dotknúť, lebo sa boja, žeby nevydržal operáciu.«

»Tak dobre! Jestli si žiadate, pokusím sa uzdraviť vášho manžela pomocou Panny Marie.« — »Ó, áno, to si prajem z celého srdca.« Za niekoľko minút Don Bosko vstúpil do chyže, kde ležal ťažko nemocný. Bol to už starší pán, ktorý keď uzrel Don Boska, celý natešený zvolal: »Ó, Don Bosko, keby ste vedeli, jak som túžil po vás a po vašich modlitbách! Nikto iný, iba vy mi môžete pomôcť v mojom položení.«

»A od kedy ste chorý?« — »Už tri roky strašne

sa trápim na tomto lôžku a ani pohnúť sa nevládzem. Lekári vzdali sa už všetkej nádeje na moje vyzdravenie.«

»Chcete sa trochu prejsť?« pýta sa Bosko. — »Ja prejsť?« odvetil smutno chorý. »Vy žartujete.« Mňa nikdy nebudete vidieť sa prechádzať; naopak, o krátky čas odprevadíte ma na voľajaké miesto!« — — »Jestli ma úposlúchnete, ešte dnes vyjdete peši, alebo vozmo i so svojou paňou.« — »Pocítim-li dajaké obľahčenie vo svojich krížoch, som ochotný príspeť milodarom k vašemu dielu.«

»Hľa, tu je prajná príležitosť: potrebujem práve 3000 lír na stavbu kostola.« — »Uisťujem vás, že jestli sa mi uľaví v nemoci, na konci roku budem pamätať na vás.«

»Ja však už dnes večer chcem mať tých 3000 lír.«

»Dnes večer? dnes večer? . . . No ale, kde ich mám vziať; veď človek nemá naraz toľko peňazí pri ruke. To by musel poslať do Národnej banky a dať vymeniť výstrižky.«

»Keď je to potrebné, tak sa vyberte a idte do banky.«

»Ale kto?« — »Nuž len vy« —

»Ja . . . ja mám ísť do banky? Vy žartujete Prevelebený Pane, to je nemožné; veď vidíte, že sa ani hnúť nemôžem.«

»Čo je nám nemožné, je možné u Boha, ktorý je všemohúci.« Vzívajcie Boha a Pannu Mariu Pomocnicu a pokuste sa to urobiť.«

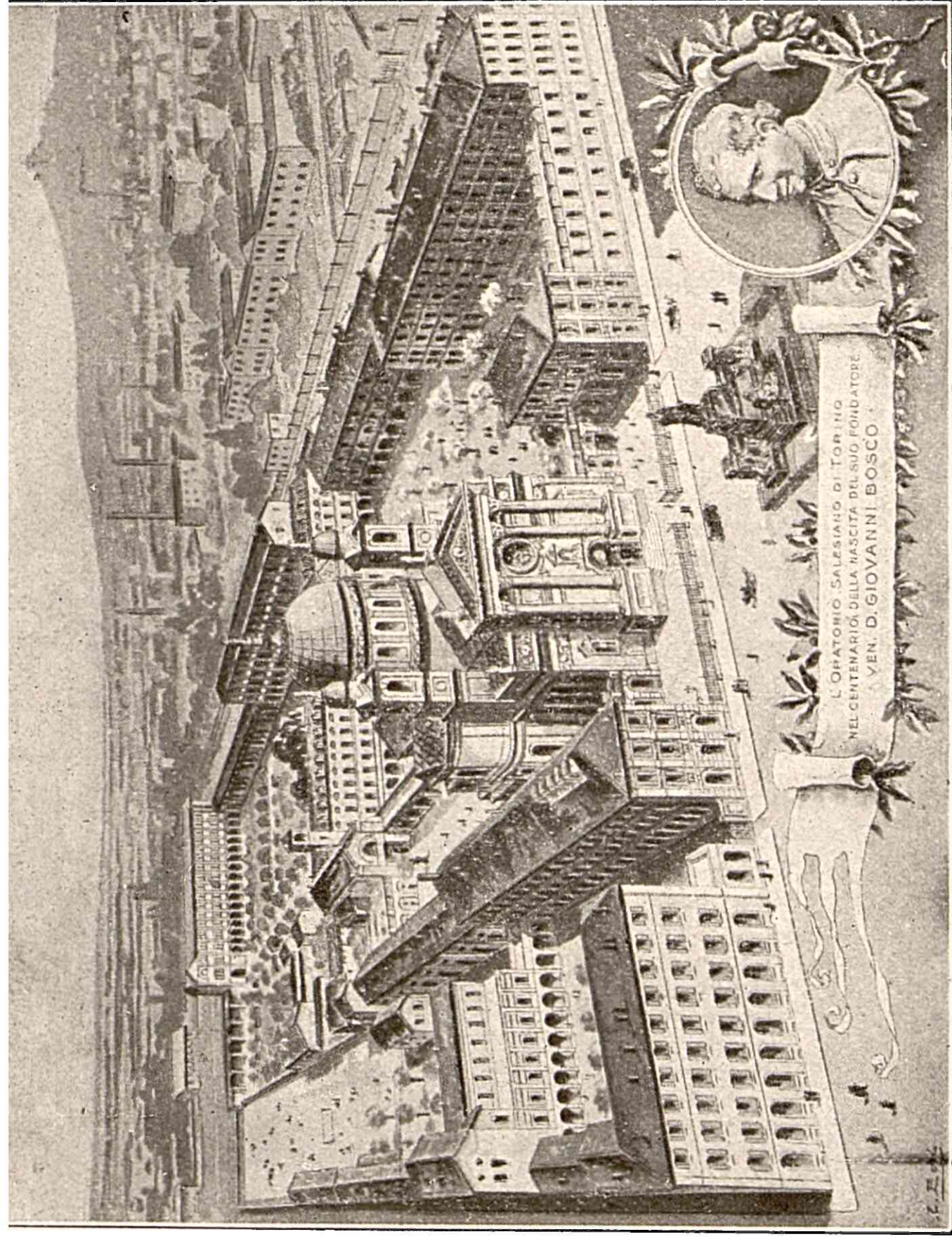
Ctihodný sluha boží dal potom povolať celú rodinu a služobníctvo, počtom asi 30 osôb. Pokľakol s nimi na zem okolo chorého a odriekal niekoľko modlitieb k Božskému Spasiteľovi a k Panne Marii Pomocnici kresťanov. Nato opuchlina chorého razom

spľasla, tak že domáca pani celá preľaknutá vykrikla: »Môj muž už zomiera!« —

Don Bosko ju tešil vraviac: »Buďte spokojná; priam čo dostalo telo svoj prirodzený výzor.« A rozkázal, aby priniesli nemocnému šaty. Všetci z rodiny a služobníctvo so zadivením hľadeli a napnuto očakávali, aký koniec bude mať celá tá udalosť. V tej chvíli prišiel aj ošetrojúci lekár. Keď zbadal, že nemocný sa chápe vstať s postele, protestoval proti tejto neopatrnosti a chcel presvedčiť chorého, aby sa vzdal takého nesmyslu. Nemocný, ktorý vlastne už bol uzdravený, smelo odvetil lekárovi: »Pane doktore, nad sebou som si ja sám pánom a preto chcem posluchnúť radu Don Boskovu.« I v tom sa zdvihol s lôžka. Sluhovia chceli mu pomôcť sa obliekať; ale Don Bosko ich zadržal. Uzdravený sa musel sám obliecť. Za krátku dobu bol hotový a rezkým krokom začal kráčať po izbe. Dal si tiež doniesť na posilnenie jedlo, ktoré s takou chuťou zjedol, ako ešte nikdy od pár rokov. Rozkázal si zapriať do koča a celkom bez opory sišiel po schodoch, vysadol a zabehol do banky. Za krátko sa vrátil a doručil Don Boskovi žiadaných 3000 lír. Nenašiel slov, aby sa mu vedel poďakovať a stále opakoval: »Ja som úplne zdravý.«

Don Bosko mu tiež vyjadril slová: Pán Boh zaplať za milodar, a napomenul ho, aby zostal vždy povďačný Božskému Spasiteľovi a Panne Marii Pomocnici, ktorí jediní mu prinavrátili predošlé zdravie. Kňaz Cezar Chiala r. 1875. zaznačil toto zázračné vyliečenie a jeho hodnoverná a svedkami potvrdená zpráva je uložená v našom archíve.

Keď sa Don Bosko vrátil domov, tam už čakali robotníci na výplatu, ktorých hneď uspokojil. Takto Maria zas pomohla.

Bazilika P. Marie Pomocnice s ústředným Saleziánským
ústavom v Turíne.

Don Bosko vo Florencii.

Iná zázračná udalosť stala sa v ten čas vo Florencii. Máme o nej prísahou potvrdené svedectvá, ktoré boli predložené k procesu blahorečenia ctihodného Jána Don Boska. Týmto znovu sa dokázalo, ako Matka Božia neodoprela svojmu vernému služobníkovi žiadnej prosby.

Grófka Jarolina Gherardi vychovávala v dome jedno zo svojich krstných dietok, ktoré nevýslovne milovala. Toto však naraz ťažko ochorelo. Naskutku poslali po Don Boska, ktorého nemohli najst', lebo bol voľakde na návšteve. Grófka vtedy sama sa ponáhľala do ústavu. Prišla ťa jakoby pomätená. Bola len v domácom rúchu oblečená a s obnaženou hlavou. S plačom si sťažovala, že dieťa má mrtvé, aby ho Don Bosko prišiel vzkriesiť k životu. Sluha boží bol už doma. Okolo Don Boska stáli mnohí kňazi a klerici ústavu, ktorým bolo ľúto tej panej, lebo sa nazdávali, že rozpráva v pomätenosti rozumu. Ona však neprestávala prosiť a volať Don Boska, aby išiel s ňou. Sluha boží pristal. Keď prišli na jej bývanie, kde bolo to dieťa, všetci prítomní volali, že je už neskoro, bo dieťa skonáva. Don Bosko rozkázal okolo stojacím, aby si pokľakali a odriekali za ním modlitbu Pomocnice kresťanov. Nato vstal, a zomierajúcemu dieťaťu udelil požehnanie Panny Marie Pomocnice. Ešte ani nedokončil formulu požehnania, keď dieťa začalo vzdychať, smysly sa mu priavrátily a zdravé i usmievavé hľadelo na svoju matku.

Od toho času zbožná grófka stala sa zvláštnou dobroditeľkou diela Don Boskovho a saleziáni nenazývali ju ináč ako dobrou matkou z Florencie.

Don Bosko v rodisku biskupa Costamagna.

V mesiaci máji roku 1867. Don Bosko vybral sa na cestu, aby sbieral milodary na vydržiavanie svojich chudobných chovancov a na stavbu chrámu Panny Marie Pomocnice. Prišiel aj do rodiska blahej pamäti biskupa Costamagna, saleziána, ktorý rozprával nasledujúcu podivnú udalosť.

»Stalo sa to 3. mája r. 1867. Don Bosko navštívil moje rodné mestečko a mal tam utešenú kázeň o nájdení Svätého Kríža. Bol tak skromný, že sa zúčastnil na chudobnom obede u mojich rodičov. Po obede vyšli sme na dvor. Tu čakalo mnoho ľudí, ktorí si žiadali Don Boskove požehnanie. Prvá osoba, ktorá sa predstavila Don Boskovi, bola istá chudobná, už staršia žena, ktorá sa musela podopierať o dve barly. Mala veľkú dôveru v Don Boskovi, lebo počula rozprávať o účinku jeho požehnania. Ja som stál celkom vedľa a bol som svedkom nasledujúceho rozhovoru, po ktorom nasledoval zázrak:

»Čo si prajete, dobrá ženičko?«

»Ó, Don Bosko, majte nado mnou smilovanie a dajte mi svoje požehnanie.«

»Veľmi rád,« — odvetil Sluha boží, — »ale máte vy dôveru v Panne Marii?«

»Ó, áno, a to jakú!«

»Proste teda Bohorodičku, a obsiahnete milosť.«

»Modlite sa vy za mňa, Don Bosko, lebo vy ste svätý človek. Kdežto ja nevládzem poriadne vykonať modlitbu.«

»Nie, to sa musíme spolu modliť.«

»Tak teda čo mi povieť, budem za vami opakovať.«

»Najprv si klaknite, ženičko!«

»Ah, Don Bosko, veď ja už dlhé roky nevládzem

ani pohnúť kolenom. Moje údy sú už celkom drevené.«

»To nevadí; len si pokľaknite!«

Chorá sa pokúsila trochu spustiť k zemi opierajúc sa o obe barly. Don Bosko však vzal jej barly zpopod paží, a rozhodne vravel: »To nerobíte dobre; vy si musíte poriadne klaknúť.«

Kým sa toto dialo, v okolo stojacích sa zastavil dych. Bolo tam prítomných asi 600 osôb. Ženička vskutku padla na obe kolená, sama nevediac, ako sa to stalo. »Tak vidíte,« — vravel Don Bosko, — »a teraz sa pomodlime 3 Zdravas ku cti Panny Marie Pomocnice kresťanov.« Keď to odbavili, žena vstala necítiať už žiadnych bolestí, ktoré ju predtým dlhé roky trápily.

Don Bosko s úsmevom na tvári položil ženě barly na plece, a riekol: »A teraz vráťte sa domov, dobrá osobo, a zostaňte vždy vrúcnou ctiteľkou Panny Marie Pomocnice kresťanov.« — Blažená žena, ďakujúc a blahorečiac nebeskej Matičke a Don Boskovi, pobierala sa do svojho domova. Ľudia, ktorí tam stáli, boli bez slova od veľkého prekvapenia, i pozerali na Don Boska jako na svätého. Dalo mu to veľa práce, až všetkých potešil a požehnal. Uzdravená osoba žila ešte niekoľko rokov.

V tom mestečku panovalo to najväčšie oduševnenie za svätého kazateľa. Na druhý deň ráno povolali Don Boska, aby navštívil istú dámu, ktorá už dlhší čas trpela strašné bolesti na rakovinu a nemohla vôbec vstať s postele. Don Bosko vzbudil v nej veľkú dôveru oproti Panne Marii Pomocnici, prežehnal ju a kázal jej, aby sa pokúsila ráno vstať s lôžka. Potom jej naložil, aby na tretí deň, tojest v nedeľu, išla do kostola na sv. omšu a koncom mesiaca, aby prišla do Turína poďakovať sa Matičke Božej a Jej priniesla

dajakú almužnú na stavbu chrámu. Sotva sa Don Bosko vzdialil, chorá bola zaraz uzdravená. I zavolala celú rodinu a išla do farského kostola, kde z hlbín srdca ďakovala Maticke nebies za preukázanú mimoriadnu milosť uzdravenia. Ešte prv, než by bol Don Bosko odcestoval, vyhľadala ho a na znak vďačnosti doručila mu sumu 3000 lír, či milodar na stavbu chrámu Panny Marie Pomocnice.

Aj iné podobné udalosti sa vyskytly v mojom rodnom mestečku, ktoré však pre krátkosť času nespomínam. Dosť na tom, že oduševnenosť za Don Boska bola tak veľká, že keď mal odcestovať, nemohol sa ani pohnúť pre nával ľudstva. Každý padol pred ním na kolená a nepustil ho napred, prv, než nedostal od neho požehnanie. Panna Maria Pomocnica znovu dokázala, že dielo Don Boskove pochádza od Pána Boha.

Toto sú slová blahej pamäti Monsignora Costamagna, saleziánskeho biskupa.

~~Ďalšie~~

Iné zaujímavé udalosti a vyslyšania.

31. mája toho istého roku Don Bosko písal grófovi Oreglia-mu nasledovne: »Ani neráčite mať pochopu o tom, jak zrejme a zázračne sa prejavuje so dňa na deň pomoc Panny Marie. Len predošlý týždeň sme dostali 3.800 lír milodarov za obdržané milosti na prímluvu Panny Marie Pomocnice kresťanov. Dnes prišiel ku mne istý vznešený pán, ktorý mal zdrevenelú ruku. Po krátkej modlitbe k Panne Marii Pomocnici zase mohol hýbať rukou. Z povďačnosti za zázračné vyzdravenie podal mi 3000 lír na stavbu kostola Panny Marie. Nech je zato zvelebený Boh!«

30. júla kňazná zo Sóry dostala tieto riadky od Don Boska: »Hoci na našom okolí zúri kolera a vy-

žaduje si mnoho obetí, my v našom ústave sme všetci zdraví. Z Ríma oznamujú, že sa tá čierna príšera choroby rozširuje. Je to zaiste bič boží! My však všetku dôveru skladáme v Panne Marii. Vy a vaša rodina môžete byť bezpeční, lebo všetci tí, ktorí prispievajú na stavbu kostola Panny Marie Pomocnice kresťanov a majú k Nej úplnú dôveru, nebudú zastihnutí touto strašnou nákazou.«

Akísi manželia z Villafraku prišli so svojím 8-ročným synkom k Don Boskovi do Turína. Chlapec bol na obe nohy celkom chromý, takže nevládal urobiť kroka. Don Bosko mu dal požehnanie a rozkázal, aby vstal a chodil. Chorý si toho netrúfal zo začiatku. Keď ho Don Bosko ku tomu posmeľoval, vstal a začal sa prechádzať bez všetkej ťažkosti. Dobrí rodičia boli akoby bez seba od prekvapenia a volali: »Hľa, jak si pekne kráča!« Od radosti plakali a dobrorečili Panne Marii a Don Boskovi.

Hlava VI.

Titulný obraz Panny Marie Pomocnice kresťanov.

Následkom zázračných udalostí, stavba chrámu Panny Marie Pomocnice sa blížila veľkým krokom ku koncu. Don Boska zaujímala veľká myšlienka: uskutočniť titulný obraz pre hlavný oltár. Na tom obraze mienil znázorniť všetky tie vznešené ideály, ktorými ho nadchla nebeská Pomocnica. I prišiel do styku s veľmi nadaným a nábožensky hlboko založeným umelcom, ktorého poveril, aby vypracoval a zvečnil na plátne jeho ideálny obraz. Bol to rozchýrený maliar Tomáš Lorenzone.

Keď Don Bosko prvý raz sdelil tomuto umelcovi plán svojho obrazu, tak maliar, ako i ostatní prítomní, boli uchvátení nad jeho veľkolepými predstavami.

Sluha boží vysvetlil svoje myšlienky asi v tomto znení: »Na obraze nech trónuje Panna Maria medzi chórami anjelov. V jej bezprostrednej blízkosti nech stoja dookola svätí apoštolovia; k nim sa majú pripojiť sv. mučeníci, proroci, panny a vyznávači. Na spodu nech sú vyobrazené veľkolepé víťazstvá Panny Marie nad nepriateľmi a všetky národy zeme, ktoré prosebne spínajú ruky k nebesiam...« Don Bosko to rozprával s takou oduševnenosťou, istotou a znalosťou každej podrobnosti, ako keby ten obraz stál pred jeho očami, alebo keby ho už bol dakde videl. Umelec-maliar počíval jeho rozpravu so zatajeným dychom a keď Don Bosko dokončil, odvetil:

»A kam by ste chceli vyvesiť tento svoj obraz?«

»Do nového chrámu Panny Marie Pomocnice.«

»A bude tam preň miesta?«

»Prečo by nebolo?«

»Kde nájdem dvoranu, v ktorej by sa mohol ten obraz dľa vášho plánu namaľovať? Veď k tomu by bol potrebný priestor, ako je dvor kráľovského zámku. Ináč tieto podoby budú tam malilinké, že len pomocou zväčšovacieho skla by ich bolo možné poznať.«

Don Bosko sa až teraz zbadal, že jeho plány sa nedajú úplne previesť. Bolo mu toho veľmi ľúto. Tešil sa však, že hlavné myšlienky predsa bude môcť uskutočniť: Matka Božia bude tróniť uprostried anjelov; hneď za nimi budú nasledovať postavy apoštolov a evanjelistov; pri nohách Mariiných má byť viditeľná kupola chrámu a domov pre opustenú mládež.

Umelec sa chytil do vypracovania diela. Prenajal si najvyššiu sálu v Turíne v paláci Madama. Na maľbe pracoval celé tri roky.

Raz navštívil umelca v jeho pracovni istý kňaz Don Boskov, aby sa poďíval na jeho plány. Prišiel

nezbadano, práve keď bol maliar na lešení a robil posledné ťahy na tvári Kráľovnej nebies.

Po malej chvíli umelec sostúpil s rebríka. Keď zazrel hosťa, chytil ho pod paže a zaviedol na určité miesto, odkiaľ bolo obličaj Panny Marie najzaujímavejšie vidieť. — »Všimnite si tej utešenej tvári,« — vravel maliar, — »pravda, je dobre vydarená? Akási neviditeľná ruka mi viedla štetec. Toto nie je dielo mojich rúk. Upovedomte Don Boska, že obraz sa vydaril podľa jeho žiadosti, čo najskvelejšie.«

Keď bol obraz vyvesený nad hlavný oltár nového kostola, umelec padol na kolená a od veľkej radosti plakal.

Ktokoľvek pozerá na tento obraz, bez pochyby hlboko ho dojme materinská obličaj Panny Marie a naplní jeho srdce neohraničenou dôverou a láskou. Človek pri pohľade na ten obraz by si myslel, že má pred sebou nebeské zjavenie.

Matka Božia sa nám javí v záplave jagajúceho svetla, z ktorého padajú papršky. Žiara má znázorňovať oné milosti a hodnosti, ktorými ju ozdobila Najsvätejšia Trojica. Dva rady anjelov, ktorí ju obkľučujú, blažene sa dívajú na ňu. Najsvätejšia Panna drží v pravici kráľovské žezlo a na ľavom rameni pečuje malého Ježiška. Syn Boží vystiera obe ručičky, akoby chcel povedať: »Proste neustále moju matku; lebo na ňu som sveril všetky svoje poklady!« Voľačo nižšie tvoria jej veniec apoštolovia a evanjelisti, ktorí sŕa by nás posmeľovali: »Kresťania, ajhľa vaša Pomocnica; pospiechajte k jej nohám!« — Celkom na spodku v úzadí vyčnievajú sa vršky mesta Turína, na úpätí ktorých vidieť Don Boskov Oratorium s chrámom Panny Marie Pomocnice, lebo z toho kostola má vyjsť sláva Panny Marie.

Vysviacka chrámu Panny Marie Pomocnice kresťanov.

Matka Božia stále posielala nové almužné, takže stavba kostola bola hotová a konsekrácia svätyne mohla sa určiť na 9. júna 1868. Chýbalo však v nej všetko potrebné zariadenie.

Don Bosko nemal ani o toto strachu. »Sám Boh hýbe srdcami ľudskými«, — píše Don Bosko. — »On im vnukne, že práve to pošlú, čo nám je najviac potrebné.« — Takto poslal istý univerzitný profesor z Ríma skvostný kalich. Akási dobrá pani zaobstarala potrebné kostolné prádlo. Od iných prišli omšové rúcha. Istý pán z Dario daroval pre oltáre svietniky, kríže a tabuľky s predpísanými omšovými modlitbami. — Chýbaly už len sviece. A hľa, akýsi dobrodinec z Florencie smyslel si na sviece do kostola. V krátkom čase všetko zariadenie bolo pohromade. Ktosi sa postaral ešte i o povrazy na zvony. Zaujímavé bolo to, že nikto neshľadával, alebo nepísal týmto dobrodincom rôznych krajov, čo kostol potrebuje. Veci tak prišli, že z ničoho nebolo dvojmo, ale ani nič nechýbalo.

Preto právom mohol riecť biskup z Mondovio, Monsgr. Ghirardi, ktorý bol očitým svedkom týchto udalostí: »Kto tu nevidí viditeľnú ruku Božiu, ten by mohol skôr odtajiť svetlo slnečné na poludní!«

8. júna večer arcibiskup turínsky priniesol pozostatky svätých, ktoré mali byť zapravené do oltárov pri posviacke kostola. — Na druhý deň ráno o 6. hodine začaly sa sv. obrady posviacky kostola, ktoré trvaly do pol 11. Na konci sa otvorily brány chrámu pre veriaci ľud.

Prvú sv. omšu pri hlavnom oltári slúžil najdôst. p. arcibiskup, ktorý konsakroval kostol. Za ním nasledoval Don Bosko, aby sa poďakoval svojej nebeskej Pomocnici za mnohé milosti a obetoval jej všetkých svojich duševných synov, chovancov a dobrodincov.

Keď sa Don Bosko vrátil do zákristia, tam ho obkľúčilo množstvo veriacich, aby mu gratulovali, poďakovali sa a prosili ho o požehnanie. To isté divadlo sa opakovalo na dvore. Tam mu priniesli tiež mnohých nemocných, ktorí si žiadali od neho vyzdravenie. Don Bosko vypočul všetkých a pre všetkých mal dať aké slovo útechy, alebo im poskytol pomoc. — Jeden si sťažoval na bolenie zubov. Don Bosko mu odporúčal, aby sa pomodlil »Zdravas Maria« a bolesť zaraz prestala. — Druhému, čo bol od rokov slepý, naraz sa prinavrátil zrak a videl dobre. — Priviezli tiež jednu chromú ženu. Kočič sa nemohol dostať do dvora pre nával ľudu. Tu ťažko nemocná, netrpezlivá, soskočila s voza, prerazila si cestu cez dav ľudu a len keď bola u nôh Don Boskových, zbadala, že je úplne uzdravená. Jej príbuzní od radosti plakali a chceli ju hneď pojať domov. Ona však odvetila: »Nie, najprv sa musím ísť poďakovať svojej nebeskej Matičke, Pomocnici kresťanov.«

Tieto zázračné udalosti sa opakovali cez celú oktavu od posviacky chrámu.

Svätý Otec, pápež Pius IX. poslal kostolu do daru drahocennú sviecu a udelil plnomocné odpustky všetkým tým, ktorí v prvých dňoch posviacky navštívia svätyňu Panny Marie.

Don Bosko zaznačil do pamätnej knihy všetky udalosti o slávnosti a rozličné zázračné uzdravenia, ktoré Boh učinil na prímluvu Panny Marie Pomocnice.

11. júna, na Božie Telo, bola zákristia tiež plná

Ľuďmi, ktorí sa hlásili udať milosti a zázraky, ktoré obdržali na prímluvu Panny Marie, aby mohli byť uverejnené. Medzi nimi bolo aj jedno asi 20-ročné dievča, ktoré malo jedon bok svojho tela celkom porazený a chromý. Matka a brat ho doniesli do vedľajšej kaplnky a složili na zem. Oči všetkých prítomných boli upreté na to dievča, ktoré so slzami v očiach prosilo tú, ktorú Cirkev svätá právom ctí jako pomocnicu kresťanov. Aj ostatní sa modlili. Don Bosko ho požehnal. Tu chromá dievka zrazu začne hýbať sdrevenelou rukou, potom ramenom a na konci aj ostatná čiastka porazeného tela bola vyliečená. Od veľkej radosti vykrikla: »Ja som úplne zdravá!« a od dojatosti zamdlela. Čochvíľa prišla k sebe a nemohla sa odlúčiť od svojej nebeskej Dobroditeľkyne, ktorej všetci vzdávali úprimné vďaky. Šťastne dievča išlo potom s matkou a s bratom domov.

Všetky milosti sa ani nedajú opísať, ktoré Boh v tieto dni udelil nábožným ctiteľom Preblahoslavenej Panny Marie Pomocnice.

Z príležitosti zdarilého ukončenia stavby kostola a mnohých zázrakov, stále prichádzaly blahoželanania, na ktoré mal Don Bosko túto odpoveď: »Nie ja som pôvodcom tohoto chrámu a týchto mimoriadnych udalostí. Chudobný Don Bosko bol len chatrným nástrojom v rukách láskavého Pána Boha a Najsvätejšej Matičky Božej, aby sa toto dielo uskutočnilo. Ja som neprispel ničím. Kostol si postavila sama Panna Maria. **»Aedificavit sibi domum Maria.»** Každá tehla a každý predmet tohoto chrámu predstavujú nám dajakú milosť a vyslyšanie Panny Marie Pomocnice kresťanov.«

Matka Božia stará sa o potvrdenie novozaloženej Kongregácie Saleziánov.

V posledný deň roku 1868. Don Bosko píše správcovi svojho ústavu v Lanzo: »Mal bych k tebe žiadosť, aby ste sa od 7-ho januára do 7-ho marca, každodenne pomodlili pred bohostánkom: Otče náš a Zdravas, dodajúc »Zdravas Kráľovno.«

Kto môže, nech obetuje aj sväté prijímanie na môj úmysel. — Ja to potom odplatím chovancom takým dárkom, ktorý sa im bude zaiste ľúbiť.«

List toho istého obsahu poslal aj chovancom svojho ústavu v Mirabello.

Turínskym chovancom Oratoria odporúčal tiež túto pobožnosť a vravel im: »Pôvodne som mienil odcestovať po tajomky; ale od včerajška natoľko sa rozchýrila zvesť o mojom odchode, že to už nemôžem zakrývať. Ste zaiste zvedaví, kam idem? Cestujem do Ríma a to vo veľmi vážnej záležitosti. Týka sa to aj vás. Potrebujem peniaze pre vás. Potom ešte pre inú veľmi vážnu vec, ktorú vám však rozpoviem, keď sa vrátim. Z toho budete mať zaiste veľkú radosť, lebo to valne osoží nášmu oratóriu. Zatiaľ však, prosím Vás, modlite sa až do môjho návratu, tojest do 7. marca na môj úmysel: »Otče náš, Zdravas a Zdravas Kráľovno! Do videnia!«

Načo išiel Don Bosko do Ríma? Hlavným cieľom jeho odchodu bolo, aby obdržal od Svätej Stolicy cirkevné schválenie pre svoju rehoľu.

Vyskytly sa totiž veľké ťažkosti a prekážky, tak, že rozliční jeho priatelia, ba i niektorí biskupi z Ríma, mu radili, aby nateraz odstúpil od svojho úmyslu predložiť prosbu o potvrdenie Kongregácie. Don Bo-

sko však vravel: »Všetko sa mi stavia v cestu; predsa cítim, že jakýsi vnútorný hlas stále sa mi ozýva:«

»Chod' do Ríma! Boh, ktorý riadi srdcami ľudskými, ti pomôže.« A Don Bosko šiel do Ríma s tým pevným presvedčením, že Panna Maria Pomocnica bude mu stáť pri boku.

V Ríme mal Don Bosko oprávdu skvelé privítanie. Na nádraží čakaly ho tri povozy. Dva boli vyslané od Jeho Eminencie kardinála Berardi-ho.

»Pre koho sú tie povozy?« — pýta sa Don Bosko.

»Pre vás a pre váš sprievod.« — »To je celkom zbytočné!«

»Takto to rozkázal Jeho Eminencia Kardinál. Jedon povoz venuje celkom k vašim službám.«

»Ale takéto voľačo Don Bosko nemôže prijať; on nie je naučený na toľkú parádu.«

»Ráchte len vsadnúť: Jeho Eminencia vás prosí, keby ste boli tak láskavý a prišli k jeho chorému vnukovi. Žiada si, aby ste ho odporúčali Matke Božej a dali mu požehnanie.«

Don Bosko slúbil. Prv však vošiel do chrámu sv. Bernarda, kde si odslúžil sv. omšu. Nato vyhľadal istého svojho dobrodincu, u ktorého mal byvanie cez celú dobu, čo sa sdržoval v Ríme.

Don Bosko predovšetkým chcel vypátrať aká je nálada a ťažkosti, ktoré sa stavajú proti jeho plánu. Bohužiaľ musel zísť, že niektorí práve z tých najvplyvnejších neboli za potvrdenie jeho rehole. Svätý Otec naopak bol prajný Don Boskovi. — Medzitým však prišli ku pápežovi rôzne listiny a výzvy, ktoré síce vychvaľujú dielo Don Boskove, a zdôrazňujú to dobro, čo on vykonal, ale neodporúčajú nateraz potvrdiť jeho Kongregáciu.

Dni sa míňaly, a Don Bosko skoro by bol zabudol, že slúbil navštíviť vnuka kardinála Berardiho,

keby ho neboli prišli opäť volať. Vybral sa teda ku chorému. Bol to 11-ročný synček vznešenej zemänskej rodiny; chľúbou a jedinou nádejou svojich, na ktorého čakalo nesmierne bohatstvo, ktoré mal sdediť. Už sa boril 14 dní s vysokou horúčkou, ktorá mu hrozila blízkou smrťou.

Jaknáhle vstúpil Don Bosko do paláca, celá rodina mu prišla v ústrety, a ho prosili: »Ó, Don Bosko, vyprostredkujte uzdravenie nášmu chlapcovi!«

Don Bosko sa ihneď obrátil ku kardinálovi a vravel: »Vaša Eminencia! Prišiel som Vás prosiť, keby ste mi boli na pomoci, žebych obsiahol u Sv. Otca potvrdenie svojej Kongregácie.« — »Vyproste uzdravenie pre môjho vnuka, a ja sa potom primlúvim u Sv. Otca za vašu Kongregáciu.« — I zaviedli ho do chyže nemocného chlapca. Don Bosko vtedy vravel: »Majte dôveru v Pannu Mariu Pomocnicu kresťanov a začnite k Nej deväťdňovú pobožnosť. Vaša Eminencia však nech si vezme na starosť uznanie Kongregácie Sv. Františka Salezského!« Sám k sebe povedal: »Nech začne najprv Panna Maria.« I pomodlil sa nakrátko, a požehnal chorého. V tom okamžení prestala horúčka. Po troch dňoch Don Bosko znovu sa vrátil. Keď ho chlapec celý naradovaný uvidiel, bežal mu v ústrety a volal: »Ó, Don Bosko, mne už nie je nič; ja som úplne zdravý!« — Celá rodina bola nadmieru naradovaná, a zvelebovala Boha a Pannu Mariu. Jeho Eminencia kardinál vravel zas Don Boskovi: »Žiadajte si, čo sa vám len ľúbi, a ja som vám ochotný vyhovieť!« — »Vaša Eminencia!« — riekol Don Bosko. — »Vy viete dobre, čo si prajem. Zaúčinite sa za moju Kongregáciu u Sv. Otca.« — Kardinál sa vybral ku pápežovi. Najprv mu vyrozprával, ako vyzdravel jeho vnuk; potom sa primlúval čo najúčinnlivejšie za potvrdenie Kongregácie Sv. Fran-

tiška Salezského. Sv. Otec sa nadmieru potešil a vyslovil vrelú túžbu, aby mohol čím skôr vidieť Don Boska.

Touto protekciou však záležitosť Don Boskova nebola ešte zabezpečená. Proti uznaniu Don Boskovej Kongregácie boli niektorí kardináli, na ktorých mal veľký vplyv tajomník pápežského štátu, Antonelli.

Don Bosko teda navštívil kardinála Antonelli-ho. Našiel ho chorého a sediaceho nepohnute na pohovke.

— »Jako sa má Vaša Eminencia?«

— »Veď vidíte, ako sa mi vodí! Od niekoľko dní znovu som prikutý a nehybný. Lámka sa mi vrátila a zapríčiňuje strašné bolesti.«

»Vaša Eminencia nech mi pomôže v mojej záležitosti, a ja Vás upevňujem, že to bude hneď ináč vyzeráť s Vaším zdravím!«

»A čo si prajete odo mňa?«

»Prosil by som Vašu Eminenciu, keby ste vzбудili Svoj záujem voči nábožnej Spoločnosti Sv. Františka Salezského.«

»To je hodne vážna a ťažká záležitosť; ale budem ju odporúčať Svätému Otcovi, jaknáhle sa budem môcť k nemu dostať.«

»Tá záležitosť je však veľmi súrna!«

»Tu vám nemôžem pomôcť, lebo nie som vstavejší k Sv. Otcovi; iba jak on príde ku mne. Potom sa budem s ním o veci rozprávať.«

»Eminencia, majte dôveru v Panne Marii Pomocnici kresťanov, a môžete sa vybrať sám, hoci teraz! Len mi slúbte, že sa prihovoríte u pápeža za uznanie mojej rehoľnej spoločnosti.« — Kardinál pozrel na neho, a mlčal. Ale Don Bosko neprestal súriť a opakovať: »Eminencia, prosím vás, idte k svätému Otcovi!«

»A kedy mám ta ísť?« — »Idte zajtra ráno!« —

»Tým chcete povedať, že zajtra budem môcť?« —
»Áno, celkom istotne; len dôverujte v Marii Pomocnici. Ale musíte mať neohrozenú dôveru, lebo ináč sa to dobre neskončí.«

»Teda dobre! Ráno sa vyberiem k pápežovi; ale keď mi bude horšie?«

»Ja vám zato ručím, že do rána bude všetko namieste. Len nechajte pôsobiť Pannu Mariu. Ona vie, čo robí.«

»Dobre! Ráno pôjdem; a keď sa vyplní, čo mi spravíte, budem to považovať za prst Boží a urobím všetko možné v prospech vašej Kongregácie.« Na druhý deň ráno, kardinál vstal bez všetkej bolesti. Zdravý odišiel k Sv. Otcovi; rozprával mu o svojom rozhovore s Don Boskom a svojom podivnom vyzdravení.

Ján Don Bosko u Sv. Otca.

Aj Don Bosko navštívil pápeža. Svätý Otec Pius IX., dojatý tými vecami, ktoré mu rozprávali dvaja kardináli, prijal ho veľmi milo. Rozhovor trval pol-druhej hodiny. Pápež uistil Don Boska, že spraví všetko možné, aby ho uspokojil.

Ešte dva razy bol na výsluchu. Raz dve hodiny, druhý raz hodinu. Keď mal prísť na takúto audienciu, Jeho Svätosť oslovila jedného zo svojich sluhov: »Don Bosko nemá povoza; zapriahnite do môjho parádneho hintova, a dovezte ho ku mne.«

Don Bosko sám sa zmienil o tomto pred svojimi synmi: »Pápežskí lokaji zavítali do domu, v ktorom býval chudobný Don Bosko a pozvali ho, aby vysadol do pápežského koča. Bol to parádny voz, vyzdobený hodvábom, v ktorom mohlo ľahodne sedieť 14 osôb. A ubohý Don Bosko si musel sadnúť doň. Viezol som sa na ňom na audienciu k pápežovi a späť.«

Nebolo však veľmi ľahko naraz odstrániť všetky ťažkosti, ktoré zapríčinila porada kardinálov a biskupov. Sv. Otec si dal zavolať niektorých z kardinálov, ktorým riekol: »Ja nevidím viac žiadnych prekážok v záležitosti Don Boskovej; jestli by však byly niektoré nahodilé, hľadte ich premôcť; a nové nestavajte do cesty.«

Najväčším protivníkom bol ešte Monsignor Svegliati, najučenejší tajomník krúžku kardinálov. Preto priatelia Don Boskovi, kardinál Berardi a kardinál Antonelli, ba i sám sv. Otec povedali mu »Hľadte si získať na svoju stranu ešte Monsgr. Svegliatti-ho, a všetko máte vyhraté.«

Don Bosko ho navštívil a našiel ho odpočívajúc, keďže byly na ňom badateľné príznaky zapálenia pľúc.

»Potrebujem Vašej pomoci, Monsignore« — riekol bez všetkého Don Bosko. — »Prišiel som v záležitosti ktorá je Vám dosť známa. Prosil by som Vás, keby ste sa ráčili primlúvať u Sv. Otca, a pomohli odstrániť ostatné prekážky, ktoré stoja proti potvrdeniu Kongregácie Sv. Františka Salezského.«

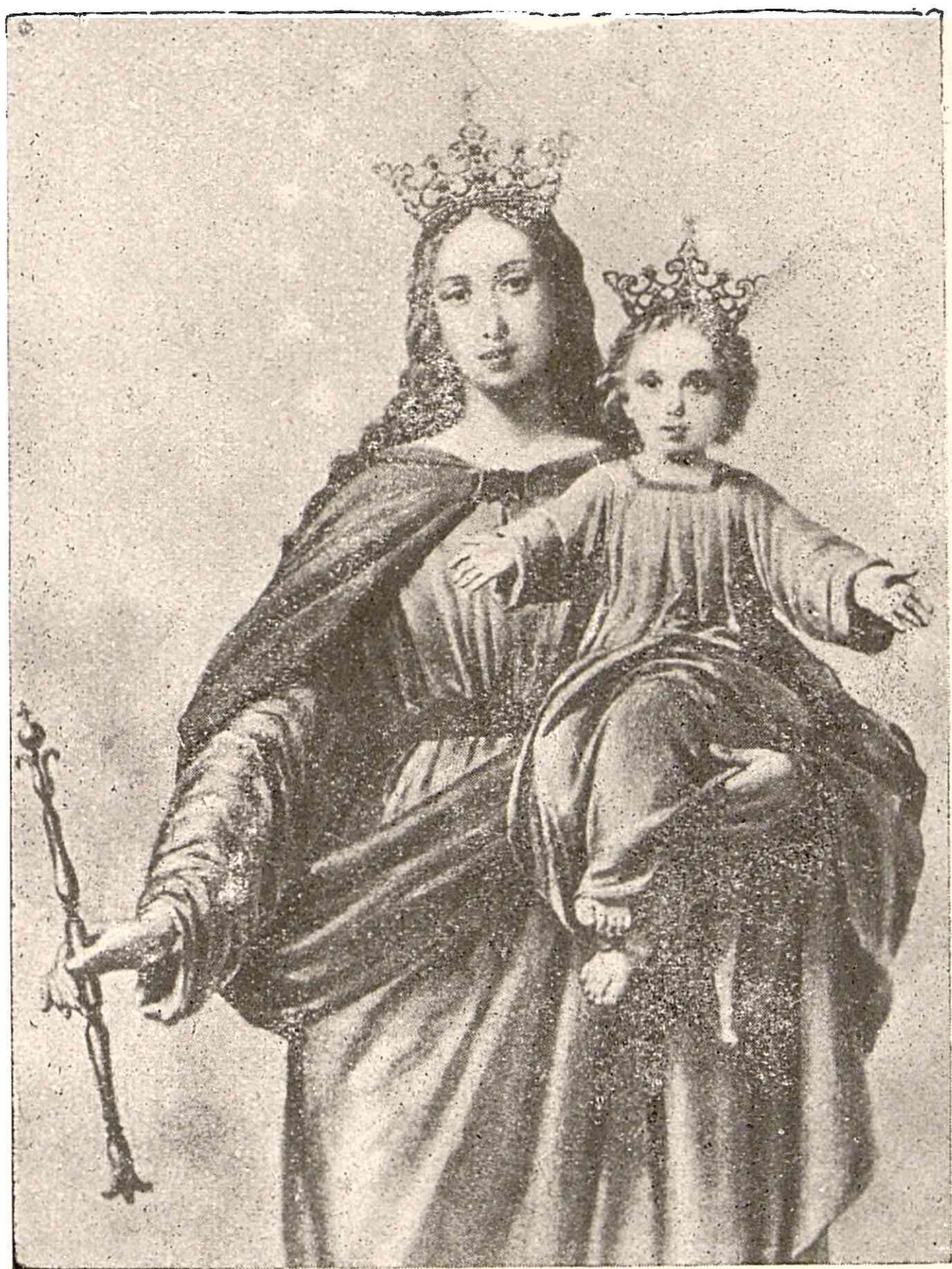
»Je to veru, Don Bosko, vážna vec. Konečne skrz svoju chorobu ani neviem, kedy by som sa mohol vybrať ku Sv. Otcovi.«

»A predsa, Monsignore, Vy musíte priniesť túto obeť a ísť ku Sv. Otcovi.«

»Ani viezť by som sa nemohol v tomto položení a s takým strašným kašľom. Jestli mi bude do soboty lepšie, pokúsim sa.«

»Nie v sobotu, ale zajtra ta musíte ísť a to pešo.« Svegliatti zadivene pozrel na neho a riekol: »To nie je možné tak skoro.«

»Odporúčajte sa Panne Marii Pomocnici a sľúbte, že sa zaujmete za potvrdenie mojej Kongregácie a ja

Panna Maria, Pomocnica Kresťanov.

Vás uisťujem v mene Matky Božej, že vyzdraviete.«

»A keďby mi bolo potom horšie!«

»Majte silnú dôveru v Panne Marii Pomocnici kresťanov a uvidíte, že budete vyslyšaný.«

»Keď ma o tomto ubezpečíte, po troch dňoch pôjdem.«

»Vy musíte ísť zajtra, Monsignore.«

»Jestli naozaj do zajtra vyzdraviem, vás ubezpečujem, Don Bosko, že vaša záležitosť bude prajne vybavená u Sv. Otca.«

Na druhý deň Monsignor Svegliatti už necítil žiadnej nemoce. Šiel ku pápežovi a prosil ho, aby schválil a potvrdil Spoločnosť Sv. Františka Salezského. Ten istý deň navštívil aj Don Boska, ktorému sa poďakoval a ubezpečil ho o svojom zakročení.

Na tieto udalosti myslel Don Bosko, keď 24. januára písal Don Ruovi do Turína: »Naša záležitosť napreduje; treba premôcť ešte niektoré ťažkosti. Predsa máme dosť príčin, aby sme ďakovali milostivému Pánu Bohu. Len vytrvajte a modlite sa ďalej...«

12. febr. píše: »Na fašiangy sa beh pojednávania trochu zastavil; bude sa pokračovať až v najbližší piatok. Jednako, najväčšie prekážky sú už odstránené, ako sme ani neočakávali. O tomto sa zmienim až neskôr. Chovanci a spolubratia všetkých ústavov musia usilovne vytrvať v modlitbách. Posledný deň pojednávania bude 19. februára. Vtedy nech sa koná poklona pred Prevelebnou Svätosťou oltárnou celý deň.«

V ten deň mala byť Kongregácia potvrdená a Don Bosko vravel pápežovi Piusovi IX.: »Dnes sa modlia na môj úmysel všetci moji chovanci a prosia dobrotivého Pána Boha, aby mi bol na pomoci v mojej záležitosti.« — Svätý Otec bol natoľko dojatý slovami Don Boskovými, že plakal. Don Bosko, keď sa do-

zvedel, že jeho rehoľná Spoločnosť je uznaná a potvrdená najvyššou Cirkevnou vrchnosťou, od veľkej radosti bol tiež hlboko pohnutý.

Pápežský dekret potvrdenia vyšiel 1. marca 1869, a dal Kongregácii právomoc vyhotoviť dimisoria, t. j. poverenie ku svätým kňazským rádom.

Don Bosko naplnený veľkou radosťou a povďačnosťou, 5. marca vrátil sa cez Firenze do Turína, kde ho uvítali s neopísateľným jasotom. 7. marca slávili Saleziáni prvý raz sviatok svojho patróna Sv. Františka Salezského v chráme Panny Marie Pomocnice kresťanov. V ten istý večer, s príkladnou poníženosťou a nesmiernou povďačnosťou voči Pánu Bohu a Panne Marii Pomocnici, rozprával Don Bosko svojim Saleziánom Oratoria, jako dobrý otec, podrobnosti o vymôžení potvrdenia Kongregácie. 25. marca rozposlal saleziánom obežník, v ktorom tiež zdôraznil city svojej povďačnosti.

»Milí synovia! Prozreteľnosť Božia to tak riadila, že naša zbožná Spoločnosť Sv. Františka Salezského je konečne uznaná Sv. Stolicou v Ríme. Povinní sme zato vzdávať tie najhlbšie vďaky božskej Láske a usilovať sa všemožnou horlivosťou zodpovedať cieľu našej Kongregácie.« — Po krátkom napomenutí, aby mali stálu dôveru ku svojim predstaveným, pokračoval: »Len smelo napred, drahí synovia! Podujali sme sa veľkého diela. Mnoho duší očakáva od nás svoju večnú spásu. Staňme sa hodnými tejto veľkej milosti, Boh je s nami!«

Z týchto udalostí celkom správne môžeme súdiť o zasiahnutí Boha na prímluvu Panny Marie Pomocnice vo veci potvrdenia Spoločnosti Saleziánov. Je to nový dôkaz toho, že Kongregácia Don Boskova je dielom Panny Marie Pomocnice kresťanov.

Matka Božia skrz Don Boska stará sa o chudobnú mládež ženského pohlavia.

»Sestry ači Dcéry Panny Marie Pomocnice.«

Začiatkom mája 1870. Don Bosko shromáždil kapitolu Spoločnosti Saleziánov. Keď im oznámil, že ich povolal v dôležitej veci, vrazil: »Početné významné osobnosti opätovne ma požiadaly, abych aj v prospech dievčat založil voľačo podobného, ako, vďaka Bohu, sme učinili pre chlapcov. Keďbych jednal len dľa svojho náhľadu, toto apoštolské dielo by som nepodujal. Ale sa obávam, aby som nekonal proti Prozreteľnosti Božej, keďže mnohé ctihodné osoby ma k tomu dôrazne vyzvaly. Ja vám túto záležitosť teraz predkladám, aby ste ju vážne pojednali. Proste o svetlo s neba, aby sme dobre rozhodli k väčšej cti a chvále Božej a ku spáse nesmrteľných duší. Zatiaľ musíme každý deň konať v našom Oratoriume pobožnosti na tento úmysel a prosiť Ducha Svätého o svetlo.«

Tieto slová mali veľký dojem na shromaždených v kapitule. Po mesiaci Don Bosko svolal si ich ešte raz a žiadal jedného každého o svoju mienku. Všetci boli jednomyselne toho náhľadu, aby sa postaralo o dievčenskú mládež, ako bolo postarané o chlapcov.

»Teraz už nepochybujem« — riekol Don Bosko, — »že je to vôľa Božia, aby sme venovali svoju pozornosť aj výchove ženskej mládeži. A aby sme sa hneď aj chytili činu, odporúčam k tomuto cieľu dom, ktorý vystavil Don Pestarino v Mornese.«

Tento Don Pestarino chcel pred desiatimi rokmi vstúpiť do Kongregácie Saleziánov. Don Bosko ho aj prijal, ale si žiadal, aby ostal vo svojom rodisku, kde

8. dec. 1855. založil nové sdruženie pod menom »Dcéry Nepoškvrneného Počatia«. Jeho členky ostaly vo svojich rodinách; jednako, cvičili sa v kresťanskej dokonalosti cvičením sa v troch radách Evanjelia; v chudobe, v poslušnosti, a v čistote. Toto sdruženie bolo povolené 20. marca 1870. biskupom z Aquí a rýchlo sa rozšírilo po mnohých mestách Talianska. Don Pestarino bol teda správcom tohoto nového diela a pomocou obetavých katolíkov postavil vo svojej rodnej vieske i dom pre Saleziánov. Don Bosko však mal iný cieľ s týmto novým ústavom. Prepustil ho potrebám nového ženského Sdruženia. Niektoré spolučlenky sa tam utiahly tým úmyslom, aby osihotene mohli viesť spoločný život a nerušene sa venovať službe Božej a svojou prácou i príkladom boly ku povzbudeniu celej farnosti. Tieto prvé počiatky mali sa stať základom budúcej novej ženskej Kongregácie.

Roku 1871. Don Bosko predložil Sv. Otcovi Piusovi IX. svoj plán k založeniu novej ženskej rehole. Sv. Otec prisľúbil, že bude nad tým uvažovať a pri najbližšej audiencii podá mu o tom svoju mienku. Keď sa Don Bosko opäť ustanovil u Sv. Otca, tento bez ďalšieho váhania mu vravel: »Rozmýšľal som nad vaším úmyslom a tak sa mi zdá, že vaše nové dielo bude slúžiť na česť Božiu a ku spáse duší. Moja mienka je táto: Hlavný cieľ tejto rehole pre výchovu ženskej mládeže má byť ten istý, ktorý sledujú Saleziáni pre mravné i hmotné dobro chlapcov. Čo sa týka vedenia, tieto mníšky budú závislé od vás a od vašich nástupcov, práve tak, ako sú závislé Milosrdné sestry od PP. Lazaristov. V tomto smysle vypracujte regulu a započnite dielo. Ostatné príde samo sebou.«

Don Bosko toto teraz sdělil sídelnému biskupovi a Don Pestarinovi; a hneď mu vyjaval svoj úmysel,

že dcéry Nepoškvrneného Počatia zvolí si za základ pre novú rádovú Spoločnosť. Don Pestarino vybral z nich tie, čo ukazovali k tomu rádu povolanie. 1. mája prečítali sa im prvé regule, ktoré sa menovali: »Regule dcier Marie Pomocnice kresťanov a Nepoškvrneného Počatia pod ochranou sv. Jozefa, sv. Františka Salezského a sv. Terezie«.

Don Bosko určil aj rádové rúcho.

Keď boli odstránené nahodilé ťažkosti ohľadom bývania, členky novej Spoločnosti boli oblečené do rehoľného rúcha 5. augusta 1872. Biskup z Aquí požehnal rúcho nových sestier. V ten istý deň 11 z nich zaraz složili aj sľuby na 3 roky. Don Bosko bol osobne prítomný na tejto slávnosti a povedal im niekoľko slov a dával im vážne rady, aby zodpovedali milosti svojho povolania.

Novým sestrám dal Don Bosko meno: »Dcéry Panny Marie Pomocnice kresťanov«. Učinil to z poďačnosti za mnohé milosti a dobrodenia, ktoré obdržal na prímluvu P. Marie. Za prvú predstavenú zvolil Don Bosko Mariu Mazzarello, ktorej proces blahorečenia sa už započal. Dcéry Marie Pomocnice kresťanov nateraz účinkujú asi v 260 ústavoch.

Matka Božia začína i zámorské misie skrz Boska.

Jednúc, keď Don Bosko vyjaviť spovedníkovi svoju žiadosť, že chce ísť za misionára, ten mu riekol: »Vy nesmiete byť misionárom.« Bola to predsa jeho vrelá žiadosť, aby sa svetlo Evanjelia dostalo aj tým národom, ktoré zotrávajú vo tme pohanstva. Táto túžba vzplápolala v jeho srdci ešte väčšmi, náhle jeho Kongregácia bola potvrdená.

Hoci mu boli ponuknuté rôzne misijné pôsobišťa, zdráhal sa ich prijať do tej doby, kým nepoznal, kto-

ré národy sú určené Prozreteľnosťou Božou jeho Kongregácii. Konečne po dlhom zkúmaní spoznal, že obyvatelia Patagonie sú tí ubohí pohania, ktorých mu Matka Božia prichystala. V roku 1876. vyprával Don Bosko svojim najdôvernejším priateľom nasledujúci sen: »Tak sa mi pozdávalo, akoby som býval na celkom neznámom, divochmi obydlenom kraji. Bola to nepriehľadná rovina, na konci ktorej sa rozprestieralo divé pohorie. Na tejto rovine sa túlalo celé množstvo ľudí. Boli polonahí, mimoriadne veľkého vzrastu a divokého pohľadu, i mali dlhé štetinovité vlasv. Ako zbraň nosili dlhú kopiu a prak. Jedni lovili divočinu, iní mali na svojich kopiách napichnuté kusy krvavého mäsa; iní opäť viedli strašné boje s európskymi vojakmi, takže rovina bola posiata mrtvolami.

Ja som sa nad týmto obrazom zhrozil. Potom som zbadal, ako sa približujú zďaleka k tým divochom cudzí mužovia, v ktorých, keď prišli bližšie, spoznal som misionárov z rozličných rádov. Títo sa pokúsili hlásať Evanjelium medzi nimi. Ale sotva ich títo barbarskí ľudia uzreli, ihneď sa vrhli na nich s pekelnou radosťou, a surovo ich pozabíjali; ich telá posekali. a krvavé kusy mäsa nastrčili na svoje kopie!

Vidiac toto ukrutné divadlo, začal som uvažovať o tom, ako by sa dali získať pre Krista tieto strašné národy? Tu zrazu vidím prichádzať zďaleka iných misionárov, pred ktorými išlo veľa chlapcov. Ja som už trnul, lebo som si myslel, že aj týchto zabijú. Keď som si ich lepšie všimnul, spoznal som v nich našich Saleziánov. Tých, ktorí išli popredku, som poznal po mene; za tými nasledovali mnohí iní, ktorých som osobne nepoznal, ale boli tiež Saleziáni.

Nechcel som ich pustiť napred, bo som si myslel, že ich tam zastihne ten istý osud, čo prvých. Ale som sa sklamal; lebo tieto divé národy s láskou prijali no-

vých misionárov, a svoje zbrane im skladali k nohám. Potom som videl, ako ich naši misionári vynaučovali, a títo zas, ako pozorne načúvali a ich nasledovali. Keď som ich sledoval zblízka, zbadal som, že títo misionári sa modlili ruženec, a divoši dľa svojho spôsobu odpovedali. Misionári si kľakali na kolená a spievali krásnu pieseň k Panne Marii: »O Maria, primluvnico naša, Anjel Pánov Teba pozdravil« . . A hľa! divoši si tiež kľakli a spievali spolu, asíce tak hlasno, že som sa na ten spev zobudil. Tento sen učinil na mňa hlboký dojem. Ja som ešte úplne nerozumel, čo to má všetko znamenať, avšak mal som ten sen za pokyn s neba, abych pomýšľal aj na zámorské misie.«

Odkiaľ boly tie divoké národy? Zpočiatku si Don Bosko myslel, že sú to obyvatelia Aethiopie; ale keď sa zaujímal o tento kraj a národy, nechal túto mienku. Potom sa domnieval, že sú to kmene z Austrálie, alebo z Indie. O tomto bol tak silno presvedčený, že odporúčal niektorým svojim kňazom, aby sa učili angličtinu.

V decembri, roku 1874. Don Bosko dostal od arcibiskupa z Buenos Aires (v Brazílii) súrnu prosbu, aby poslal niektorých zo svojich synov do Argentíny a tam pokresťančili ešte neznáme kraje Patagonie. Až teraz videl jasno a veril pevne, že toto sú tie divoké kmene, ktoré bol videl vo sne. A od tej chvíle myšlienka na sv. misie ho viac neopustila.

O Troch kráľoch Don Bosko písal svojim chovancom do ústavu v Lanzo: »Počúvam zďiaľky akýsi hlas, ktorý volá: Ó, vy chovanci z Lanzo, poďte, radujte nás!« Je to hlas toľkých duší, ktoré čakajú, aby ich dobročinná ruka vytrhla z priepasti zahynutia a priviedla na cestu spásy. Ja vám toto hovorím preto, lebo viem, že sú medzi vami mnohí, čo sa chystajú na stav kňazský. Koľké duše tam čakajú na vás! Pamä-

tajte na slová sv. Augustína: »Animam salvasti, animam tuam praedestinasti.« »Zachránil si dušu«; zabezpečil si si vlastnú dušu.

Čoskoro nato šiel do Ríma k sv. Otcovi, a prosil ho o povolenie k tejto novej misie.

12. mája večer oznámil, že konečne je rozhodnuté, aby Saleziáni išli do Argentíny ako misionári.

Desiati misionári boli vybraní. Vodcovstvo prevzal kňaz Dr. Ján Cagliero. (R. 1926. zomrel v Ríme jako kardinál) Don Bosko ich poslal do Ríma, a riekol im toto: »Milí synovia! Vy idete do Ríma a budete žiadať apoštolské požehnanie u nôh nášho najväčšieho dobrodincu Pia IX. Jako Ježiš Kristus vyslal svojich apoštolov, tak pošle jeho Náместník vás, aby ste hlásali to isté Evanjelium.«

Sv. Otec prijal nových misionárov 1. novembra. Na výsluchu bol najprv Don Cagliero; potom ostatní spolu. Keď ich sv. Otec uvidel, zvolal: »Vy ste teda synovia Don Boska, ktorí sa majú vybrať do cudziny, aby ubohým pohanom hlásali Evanjelium? Ja vám prajem, aby ste rástli počtom, lebo žatva je nesmierne veľká.« Potom ešte prehovoril ku každému niekoľko láskavých slov, a požehnal všetkých.

11. novembra bola slávnosť lúčenia sa nových misionárov vo svätyne Panny Marie Pomocnice kresťanov v Turíne. Pred kázňou Don Cagliero prijal vyznanie viery istého valdezského protestanta a odriekanie sa bludu. Potom ho pokrstil pred oltárom P. Marie Pomocnice kresťanov. Tým započal svoje apoštolovanie, v ktorom potom pokračoval v Amerike. Nato vystúpil na kazateľnu Don Bosko, aby sa s misionármi rozlúčil. Keď sa zjavil na kazateľnici, v poslucháčoch nastalo isté napnutie. Don Bosko začal svoju kázeň slovami božského Spasiteľa: »Idte po celom svete, a učte všetky národy!« Keď im podrobnejšie vysvetlil

tento misionársky odkaz, obrátil sa na odchádzajúcich misionárov, a odporúčal im, aby sa zaujali zvlášť za ubohé a opustené deti. Nato sa poďakoval veľkodušným dobrodincom, ktorí umožnili odchod týmto prvým misionárom. Znovu vravel misionárom: »Predovšetkým vám odporúčam, aby ste pamätali vo svojich modlitbách na našich dobrodincoch v Europe, a aby ste prvé duše, ktoré získate Kristu, obetovali nebeskému Otcovi jako na poklonu, a ako zálohu vďakov voči veľazaslúženým dobrodincom. Hlas ma opúšťa, a slzy mi nedajú hovoriť. A hoci som aj smutný pre váš odchod, teší ma tá myšlienka, že i naša Kongregácia prispeje kamienčekom ku veľkej stavbe sv. Cirkvi. Áno, idte do celého sveta; ale nesmiete zabudnúť, že Cirkev je len jedna, ktorá sa rozprestiera po celom okršleku zemskom, a vďačne berie do svojho lôna všetky národy a národnosti. Môžete ísť kamkoľvek, vždy musíte mať pred očami, že ste katolíckymi kňazmi: že ste Saleziáni. Išli ste do Ríma, ako katolícki kňazi, aby ste dostali od sv. Otca požehnanie a poslanie. Tie isté sviatosti, to isté Evanjelium, ktoré hlásal Kristus, a ktoré hlásali apoštolovia a ich nástupcovia, musíte hlásať i vy s radosťou. Bože uchovaj, aby ste čo len jedno slovo povedali, čo len jednu vec podujali, ktorá by smerovala proti učeniu Sv. Stolicy, alebo za takú bola považovaná.

Ako Saleziáni majte na mysli, že máte jedného otca, ktorý vás miluje, a jednu Kongregáciu, ktorá sa o vás stará. Idte teda za svojím cieľom, hoci budete musieť naraziť na veľa nebezpečenstiev, a podstúpi mnoho utrpení. Mnohé ťažkosti príjdu na vás, ale vy sa nebojte: Boh je s vami. O vás bude posilňovať, a budete môcť riecť so sv. Pavlom: »Omnia possum in eo, qui me confortat.« Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje.«

Žite šťastne! Možná, že sa už viac neuvidíme na tejto zemi; ale silne dôverujem v Boha, že sa jednúc stretneme vo večnej vlasti, kde utrpenia tohoto sveta budú odmenené radosťou!»

Po požehnaní sa zaspievalo: »**Veni, Creator**« — Prid', o Bože, Duchu Sv. Potom sa Don Bosko pomodlil modlitbu pocestných. Nato nasledovala najdojemnejšia časť slávnosti lúčenia. Don Bosko objal jedného každého, a v kostole bolo počuť len hlasitý plač a vzdychanie. Pri východe z chrámu veriaci obkolesili odchádzajúcich misionárov, a každý im chcel stisnúť ruku.

Pri pohľade na kostol, jagajúci sa v množstve svetiel, Don Bosko vravel: »Len teraz sa začína uskutočňovať tá výpoveď: »**Inde exhibit gloria mea,**« — »Odtiaľto výjde moja sláva.«

Pri rozlúčení sa v kostole Marie Pomocnice kresťanov, Don Bosko im dal ešte daktoré napomenutia na cestu, z ktorých niektoré tu naznačím:

»Nehľadajte duše ani pre peniaze, ani pre hodnosti, alebo čestné postavenie.«

»Venujte sa zvlášť chorým ľuďom, deťom, starcom a chudobným, a pocítite na sebe požehnanie nebies, ba získate si obľubu i u ľudí.«

»Majte v úctivosti a vo vážnosti duchovnú a svet-skú vrchnosť.«

»Odporúčajte každému pobožnosť k P. Marii Pomocnici kresťanov a k Prevelebnej Sviatosti Oltárnej.«

»V trápeniach a ťažkostiach nesmiete zabudnúť, že nás čaká veľká odmena v nebesiach.«

V Janove dal Bosko vodcovi výpravy ceduľku, na ktorej bolo napísané:

»Robte len koľko môžete, a o ostatné sa postará Boh.«

»Sverte sa vo všetkom, čo podújmete na milého

Spasiteľa vo Sviatosti Oltárnej a na P. Mariu Pomocnicu kresťanov, a uvidíte, čo sú divy a zázraky!»

Don Bosko ich vyprevadil na loď, a prehliadnul si ju s nimi. Keď prišli do sály I. tr., jeden z misiónárov si sadol ku klavíru, a začal hrať a spievať mariansku pieseň, a ostatní oduševnene spievali za ním.

Tak hľa, pod ochranným plášťom P. Marie cestovali na pole účinkovania, ktoré im ukázala sama Matka Božia. Keď ta prišli, svojím krotkým spôsobom a horlivou prácou konali na misiách opravdivé divy: divy milosti, lásky a obetavosti. Týchto prvých viero-zvestovateľov nasledovali čoskoro iní. Každoročne sa koná dojímavá odobierka vo svätyne P. Marie Pomocnice kresťanov; a s roka na rok počet misiónárov sa zväčšuje. Podivným spôsobom uskutočňujú sa slová, ktoré Don Bosko vidával vo sne zlatými písmenami vyryté na čelusti svätyne P. Marie Pomocnice: **»Inde exhibit Gloria mea.«** — **»Odtiaľto výjde moja sláva.«**

Hlava XI.

Matka Božia stará sa o kňazský dorast a o založenie nábožného sdruženia saleziánskych spolupracovníkov a spolupracovníčiek.

Matka Božia zavedením vonkajších misií určila svojmu dielu rozsiahle pole účinkovania, ktoré vyžaduje mnoho pracovných síl a ešte viac hmotných prostriedkov. Týmto dvojím potrebám odpomohla Matka Božia tým, že vzbudila v Don Boskovi myšlienku, aby založil dielo »Synov Marie pre oneskorené povolania« a dielo: nábožného sdruženia saleziánskych spolupracovníčiek.

3. februára držal Don Bosko Saleziánom Oratória krátku prednášku, v ktorej povedal nasledovné: »Milý P. Boh požaduje od nás veľké veci. Mohol bych vám dopodrobna predniesť, čo On očakáva od nás. Vsfahuje sa to na ten kvetúci stav Kongregácie po

mojej smrti. Pravdaže, dobrotivý Boh započal toto dielo prostredníctvom najsvätejšej Matky svojej, aj ho udrží a privedie k svojmu cieľu. Jedno žiada od nás, aby sme sa totiž nestali nehodnými jeho lásky a dobroty. Dokiaľ my s Jeho pomocou spoluúčinkujeme, či prácou, nábožnosťou, alebo dobrým príkladom, iste upotrebí nás k veľkým veciam. Jestli my budeme kráčať v duchu tichosti, trpezlivosti a horlivosti sv. Františka Salezského, premôžeme svet, rozmnožíme česť a slávu Božiu a získame duše k spaseniu.« Týmto duchom nadchnutí, Don Bosko a jeho synovia, začali konať svoju úlohu, ktorú sveril na nich Boh.

Nasledujúca udalosť dala mu podnet k myšlienke, aby zveladil svoje pracovné sily aj tými mladíkmi, ktorí až v neskoršom veku cítia povolanie na stav kňazský. Bolo to začiatkom roku 1875. Don Bosko sediac v spovedelni rozmyšľal o nedostatku kňazstva a o spôsobe, ako tomu odpomôcť? Videl pred sebou veľké množstvo chlapcov, ktorí všetci chceli byť kňazmi.

»Ach myslel si v sebe,« ale koľkí z nich dostanú sa k nemu? Jak dlho to trvá, kým títo niekoľkí sa vycvičia! a predsa Cirkev už teraz potrebuje veľa kňazov.« Zakiaľ pohrúžal sa do týchto myšlienok, tak sa mu pozdávalo, akoby sedel u svojho písacieho stolíka a prehŕňal sa v sozname chovancov. A tu sa spýta sám seba: »Som ja vo spovedelni spovedajúc, alebo snáď sedím za svojim písacím stolíkom a píšem? Sníva sa mi, alebo som hore?« Medzitým počul hlas za sebou, ktorý znel: »Chceš-li vedieť, ako môžeš zväčšiť počet dobrých kňazov, prehŕňaj soznam, čo máš v ruke!«

»Ja som vtedy začal prehŕňať, — vraví Don Bosko, — ale som nenašiel ničoho. Opäť som bol v pochybnosti, či je to sen, a či skutočnosť. Hlas spoza

mojho chrbta prichodiaci, považoval som celkom za hlas ľudský. Rýchle som vstal, obrátil sa nazad, aby som videl, kto to rozpráva; ale som nevidel nikoho. Chlapci, čo stali okolo mojej spovednice, a čakali na spoveď, mysleli si, že mi je zle a ma podopierali. Ja som ich uspokojuil a spovedal ďalej. Keď som potom vskutku prišiel do mojej chýže, našiel som soznam na písacom stolíku, kde boli zavedení chovanci. Prehŕňal som sa v ňom, i nenašiel som nič takého, z čoho by sa dalo uzatvárať, ako by sa mohli stať rýchle kňazmi pre cirkev. Prehľadával som aj iné soznamy, ale ani z tých som sa nedozvedel, čo mal ten tajuplný hlas znamenať. Predsa voľačo pripútalo moju pozornosť; zbadal som totiž, že z mnohých chlapcov, ktorí začali štúdia s úmyslom, že chcú byť kňazmi, len niektorí sa stali kňazmi. Z desiatich sotva dvaja. Napokon nápadné mi bolo, že zo starších chovancov, čo v neskoršom veku začali študovať, z desiatich ôsmi sa stali kňazmi. Teraz mi bolo to tajomstvo už jasné. Tí starší sú istejší a skôr dosiahnu svojho cieľa. Našiel som čo som hľadal. V budúcnosti musím aj týmto venovať svoju pozornosť a pre týchto mladíkov neskoršieho povolania založiť niekoľko domov.

Don Bosko zdelil tento svoj úmysel i sv. Otcovi, ktorý mu dal apoštolské požehnanie pre nové dielo. Pán Boh mu bol tiež na pomoci a z tohoto diela vyšlo veľké množstvo kňazov svätého života a za duše horiacich.

Iné dielo, ktoré Don Bosko chcel uskutočniť už od dlhšieho času, bolo: **»Nábožné sdruženie saleziánskych spolupracovníkov a spolupracovníčiek.«**

Sotva sa začal zaoberať Don Bosko výchovou opustenej mládeže, už mu boli na pomoci viacerí horliví kňazi a laici. Títo boli jeho prví spolupracovníci. Spolupracovníci boli vždy jeho najmocnejšou pod-

porou. Týchto chcel spojiť, aby spoločnou prácou mohlo sa dobro rozšíriť. Toto bolo od dávna ideálom Don Boskovým. Už v r. 1845. vyprosil a obdržal plnomocné odpustky včas hodinu smrti pre päťdesiat najhorlivejších spolupracovníkov a od roku 1850. zaobíeral sa myšlienkou, jako ich spojiť v jednotu pod menom sv. Františka Salezského, celý svet zahrňujúceho sdruženia, ktoré sa malo venovať apoštolátu na obmedzenie vzrástajúcej sa nevery a na rozšírenie kráľovstva nebeského na zemi. Sdruženie malo pozostávať zo svetských ľudí, bez toho, žeby boli z neho vylúčení kňazi.

Na toto sdruženie myslel Don Bosko, keď k prvej konštitúcii pridal paragraf, ktorý znie: »Každá svet-ská osoba, hoci žijúca vo vlastnom dome a v kruhu rodinnom, môže prináležať k tejto spoločnosti. Patriční nemusia skladať nijakých rehoľných sľubov; ale sa majú cvičiť v tých dobrých skutkoch našej spoločnosti, ktoré sa dajú srovať so stavom patričného. Ku pr. budú vyučovať chudobné deti v katechizmu, rozširovať dobré knihy, a konať iné dobré skutky, menovite tie, ktoré smerujú k dobru chudobných a opustených detí z ľudu.

Na radu kongregácie kardinálov, biskupov a rehoľníkov, tento paragraf bol z konštitúcií vytretý. Miesto neho založil Don Bosko spoločnosť na rozširovanie dobrých kníh.

Do tejto jednoty pristupovali aj významné osobnosti. Avšak táto nezodpovedala veľkým snahám Don Boskovým. Prozreteľnosť Božská očakávala niečo iného od Boska. V r. 1874. dal jednote meno: »Saleziánsky spolok.« V r. 1876. ju nazval: »Nábožné sdruženie saleziánskych spolupracovníkov.« Keď tento plán sdelil svojim synom, tí sa zadivili nad veľkým rozmerom činnosti, celý svet zahrňujúcim, ktorú zabezpečil to-

muto sdružení. Keď bol vypracovaný celý program, písal sv. Otcovi:

»V tejto smutnej dobe daly by sa uskutočniť dve zdravé diela k väčšej cti a sláve Božej. Dielo Panny Marie Pomocnice kresťanov pre oneskorené povolania na stav kňazský; a nábožné sdruženie saleziánskych spolupracovníkov. Prvé dielo má za cieľ pripravovať na stav kňazský v istých kurzoch cnostných mladých ľudí, od 16. do 30. roku, ktorí pre pokročilý vek inde nie sú vstave učiniť zadosť túžbam srdca svojho. Týmto spôsobom chceme dľa našich síl odpomôcť vždy viac a viac citeľnému nedostatku kňazstva. Druhé dielo je podobné III. rádu, a jeho cieľ pozostáva v tom, že spojí dobrých katolíkov, a poskytne im prostriedky, aby mohli napomáhať mravne i hmotne Kongregáciu Saleziánov. Členovia, nakoľko by im to ich povolanie dovolilo, cvičili by sa v skutkoch kresťanskej lásky v prospech chudobných a opustených chlapcov.«

A zakončil slovami: »Kiežby sv. Otec obe tieto diela obohatil duševnými výhodami.«

Mnohí biskupi písali odporúčajúce listy pápežovi. Biskup z Casale píše:

»Dve diela, Bohom omilosteného kňaza, Jána Boska, sú diela Prozreteľnosti Božej, ktoré smerujú povzniesť ducha viery a utúžiť lásku k blížnemu.«

Keď prišiel Don Bosko osobne do Ríma, veľmi mu ležalo na srdci, aby obdržal potvrdenie od sv. Otca pre tieto dve sdruženia. Pri rozhovore Don Bosko spomenul len spolupracovníkov. Sv. Otec však ho pretrhol v reči a riekol mu: »Prečo vylučujete z tohto diela spolupracovníčky?«

»Chcel som sa obmedziť jedine na mužov,« — odpovedal Don Bosko, — »lebo títo, ako som predpo-

kladal, môžu mi byť najlepšie na pomoci pri výchove a vyučovaní chlapcov.«

»To nie,« — odvetil sv. Otec, »priberte do tohoto diela i spolupracovníčky. Ženy sú stále celou horlivosťou účastné na dielach lásky k blížnemu a tiež i na obrátení národov. Ony sú už od prírody k tomu náchylnejšie, nežli chlapi. Pozbavili by ste sa veľkej pomoci, keby ste vytvorili zo sdruženia ženského.«

Don Bosko prijal radu sv. Otca a založil jednotu pre osoby obojeho pohlavia a pre svoje diela obsiahol potvrdenie a mnohé odpustky. Dobrotivý Boh navidomoči požehnával diela Don Boskove. 16. novembra písal Don Caglierovi: »Boh je s nami, a všetko napreduje podivným spôsobom. Šesť našich kňazov šlo do misií, a iných šesť vstúpilo do kongregácie; sedem klérikov sme poslali do Ameriky, a hľa sedem nových klérikov sa prihlásilo medzi nás. Dvanásť svetských bratov išlo s misionármi do Ameriky a do iných ústavov, a hľa o 12 nových laikov pribudlo. Či tu nie je viditeľné zasiahnutie ruky Božej? Aj dielo Panny Marie Pomocnice kresťanov pre neskoršie povolania na stav kňazský kvitne a tiež sdruženie saleziánskych spolupracovníkov a spolupracovníčiek.« Don Bosko čo najvrúcnejšie ďakoval Pánu Bohu a svojej nebeskej Orodovnici, P. Marii Pomocnici kresťanov za toľké milosti.

Hlava XII.

**Matka Božia vyniká jako vodkyňa a udržovateľka
Spoločnosti Sv. Františka Salezského.
Zázračný sen. (1874.)**

V septembri toho istého roku, v ktorom sv. Otec potvrdil Kongregáciu, cez duchovné cvičenie mal Don Bosko podivný sen. Opäť zjavila sa mu známa nebes-

ká Pani, — bola to Panna Maria, ktorá mu riekla: »Pod', ja ti ukážem víťazstvo Saleziánskej Kongregácie. Vstaň si na tento kameň!« Veľký kameň ležal uprostred rozsiahlej roviny. — »Ja som si stal naň a prehliadnul po rovine, ktorá sa mi zdala tak široká jako celá zem. Boli na nej ľudia všetkých bariev a národov. Ich počet bol tak veľký, že ani na celom svete ich nemôže byť viac. Prví, ktorých som spozoroval, boli Saleziáni. Viedli množstvo chlapcov, ktorých som všetkých poznal. Potom nasledovalo množstvo za množstvom; i tých viedli Saleziáni, ktorí mi už boli neznámi. Tie deti boli všetky z Európy, tak odené viac-menej, ako naše.

Potom riekla mi Sprievodkyňa: »A teraz sa obráť.« Ja som sa obrátil a videl som ohromné množstvo mládeže iných národov, ktoré sa líšily od nás. Títo ľudia mali odev zo zvieracích koží, a boli rôznej barvy. Všade boli medzi nimi Saleziáni, ktorí sa ujímali detí a tým tiahli so sebou i dospelých. I tu som mohol poznať Saleziánov, najmä v prvých radoch; ďalší v zadu, mi boli už neznámi. Nato Sprievodkyňa nadpriadla reč a vravela: »Všetko, čo si videl, je tvoja žatva, ktorú Božská Prozreteľnosť určila pre Saleziánov. Pole účinkovania je nesmierne veľké. Mnohých si poznal; najviacerých však nie. To chcem ti riečiť, že nielen v tomto stolytí, ale i v budúcom a v neskorších stolytiach Saleziáni budú blahodarne pôsobiť; pravda, pod istými podmienkami. Zapamätaj si ich a zaštep hlboko do srdca. Vaše heslo a vaša známka nech je toto: »Práca a miernosť privedú Kongregáciu do rozkvetu.« Tieto slová často zdôrazňuj, často opakuj a často sa na ne odvolávaj. Práca a miernosť majú byť tým dedictvom, ktoré máš za-

nechať svojej Kongregácii a ktoré má byť jej okrásou.«

* * *

Mimoriadne povolanie grófa Cays-a.

V predvečer sviatku P. Marie Pomocnice kresťanov bola prijímacia sieň Don Boskova plná ľudí, ktorí sa chceli s ním rozprávať. Medzi nimi bola aj istá dáma z Turína, ktorá mala so sebou 10-ročné dievča. Toto úbohé dievča malo už od dlhšieho času strašné záchvaty kŕčov, pri čom ztratilo reč a nemohlo hýbať údami. Nešťastní rodičia darmo hľadali pomoc u rôznych lekárov. Nemoc sa natoľko zhoršila, že i duševné schopnosti dieťaťa tým trpely. Keď nemohli od ľudskej pomoci nič očakávať, obrátili sa na nebeského Lekára. Matka dieťaťa dopyčula sa o mimoriadnych milostiach, ktoré mnohí veriaci obdržali na prímluvu P. Marie Pomocnice kresťanov. Plná dôvery prišla do svätyne P. Marie a odporúčala nebeskej Matke svoje dieťa. Prv nežby sa bola vrátila domov, chcela si vyžiadať preň požehnanie Boskovo.

Čakala tedy v predsieni, kým príde na ňu rad. Ale choré dieťa nevydržalo dlho, keďže nemohlo ani stáť, ani sedieť. Všetkých prítomných prenikol súcit ku chorému dievčatku. V sieni čakal tiež gróf Cays, ktorý požiadal pri dverách stojaciu paniu, na ktorej bol rad dostať sa k Don Boskovi, aby pustila najprv úbohú ženu s chorým dieťaťom. Tento gróf chcel prehovoriť s Don Boskom, lebo si prial sa stať Saleziánom; avšak nepoznal ešte dosť jasno vôľu Božiu. Keď uzrel gróf nemocné dievča, prišla mu na um myšlienka: »Jestli toto dievčatko výjde z Boskovej izby uzdravené, budem to považovať za pokyn Boží ohľadom svojho povolania a stanem sa Saleziánom.«

Teraz úbohá matka so svojou nešťastnou dcérkou vošla do izby Don Boskovej. Vyprávala mu ťažké utrpenie dieťaťa a vyjavila, že jediná svoju nádej skladá v prímluve Panny Marie, ktorá jedine môže jej dcéru zázračným spôsobom uzdraviť. Don Bosko ju tešil a posmeľoval k dôvere. Malej nemocnej udelil požehnanie P. Marie Pomocnice kresťanov. Nato oslovil dievča, aby sa prežehnalo. Dievča učinilo svätý kríž ľavou rukou, lebo pravá bola celkom chromá. Don Bosko však vravel: »Nie ľavou, ale pravou rukou sa prežehnaj!« Matka odvetila: »To nepôjde pravou rukou, lebo nevie ňou hýbať.« Don Bosko však riekol: »Nechajte ju len, ono to pôjde.« A vskutku, dievča pravou rukou učinilo na sebe znamenie sv. kríža v latinskej forme: poznačilo si čelo, prsia a napokon ľavé i pravé plece. »To je pekné od teba,« vravel Bosko, »ty si sa dobre prežehnala, ale si predsa nepovedala pri tom slova. Preto prežehnaj sa znovu a hovor za mnou slová: V mene Otca i Syna i Duchu Svätého. Amen.« Dievča, ktoré už od viac mesiacov ani slovíčka nemohlo vypovedať, teraz zreteľne a hlasne vyslovilo slová, ktoré sprevádzajú znamenie sv. kríža. Sotva že ich vyriekla, celá uradovaná vykrikla: »Matko, matko, Panna Maria ma uzdravila!« I matka od radosti vykrikla a začala plakať. Don Bosko bol tiež hlboko dojatý a riekol dievčatku: »Keďže ťa Matka Božia uzdravila, tak si pokľakni a pobožne sa pomodli: Zdravas Maria!« Dievča i toto učinilo. Aby sa dokázalo, že je úplne zdravá, Don Bosko jej rozkázal, aby sa prešlo niekoľko ráz samotné po izbe.

Po tomto sa dievča už nevedelo viac zdržať, i otvorilo dvere, a s istou vážnosťou, — ktorá prevyšovala jej vek, — riekla ku vonku čakajúcim, ktorí ju len pred chvíľočkou videli v tak biednom stave: »Ďa-

kujme spoločne najblahoslavennejšej Panne Marii, že ma uzdravila svojou prímluvou!«

Pohľad na dievča a jej slová vyvolaly v prítomných neopísateľné vzrušenie. Jedni plakali, iní sa modlili, iní opäť volali: »Ó, jak nekonečne dobrý je Pán Boh a jeho Preblahoslavená Matka! Ó, jak veľký to zázrak!« Don Bosko sám bol tak dojatý, že sa triasol na celom tele. Šťastná matka a omilostené dieťa, plné vďačnosti, rozlúčily sa s Don Boskom a vrátili sa do svätyne Pomocnice kresťanov, aby tam vzdávaly tie najvrúcnejšie vďaky pred oltárom nebeskej Dobroditeľkyne.

Gróf Cays, ktorý bol očitým svedkom toho zázraku, konečne celkom odhodlane vravel: »Matka Božia premluvila, a to mi dostačí; budem Saleziánom.« Hneď zatým vstúpil do Don Boskovej izby vraviac: »Dôstojný pane, prišiel som, aby som sa rozhodnul ohľadom svojho povolania. Bol som v neistote, či mám byť Saleziánom, alebo nie: avšak Matka Božia rozptýlila moju pochybnosť.« Potom vyrozprával Don Boskovi, ako viazal svoje rozhodnutie k tomuto zázraku a doložil: »Jestli ma Don Bosko príjme, budem Saleziánom.« »Môžte prísť,« — odvetil Don Bosko, — »a ja vás príjmem.« — »Ja by som nedbal, čo by som už zajtra mohol začať, lebo je sviatok Marie Pomocnice kresťanov; ale si musím ešte niektoré veci doma usporiadať. Jestli sa medzitým nič neprihodi, tak 26. tohoto mesiaca prídem.«

»Tak dobre; 26. je deň sv. Filipa Nerejského a tento svätý vám vymodlí milosť vytrvanlivosti vo vašom povolaní. Gróf zadržal slovo a prišiel. 17. septembra toho roku prijal od Boska cirkevné rúcho a po roku bol vysvätený za kňaza v 66. roku veku svojho.

* * *

Matka Božia vnukne Don Boskovi, aby prevzal hospodársku školu.

Cez duchovné cvičenie Don Bosko znovu mal vídenie, ktoré rozprával v prítomnosti Grófa Caysa a doktora teologie, Juliusa Barberisa.

Videl pred sebou celkom neznámy kraj a na tomto kraji sedliacky dom s malým dvorcom. Dom bol celkom bez okrasy. Rad schodov viedol do verandy, ktorá sa tiahla okolo domu. Z verandy mohlo sa vystúpiť na prvé poschodie. Na stenách poschodia visely rôzne hospodárske náradia. Tak sa pozdávalo, že všetko je tam zanedbané. Tu zaraz bolo počuť detský hlas. Pozre na dvor a vidí tam asi 10-ročného chlapca v sedliackom odeve a popri ňom ženu, dľa výzoru sedliačku. Chlapec zreteľným hlasom spieval: »Ctihodný Priateľu, buď našim milým otcom! Moji priatelia ti povedia, čo by sme chceli.« A hľa! z hája, pri dvore sa rozprestierajúceho, vychádzalo veľké množstvo chlapcov, ktorí z plného hrdla spievali: »Ty náš vodca, veď nás do záhrady cností!« Na otázku, kto sú to tí chlapci, dostal odpoveď: »Naša vlasť je krajinou Marianskou!« Na tieto slová oná žena chytila chlapca za ruku a viedla ho spolu s tým množstvom na väčší dvor. Tu sa obrátila k Don Boskovi a vravela: »Všetci títo chlapci sú tvoji!« Don Bosko prekvapene odvetil: »Títo chlapci nepatria ani mne, ani tebe, ale P. Bohu.« »A predsa«, — riekla nato žena, — »to sú moji synovia, a ja ich na teba sverujem!« »Ale ako by som ja sám mohol dávať pozor nad toľkými chlapcami?« »Daj pozor na to, čo sa tu bude robiť,« vravela žena. Don Bosko sa obrátil a videl kŕdel chlapcov, k nemu sa približujúcich. Tá žena hodila na chlapcov závoj a akonáhle ho strhla, už boli z nich kňazi a klérici. »Títo noví

kňazi a klérici patria mne?« — Pýtal sa Don Bosko. »Pravda, až si ich privábiš k sebe.« Potom tá žena dala všetkým znamenie, aby sa shromaždili okolo nej, a začali spievať: **»Gloria, laus, honor et gratiarum actio Domino Deo Sabaot! — Sláva, chvála, česť a vďaka ti Ó, Pane Bože zástupov.«**

Nasledujúceho dňa Don Bosko dostal list od biskupa z Treju, v ktorom tento veľkňaz ho prosí, aby prevzal vedenie hospodárskej školy. Don Bosko bez ďalšieho váhania prijal nabídku. Vážnejší kapitulníci divili sa tomuto. Keď však jedon z nich prišiel na to miesto a všetko našiel tak, ako to Don Bosko bol vo sne videl a im porozprával, uznali, že tu hrá zástoj Prozreteľnosti Božej.

Ešte väčšmi divil sa don Bosko sám, keď za niekoľko mesiacov navštívil tento ústav a pri svojom príchode bol privítaný jedným z chlapcov, ktorého znal zo sna a s ním sa vo sne rozprával.

HLAVA XIII.

Jako sa stará Matka Božia o hmotné prostriedky k udržaniu Kongregácie.

Dobrotivý pán Boh nechá skúmať svojich verných služobníkov ako zlato v ohni. Oni sú v jeho očiach opravdivou obeťou. Ale v potrebnom čase vezme ich pod ochranu a ukáže celému svetu, že má v nich zaľúbenie.

Tak to bolo aj s Don Boskom. Musel sa boriť s mnohými ťažkosťami a mal veľkú starosť, aby mohol zaopatriť životnými prostriedkami svoju početnú rodinu. Avšak Matička Nebeská i tuná bola jeho nebeskou prímluvkyňou.

1880. roku v januári šiel Don Bosko do Francúzska, aby tam sbieral almužnu pre svojich chudob-

ných chlapcov. Najsámprv navštívil mesto Marsailles. Kardinál Cagliero o tejto ceste píše takto: »Marsailles stalo sa divadlom mnohých zázračných dejov. Don Bosko predovšetkým navštívil svoj malý chlapčenský ústav sv. Leva. Tu bol ubytovaný v malej izbietke, pred ktorou stál dosť vysoký kopec. Don Bosko poznamenal riaditeľovi ústavu: »Uvidíš, my tento kopec čoskoro odstránime a postaví sa tam pekný objemný dom so širokými hrišťami«. Po niekoľkých rokoch sa to uskutočnilo. O pár dní doniesli k Don Boskovi chlapca na vozičku, ktorý nemohol ani stáť, ani sedieť. Don Bosko dal chlapcovi požehnanie P. Marie Pomocnice kresťanov a doložil: »A teraz vstaň a choď!« Chlapec skutočne zaraz vstal a bol zdravý. Správcovia našich ústavov v Nizze a Marsailes boli prítomní pri tomto zázraku a ho dosvedčili. Domáci riaditeľ pýtal sa Don Boska, ako sa stala tá udalosť. On odpovedal: »Don Bosko videl, že sa v meste nič nehýbe, i riekol k Matke Božej: »Tak teda začnime my; a Matka Božia to dala do pohybu.«

Šťastní rodičia chlapca boli bez seba od radosti. Všade vyprávali a šírili to podivné uzdravenie. Od toho dňa bolo v meste tak veľiké oduševnenie za Don Boska, že sa to ani perom nedá opísať.

Istá vznešená slečna už tri roky ležala chorá na posteli. Nemoc bola taká strašná, že nešťastníci vyšiel jazyk z úst a oči mala vyvalené. Prosila teda Don Boska, aby navštívil túto chorú. Don Bosko vybral sa tá s Don Albertom. Chôrej odporúčal veľkú dôveru k P. Marii Pomocnici kresťanov. Pomodlila sa s prítomnými so pár »Zdravasov« a udelili jej požehnanie P. Marie Pomocnice. Potom spýtala sa ho chorá: »Môžem teraz úfať, že vyzdraviem?« — Don Bosko jej odpovedal: »Vy môžete nielen úfať, ale byť aj istá, že ob-

držíte späť zdravie, ak len máte dôveru v Panne Marii.«

Nato Don Bosko vyšiel z izby a niekoľko minút strávil medzi členmi rodiny. O chvíľu prišla medzi nich aj slečna, ktorá bola úplne vyzdravená

Istá sestra kláštora Navštívenia P. Marie, trpela na nevyliciteľnú chorobu rakoviny. Lekári vzdali sa všetkej nádeje na uzdravenie. Don Boskovi dovolili prestúpiť klauzúru, aby navštívil choré sestry v nemocnici. Keď prišiel k menovanej ťažko nemocnej sestre, riekol: »Rada by ste stala, ači nie? Jestli áno, tak vstaňte!« Predstavená kláštora, ktorá doviedla Don Boska, poznamenala: »Dôstojný pane, vy azda neviete, že sestra vôbec nevládze vstať.« »Hoci je tomu tak«, odvetil Don Bosko — »na poľudnie nech sestra vstane a ide s ostatnými k spoločnému obedu.« Potom ju požehnal. Don Bosko bol ešte v kláštore, keď chorá mohla chodiť a bola uzdravená. Don Bosko prosil predstavenú, aby ošetrujúci lekár napísal vysvedčenie o zázračnosti tohoto uzdravenia. Lekár bol dosť dobrý katolik; predsa mu to bolo čudné, že Don Bosko žiada lekárske potvrdenie. Šiel preto k Don Boskovi a chcel od neho bližšieho vysvetlenia. Zakiaľ čakal v predsieni, riekol k prítomnému správcovi ústavu: »Ači poníženosť sa nepočíta medzi Boskove cnosti?! Mne sa tak pozdáva, jakoby tu ctibážnosť hrala dajakú rolu!« Direktor sa snažil zastať Don Boska, ale sa mu to nepodarilo. Medzitým lekár vkročil k Don Boskovi. Jaký rozhovor tam mali, to nevieme. Asi o hodinu vstúpil sám direktor ústavu do Don Boskovej izby, aby s ním voľačo vážneho pojednal. Vtedy videl, že lekár klačí so složenými rukami a so slzami v očiach pred Boskom, ktorý ho chcel práve požehnať. Keď vyšiel lekár, celý pohnutý zvolal: »Nie, nie pre seba, ale pre

dobro duší a ku cti nebeskej Matky tak jednal!« Toto rozprával kardinál Cagliero.

Chýr o týchto udalostiach rýchle sa rozšíril a vzbudil mimoriadne oduševnenie. Chudobní i bohatí skladali svoje dary do rúk Don Boskových.

Z Marsaillu Don Bosko cestoval cez Liguriu do Ríma, kde sv. Otec sveril na neho stavbu kostola Božského Srdca.

Roku 1881. Don Bosko sprevádzal hlúčok misiónárov do Marsailles-u, odkiaľ mali odcestovať loďou do Ameriky. V deň Don Boskovho odchodu udala sa dojímavá udalosť. Už od skorého rána bola jeho predsieň, kde bol ubytovaný, preplnená osobami, ktoré si prialy rozprávať sa s Don Boskom. Medzi inými stála v kúte opretá aj istá žena, ktorá mala na ramenách dieťa, bledé a nehybné sťa mrtvé. S hlbokou bolesťou na tvári, avšak plná viery a odovzdanosti do vôle Božej, čakala, až príde na ňu rad. Nechcela sa tisnúť do predku. Don Cagliero za dlhší čas ju pozoroval a mal s ňou súcit. Niekoľko ráz pokúsila sa dostať bližšie ku dverám, ale sa jej nepodarilo. Konečne prišla hodina odchodu. Don Bosko vyšiel z izby a vo všeobecnosti sa odlúčil od všetkých tých, s ktorými osobne vyprávať nemohol. Don Cagliero upozornil ho na túto úbohú ženu s dieťaťom. Ale Don Bosko mu odpovedal: »Je mi jej ľúto, ale už nemám kedy.« Don Cagliero prosil ho ešte raz, aby ju aspoň požehnal. Ľudia spravili miesto a úbohá matka s dieťaťom mohla sa priblížiť k Don Boskovi. Dieťa ešte vždy spočívalo nehnuté na jej ramenách. Don Bosko dal dieťaťu požehnanie P. Marie Pomocnice kresťanov. A hľa, dieťa otvorilo oči a počalo sa hýbať s radostným úsmevom vystieralo svoje ručičky proti blaženej matke. Maria Pomocnica kresťanov učinila nový zázrak.

Z Marsailles-u cestoval Don Bosko cez Nizzu do Cannesu, kde mal konferenciu pre saleziánskych spolupracovníkov. Sprievodca Don Boskov písal o tom pobyte v Cannesi Don Ruovi: »Celá ulica, začnúc od Boskového bytu až po kostol sestier P. Marie Pomocnice, bola zatarasená kočiarmi a vozmi, a celý rad panských sluhov stál podĺž cesty. Pred kostolom hemžilo sa nesčíselné množstvo ľudu. Keď prišiel Don Bosko, všetko čo sa len mohlo hýbať, ponáhľalo sa mu v ústrety, a prosilo ho o požehnanie. Prinášali mu krivých, slepých, hluchých, nemých a chorých všetkých druhov, len aby ich požehnal. Opakovaly sa naozaj udalosti, aké čítavame v Evanjeliume o Božskom Spasiteľovi. Uprostred tohoto množstva prišla k nemu predstavená sestier P. Marie Pomocnice, a oznámila mu, že istá slečna, menom Rohlandová, žiada si prehovoríť s Don Boskom. Don Bosko bol úplne prekvapený, keď to počul. Aby sme porozumeli tomu prekvapeniu, musím celú udalosť rozpovedať. — Pred niekoľkými dňami navštívil Don Bosko túto slečnu, jedinú katolíčku v evanjelickom pensionáte, ktorá už dva roky trpela veľké bolesti na chrbtovej kosti, a nemohla sa ani pohnúť. Don Bosko ju požehnal a odporúčal jej deviatnik P. Marie Pomocnice kresťanov. Pri odchode vravel: »Vyzdravenie závisí od viery.« — »Dôstojný pane,« — vravela slečna, — »ja mám nezlomnú vieru.« — »Tak dobre, keď veríte, budete uzdravená.« V sobotu ráno opatrovníčka chorej slečny počula v izbe kroky. Nad tým sa divila, lebo slečna už od dvoch rokov nemohla ani stáť, ani sa hýbať. Keď otvorila izbu, slečna zvolala: »Ja som úplne vyzdravená!« Plná vďačnosti ponáhľala sa za Don Boskom. Na ulici všetci ľudia, ktorí ju poznali i videli, boli od vzrušenia bez seba. Táto udalosť vzbudila veľký dôjem najmä u

protestantov. Don Bosko, keď zbadal vyzdravenú slečnu, bol trochu zarazený a riekol: »Čo tu hľadáte? Idte hneď domov! Nebojíte sa pokúšať Pána Boha?« — Slečna však usmievave odpovedala: »Ó, veď sme ho my obaja už pokúšali, a boli sme vyslyšaní.« — Slečna počúvala ešte Don Boskovu reč a potom prešľastná vrátila sa do ústavu. Uzdravenie bolo úplné.

Zázračné udalosti skrze Don Boska množily sa deň po deň. V Bordighere istá žena menom Morena i so synom boli razom uzdravení. V Ríme priniesli k Don Boskovi muža, ktorý sa nevedel iba na jednej nohe vliecť. Zbadal jeho vieru, požehnal ho, vzal mu z ruky barlu a riekol: »A teraz choď!« Skutočne, muž bol celkom uzdravený. »Ó, jak dobrá je P. Maria, naša nebeská Matka!« — zvolal Don Bosko.

Horlivosť za česť Božiu a spásu chudobných i opustených detí takmer strávila život Don Boskov. Preniknutý touto horlivosťou počiatkom roku 1882. cestoval znova do Francúzska. 30. januára mal prednášku v Lyone o patagonských misiach. Istá osoba sa ho pýtala, kde berie toľkej smelosti k podujatiu toľkých diel a kde nájde k tomu prostriedkov?

Don Bosko pozdvihol oči k nebu a pohnutý v duši riekol:

»Prozreteľnosť Božia má starosť o nás; a vyrozprával udalosť, ktorá sa prihodila len pred krátkym časom v Turíne«.

Nedávno som mal zaplatiť 15.000 lír podnikateľovi kostola Božského Srdca v Ríme. Nemal som ani haliera pri sebe: preto som odporúčal staviteľovi, aby prišiel večer znovu. V tomto ťažkom položení, ako inokedy v podobných pádoch, poslal som niektorých chovancov do kostola, aby sa modlili pred Sviatosťou Oltárnou na môj úmysel. Nato navštívil ma jakýsi kňaz, ktorý si žiadal so mnou sa rozprá-

vať. Vyprával mi, ako sa mu podarilo sporivosťou odložiť si 8.000 lír, ktoré mal úmysel poručiť Don Boskovi po svojej smrti. Jeho priateľ mal podobný úmysel so svojimi usparenými 7.000 lírami. Rozmysleli si však celú vec a rozhodli sa, že lepšie bude, keď tie peniaze už teraz odovzdajú Don Boskovi, lebo takto sa už teraz rozšíri česť a sláva Božia. I zamienili si, že už v nasledujúcu sobotu odovzdajú tie peniaze Don Boskovi. Ten kňaz potom pokračoval: »Toho rána šiel som k svojmu priateľovi, aby mi odovzdal tých 7.000 lír. Keď som sa vrátil do svojho bytu, neviem ako sa to stalo, vzal som náhle so sebou i svojich 8.000 lír a ponáhlal som sa na stanicu. Keď som ta dorazil, som si povedal: »Ty si chcel iba v najbližšiu sobotu zanieŤ Don Boskovi peniaze. Keď však mám kartu kúpenú, už sa nevráťim domov. Tak som prišiel do Turína a teraz vám odovzdám tuná našich usparených 15.000 lír«. »Ja som bol hlboko dojatý. Keď som dal zavolať staviteľa, požiadal som toho dobrého kňaza, aby ešte i tomuto porozprával svoju príhodu«.

Don Bosko dokončil toto vyprávanie so slovami: »Ten dobrý kňaz, staviteľ a ja, všetci traja sme plakali od pohnutia. Ó, jak dobrotivý je s nami Pán Boh«. Z Lyona Don Bosko sa vybral opäť do Marseille, kde deň po deň sa množily zázračné udalosti. Len jednu spomienku, ktorá sa prihodila pri jeho odchode. Istá slečna z Flandrie bola ťažko chorá. Jej matka častejšie bola pre Don Boska, aby prišiel ku chorej, ale vždy márne. Don Bosko už nemal času. V deň svojho odchodu rozhodol sa Don Bosko, že neodcestuje z hlavného nádražia, ale z najbližšej stanice mimo mesta, aby vyhnul množstvu zvedavcov a iných osôb, ktoré sa shromaždily na hlavnej stanici. Medzitým spovedelník chorej, vymyslel si

plán. Prosil Don Boska, aby ho mohol vyprevadiť na malú stanicu. Don Bosko rád privolil. Keď už prešli kus cesty, voz zrazu ostal stáť. Don Bosko sa udivene pýtal, či sú už na stanici? »Nie«, — odvetil menovaný kňaz, »ja bych vás však srdečne prosil, keby ste na chvíľku navštívili chorú, ktorá si žiada vášho požehnania«. »Nech sa stane«, vravel Don Bosko — »podme ju navštíviť!« Slečna už od 14. dní nemohla požiť skoro žiadneho pokrmu. Jej otec, úradník, toho rána odchádzal od nej do úradu tým presvedčením, že svoju dcéru viac neuvidí na žive. Don Bosko kázal chorej, aby si upila trochu vody! Matka však odpovedala: »Už od niekoľko dní nie je vstave ničoho prehltnúť: ani jedla, ani nápoja«. »Don Bosko si kľakol na kolená so všetkými prítomnými, a sa pomodlil k P. Marii Pomocnici kresťanov. Nato požehnal chorú. Potom znovu rozkázal nemocnej, aby si upila. Keď prehltila vodu, cítila, akoby nová životná sila kolovala v jej údoch. Tu naraz chorá skríkla: »Ja som už celkom zdravá«. Všetci, ktorí to videli, boli od radosti akoby bez seba. Don Boskovi samému padaly slzy. Keď sa vrátil k vozu, opakoval slová: »Ó, jak dobrá je naša nebeská Matička! Nech je zvelebený Boh a jeho najsvätejšia Matka!«

Hlava XIV.

Matka Božia oslávi svojho verného sluhu už tu na zemi.

R. 1883. dňa 31. januára Don Bosko podujal ešte raz cestu do Francúzska. Na ceste ponavštevoval rôzne saleziánske ústavy, a všade, kam len prišiel, hrnul sa ľud k nemu, aby mohli vidieť a počuť toho svätca, a prijať od neho požehnanie. 2. apríla bol v Avignone. Hoci prišiel i neočakávane, na druhý deň

vyhľadal ho veľký počet chorých: slepých, chromých, hluchých, ktorí chceli od neho počuť slová potechy. On nemusel rieť: »Non invenì tantam fidem in Israel«. »Nenašiel som toľkej viery v Izraeli«.

18. apríla prišiel do Paríža, kde sa cítila rodina Carbanitová veľmi šťastlivou, že mohla poskytnúť Don Boskovi bývanie; I ponechala mu k službám celé oddelenie na I. poschodí nádherného bytu. Nasledujúceho dňa zašiel Don Bosko do arcibiskupského paláca, aby navštívil kardinála. Tento kniežací hodnostár prijal ho čo najvlúdnejšie a požiadal ho, aby mal prednášku o saleziánskom diele, a zariadil sbierku v kostole sv. M. Magdaleny. Keď sa Don Bosko vyhováral, že nevie dobre francúzsky, kardinál mu odpovedal: »Postačí, že bude kázať Don Bosko!«

Boh žehnal navidomoči pobyt Don Boskov v Paríži. »Celé mesto Paríž« — jako písaly noviny — »je na nohách. K domu, v ktorom býval ponížený kňaz z Turína, nahrnúlo sa množstvo ľudu. Kráľovia a cisárovia prídu a odchádzajú bez toho, žeby si ich voľakto všimnul; ale svätca sme už dávno nevideli a nevítali. Don Bosko je svätý, ktorý činí divy; svätý, ktorý je nadchnutý duchom podnikania; jeden z oných mužov, o ktorých sa len dejiny zmieňujú«.

Vskutku, oduševnenosť za Don Boska bola neopísateľná. Všetko sa tislo k nemu, aby mu mohli člen slovíčko prehovoriť. Predizba, schody a celý dom byly plné čakajúcimi. Ľudia stáli ešte i na ulici. Listy, ktoré mu prichádzaly, nemohol všetky prečítať; tým menej na ne odpovedať. Zavolať si teda Don Ruu z Turína na pomoc. Don Rua, keď prišiel do Paríža, nevedel kde má Don Boska hľadať. Dal sa teda viesť ohromným davom ľudí, ktorý sa valil jedným smerom, a tak prišiel ku Don Boskovi.

V prvých dňoch Don Bosko slúžil sv. omšu v pri-
vátnom Oratóriu. 27. apríla prvý raz kázal vo verej-
nom kostole, a slúžil sv. omšu. Bolo to práve v sobo-
tu, keď mával obyčajne omšu za obrátenie hriešni-
kov. Istá pani hneď rozchýrila: »Dnes bude slúžiť sv.
omšu svätý muž za hriešnikov«. Už hodinami vo-
pred bol celý kostol i námestie plné veriacimi. Don
Bosko len s veľkou námahou sa mohol dostať do
zákrastie. Toto sa opakovalo každý deň, v ktorom-
koľvek kostole slúžil sv. omšu. 3. mája celebroidal v
kostole sv. Klotildy, ktorý bol nabitý. Po omši čaka-
lo naň množstvo ľudí v zákrastii, ktorí sa chceli s
ním vyprávať. Don Bosko mnohých vypočúval, ale
nakonci musel uznať, že je toho priveľa. Pýtal sa
teda, koľkí by s ním ešte radi prehovorili. I dostal
odpoveď, že viac ako tisíc ľudí. »Dobre« — vravel
»tak ja môžem s každým prehovoriť čo len jedno
slovo. I postavili sa do dlhého radu, a Don Bosko
išiel vedľa nich. Jeden mu vraví: »Modlite sa za
mňa«. Iný: »Prosím o agnuštek«. — »Odporúčam
svoju chorú matku do Vašich modlitieb«. — »Požeh-
najte ma«. — a podobné... Po 2 hodinách znovu
sa spýtal Don Bosko: »Koľkí ešte čakajú na výs-
luch? »Odpovedali mu: »Viac než 1000 duší«. »Toľ-
ko už nevládzem«, — riekol Don Bosko. — Zaviedli
ho teda bočnými dverami na farský dvor; tam si za-
raňajkoval a odobral sa potajomky na svoj byt. Keď
sa ľud dozvedel, že Don Bosko im ušiel, začali bú-
chať na farskú bránu a chceli sa dozvedieť, kam
išiel. Farár im udal ulicu a číslo domu. Ľud sa po-
tom hneď ponáhlal za Don Boskom.

Istého dňa vrátil sa Don Bosko na svoj byt z
kostola M. Magdaleny bez sprievodu. Bol odený ako
jednoduchý francúzsky kňaz, a preto ho nikto nepo-
znal. Celý dvor a schody byly už zastavené ľuďmi.

On žiadal, aby ho pustili dnu. Ale márne. Odvetili mu: »My sme prv prišli, než vy«. »Jestli mňa nepustíte, nebudete sa môcť rozprávať s Don Boskom«. »A prečo nie?« »Lebo ja som Don Bosko«. Vtedy ho vysmiali, takže sa musel vrátiť. Išiel do iného domu, kde čakal naň nemocný, ktorého požehnal. Prozreteľnosť Božia chcela postaviť pokorného sluhu Božieho na svietnik celému svetu. Zázračné pôsobenie a požehnania Panny Marie Pomocnice kresťanov množily sa so dňa na deň.

Niektoré uzdravenia.

Raz prišiel k Don Boskovi istý gróf a prosil ho o požehnanie pre svojho na smrť nemocného syna. Don Bosko tešil zarmúteného otca a hovoril: »Buďte spokojný; Váš syn nezomrie«. Za niekoľko hodín prišiel do grófovho paláca; ale chlapec bol už v posledných chvíľach. Don Bosko si klakol na kolená a modlil sa. Potom vstal a riekol úzkostlivým rodičom: »Za hodinu váš synček sa bude mať lepšie«. A naozaj, po hodine ho opustila horúčka a lekári vyhlásili, že je už celkom zdravý.

Druhý raz zasa priniesli k Don Boskovi istého chorého na vodnateľku. Lekári mu sľubovali už len niekoľko dní života. Don Bosko ho požehnal, a nemocný sa mohol znovu tešiť dobrému zdraviu.

Požehnanie P. Marie skrze Don Boska spôsobilo mnohé zázraky i v privátnych domoch. Medzi inými náhle sa uzdravil i jakýsi chlapec. Istá pani z Bogoty v Kolumbii, tohoto času zdržovala sa v Paríži, a videla, všetky tie zázračné pôsobenia, navraciac sa do svojej vlasti, vyprávala oduševnene o tom, čo videla, čím pripravovala Saleziánom pôdu v tej krajine. Jednako, veľmi mnohé zázraky ostaly utajené skrom-

nosťou Don Boskovou. — Chýr o jeho zázračnom účinkovaní rozšíril sa na široko-ďaleko. Don Bosko však vždy protestoval, že nie on je pôvodcom zázrakov, ale Matka Božia, ktorá započala dielo na záchranu chudobnej mládeže; a koná zázraky na dôkaz, že dielo sa ľúbi Bohu. Raz, keď Don Bosko kázal istý pán z poslucháčstva pýtal si slovo. I začal rozprávať trasľavým, ale srozumiteľným hlasom o istom otcovi rodiny, ktorého manželka cez niekoľko rokov ležala vo veľmi bolestnej nemoci, a aj syn mu bol na smrť chorý. On líčil ten strašný bôľ, jaký zachvátil ubohého otca pri myšlienke, že môže utrátiť svojich drahých; potom rozprával, ako nádej a dôvera naplnila jeho srdce, keď videl, že jeho milá manželka a drahý syn rýchle vyzdraveli. V nasledujúci deň ten blažený otec s oboma uzdravenými šiel do kostola, aby sa poďakovali. P. Bohu pri sv. omši. Tiež poznamenal, že za tú veľkú milosť ten otec môže ďakovať iba Panne Marii, ktorá tým činom chcela byť na pomoci svojmu vernému sluhovi Don Boskovi a jeho dielu. Don Bosko hlboko dojatý počúval toto vyprávanie. Na konci ten pán so slzami v očiach riekol. »A chcete vedieť, kto bol onen šťastlivý otec? To som ja! A chcete vedieť aj moje meno? Ja sa menujem Postalís«.

Postalís bol poslancom Národnej Rady. Jeho vyjavenie dojalo neopísateľne všetkých poslucháčov. Don Bosko nemal čo k tomu dodať. V pretrhnutej kázni nepokračoval, ale sišiel s kazateľne.

Don Bosko lieči aj duševné choroby.

Raz večer žiadal si vyprávať sa s Don Boskom istý starý vznešený pán. Zaviedli ho do predizby, kde čakal 3 úplné hodiny, než prišiel naňho rad. O 11.

hodine bol privedený k Don Boskovi a pozdravil poníženého kňaza čo najslušnejšie. Starý pán spoznal v Don Boskovi mimoriadnu osobnosť, ale sám sa nedal znať. Začas pozoroval Don Boska a potom začal: »Neľakajte sa ma, Dôstojný pane, keď vám poviem, že som neverec a v zázraky neverím.« Don Bosko sa pozrel na neho svojím pohľadom, ktorý vie najhlbšie preniknúť do duše a v ktorom sa zrkadlí samá dobrota, takže nikto mu nemôže odolať. Potom mu láskave povedal: »Ja vás nepoznám, pane, a ani nechcem vedieť, kto ste. Tiež vás ubezpečujem, že čomu vy nechcete veriť, k tomu vás nechcem ani nútiť. Len jedno mi povedzte: »Mali ste vy vždy v živote takéto myšlienky?«

»V mladosti som i ja veril, jako verili moji rodičia a priatelia; ale keď som začal nad svojimi ideami rozvažovať, nechal som náboženstvo pekne bokom a začal som žiť ako filozof.«

»Čo vy rozumiete pod tými slovami: žiť ako filozof.«

»Viesť šťastlivý život bez toho, žeby sme mali starosť o nadprirodzený alebo a budúci život, čím strašia kňazi prostý ľud.«

»A jaká je vaša mienka o budúcom živote?«

»Prosím, Prevelebníčku, netraťte času a nezačínajte mi rozprávať o budúcom živote. O tom budem pri najbližšej príležitosti rozprávať ja.«

»Keď ste už nadhodili tento predmet, tak buďte láskavý a vypočujte ma. »Vy zaiste veríte, že môžete niekedy ochorieť.«

»Nepochybujem, najmä v starobe.«

»A či je vytvorené, že vám daktorá nemoc môže i život odobrať?«

»I toto uznám, lebo sa neviem vymknúť osudu, ktorý musí potkať každého smrteľníka.«

»A keď príde toto okamženie, v ktorom musíte opustiť tento svet, čo potom spravíte?«

»Vtedy smelo a zmužile ako filozof nebudem myslieť na nadprirodzené veci.«

»A čo vám bude prekážať, aspoň v poslednom okamžení, aby ste nemysleli na dušu a na večnosť?«

»Nič mi nebude prekážať, bola by to odo mňa veľká slabosť. Iné, ja nechcem byť zbabelcom; to by ma moji priatelia vysmiali.«

»Veď v tom okamžení ste na konci svojho života, a stojí to zato, aby ste si zadovážili pokoj duše.«

»Ja vám dobre rozumiem, čo s tým chcete povedať; ale sa necítim tak slabým, abych sa natoľko uponížil.«

»Pamätajte, že váš život sa blíži ku koncu, a čo bude s vami, keď nechcete o budúcom živote nič vedieť?«

Starec sklonil hlavu a vhlbil sa do myšlienok, Don Bosko sa naňho ticho díval za niekoľko okamihov a potom pokračoval: »Vy musíte myslieť na tú veľkú poslednú chvíľu. Z tohoto pozemského života zostávajú pre vás len jednotlivé okamžiky. Jestli uveríte a použijete milosrdenstva Božieho, môžete sa zachrániť navždy. Keď však zomriete ako neverec, ste ztratený naveky. Ja vám to poviem ešte zreteľnejšie. Pre vás už niet viac nádeje, lebo pred vami stojí to nič dľa vášho názoru, alebo večné zatratenie dľa mojej mienky.«

»Vy sa nevyprávate so mnou, ani ako filozof, ani ako teológ, ale ako priateľ. My filozofi sme tak ďaleko ešte neprišli vo svojich filozofických dišputách, žeby sme si boli predložili toto dvojce: alebo nič, alebo večné zatratenie.« »Dve beznádejné idey! Ja chcem o tomto bode viac rozmýšľať. Až dovolíte, navštívím vás zasa«.

Po týchto slovách ten neznámy pán vstal, aby sa porúčal. Pri svojom odchode zanechal svoju vizitku, na ktorej stálo: »Victor Hugo«. Bol to slávny francúzsky básnik a romanopisec a mal už 81 rokov.

Nadruhý deň prišiel zasa k Don Boskovi v tú istú hodinu. Stisnul mu ruku a vravel: »Ja už nie som tým nevercom, čo som bol včera; už verím v nadprirodzený život a trúfam si zomrieť v náručí katolíckeho kňaza, ktorý bude odporúčať moju dušu Stvoriteľovi«.

Jako tento filozof, tak podobne aj mnohé iné vážne osoby prišli k Don Boskovi o radu. Don Bosko ich prijal všetkých otcovskou láskou a priviedol k Bohu.

Hoci sa odcestovanie Don Boskovo držalo v tajnosti, predsa sa k nemu na stanicu dostavil značný počet mužov, ktorí sa chceli s ním rozlúčiť. Ale vlak stál už k odchodu a Don Bosko musel nastúpiť. Keď vlak začal odchádzať, Don Bosko pozdravil ešte raz všetkých prítomných, ktorí úctiplne sňali klobúky s hlavy. Takto hľa, odcestoval Don Bosko z Paríža, kde ho Boh tak oslávil.

Za dlhú chvíľu sedel Don Bosko pohrúžený v hlbokom mlčaní. Konečne pretrhol tichosť a riekol k Don Ruovi: »Podivné!« Pamätáš sa na tú hradskú, ktorá vedie z Buttigliera do Bekky? Hľa, tam v pravo nachodí sa biedna chalupa a pri nej lúka... To je môj otcovský dom... na tejto lúke som pásaval kravy... Oj, keby Parížania vedeli, že tá oslava patrila chudobnému pasákovi z Bekky... Cesty Prozreteľnosti Božej sú zázračné a plné tajomstva!«

V predvečer sviatku P. Marie Pomocnice kresťanov, ktorý bol v tom roku preložený na 4. júna, mal Don Bosko reč k saleziánskym spolupracovníkom. V prednáške vyzdvihol menovite materinskú starosť P.

Marie. »P. Maria« — vravel — miluje útlú mládež a tých, čo sa venujú jej duševnému a telesnému dobru. Ona im vyprostredkuje u Svojho Božského Syna zvláštnu milosť. Neprišiel by som ku koncu, kebych mal spomenúť všetky milosti, ktoré P. Maria v týchto dňoch vyprosila pre všetkých, ktorí spolupracujú s nami na výchove chudobnej a opustenej mládeže, stojacej pod jej ochranným plášťom. Človekovi je až do plaču, keď počúva rozprávať tých ľudí, ktorých P. Maria Pomocnica vyslyšala. Matka Božia jakoby sama chodila sbierať almužnú pre dobro svojich chovancov.

Hlava XV.

Matka Božia pripravuje svojmu vernému služobníkovi v posledných rokoch mnohé a mimoriadne potešenia i radosti.

V prvých dňoch mesiaca novembra r. 1884. prišla veľmi radostná zvesť. Sv. Otec povýšil Don Cagliera, apoštolského vikára patagonského, na hodnosť biskupskú. Zvony svätyne P. Marie Pomocnice kresťanov, slávnostne hlásaly tú zriedkavú novinu. Bol to prvý salezián vysvätený za biskupa. Chrám bol preplnený veriacimi až do posledného miesta. Don Bosko sedel na boku evanjelia a z prava sedel nový biskup Cagliero, ktorý prišiel z Ameriky. Naproti Don Boskovi zo strany epištoly sedela 88-ročná matka novovymenovaného biskupa. Sväté obrady konal Jeho Eminencia kardinál turínsky, a prislúhovali mu: jeho výpomocný biskup a biskup z Tossana. Keď sa biskupi po ceremoniach vrátili do zákristie, tá bola už plná ľudí, ktorí chceli pozdraviť nového biskupa.

V prvej zákristii ho už čakala matka, ktorú ob-
jal. Pri vchode do druhej zákristie vítal ho Don Bo-
sko s kvadrátom v ruke. Bolo to dojímavé divadlo.
Don Bosko od radosti plakal a chcel mu poľúbiť ru-
ku. Nový biskup padol mu okolo krku a tiež ho
prítisoľ ku sebe. Až po tomto nemom, vzájomnom
pozdravení, privolil biskup, aby mu Don Bosko po-
bozkal prsteň. On bol prvý, ktorému sa ušlo tejto
cti; lebo Msgr. Cagliero si držal náročky ruky scho-
vané pod biskupským rúchom, keď sa iní chceli
predbehnúť. Teraz Don Bosko už videl uskutočnený
svoj sen, ktorý mal roku 1854.

Ku koncu roku 1854. upadol totiž chovanec Cag-
liero do ťažkej nemoce, keď ošetroval nemocných
na cholery. Dostal silnú horúčku, takže v krátkom
čase boly jeho sily vyčerpané. Lekári Don Boskovi
radili, aby ho dal zaopatriť sviatosťami zomierajú-
cich. Ošetrovateľ upozornil na to Cagliera a oznámil
mu, že ho chce sám Bosko zaopatriť.

Don Bosko vstúpil do izby nemocného, aby ho
k tomu veľkému kroku do večnosti pripravil. Keď
prekročil prah, ostal zarazený stáť. Jeho očiam sa
predstavil zvláštny obraz. Videl mimoriadne krásne-
ho holuba s olivovou ratolesťou v zobáku. Vychádza-
ly z neho jasné papršky a naplnily celú izbu žia-
rou. Vyzeralo to ako v pohádkovom svetle. Nato ho-
lubica zaletela ku Caglierovi; ratolesťou sa dotkla je-
ho úst, a nechala ju padnúť na jeho hlavu. Prv, než
zmizla, zažiarila ešte jasnejším svetlom. Don Bosko
ihneď z toho spoznal, že tento mladík nezomrie, ale
že jednúc mnoho vykoná na česť Božiu, a svojím
slovom bude hlásať pokoj, i dostane sa mu plnosť
Ducha Svätého. Uzatváral to z významu olivovej ra-
tolesti a zo žiary holuba. Nato nasledovalo ešte iné

videnie. Keď prišiel Bosko do prostred izby, tak sa mu pozdávalo, akoby steny izby sa uchyľovali a okolo lôžka nemocného stálo veľké množstvo pohanských kmeňov. Títo ľudia prosebne hľadali pomoc a dívali sa na chorého. Dvaja vyrastení chlapci, medenej pleťi, vo zvláštnom vojenskom obleku, bojazlivo sa klonili nad nemocným. Videnie potom zmizlo. Z celého videnia nevideli nič: ani chorý ani okolostojaci. Don Bosko sa potom priblížil k posteli nemocného a usmieval sa naň obvyklým spôsobom.

Chorý pozrel na Boska s otázkou: »Bude to moja posledná spoveď?«

»Prečo sa ma tak pýtáš?«

»Lebo bych rád vedel, či musím umrieť.«

Don Bosko trochu rozmýšľal a potom riekol: »Môj milý Janko, povedz teraz, čo ti je milšie, ísť hneď do neba, alebo vyzdravieť a ešte voľačo čakať?«

»Ó Don Bosko, volím si to, čo je pre mňa najlepšie.« »Pre teba by bolo zaiste najlepšie, — berúc do ohľadu tvoj mladistvý vek, — keby si šiel hneď do neba; ale na to je ešte dosť času. Dobrotivý Pán Boh nechce, aby si teraz zomrel: ty musíš ešte veľké veci prekonať. Ty budeš znovu zdravý, dľa svojej žiadosti dostaneš cirkevné rúcho, staneš sa kňazom a potom... potom s breviárom pod pazuchou budeš chodiť po svete... budeš aj iným dávať breviáre. Jedným slovom na teba čaká ešte veľká úloha do smrti.« Nato Don Bosko utíchol.

»Jestli to má tak byť,« — vravel Cagliero — »tak sa včul nemusím spovedať; cítim sa byť spokojný vo svedomí; počkám až opäť vstanem.«

»Don Bosko tým súhlasil, hoci dľa iných nebezpečenstvo života ešte vždy hrozilo.

Keď po tridsiatich rokoch Don Cagliero bol vymenovaný za biskupa, prosil Don Boska, aby mu vyjaviť tú tajnosť, o ktorej sa tak často zmienil pred klerikami.

»Ja ti to poviem«, odvetil Don Bosko »ale až v predvečer tvojho vysvätenia za biskupa«.

A večer pred biskupskou vysviackou pojal Don Bosko Don Cagliera do svojej izby a vyprával mu to nám už známe videnie. Don Cagliero prosil Boska, aby to povedal i predstaveným v refektári. Ešte v ten istý večer Don Cagliero všetko zdiktoval a zvečnil na papieri.

Msgr. Cagliero musel sa opäť vrátiť na svoje misiónárske pôsobisko. Lúčenie bolo obom ťažké, tak biskupovi, ako Don Boskovi. Keďže Bosko nemohol odprevadiť svojho milého chovanca, vyslal jedného z predstavených do Marseilu, aby ešte raz pozdravil biskupa v jeho mene.

Msgr. Cagliero však poslal vlastnoručne složenú modlitbu k Matke Božej. I sľúbil, že keď šťastlivo príde do Ameriky, složí pre ňu hudobný doprovod. Keď však Pán Boh dá, že sa znovu vráti do Turína, bude ju spievať v kostole P. Marie Pomocnice kresťanov. Modlitba znie:

»Ó, Maria, slávna Panno! Ty si mocná ochrانيateľkyňa Cirkvi! Ty zvláštna Pomocnico kresťanov! Tys' strašná nepriateľovi sťa sriadený šik vojenského tábora. Ty sama si zničila kacierstva celého sveta. Ty v úzkostiach, vo vojne a v potrebách ochraňuj nás a v hodinu smrti príjmi nás do radosti večnej. Amen.«

Toto bol opätovný výraz jeho horúcej lásky a jeho bezhraničnej dôvery v pomoc Panny Marie.

Matka Božia volá svojho verného sluhu do večnej slávy.

Roku 1888. 6. decembra ráno, Don Bosko slúžil naposledy sv. omšu. Odpoľudnia dal sa ešte raz zaniest do svätyne P. Marie Pomocnice kresťanov, aby bol prítomný na slávnosti lúčenia sa misionárov. Keď, opretý o dvoch kňazov, prišiel do svätyne, všetci ľudia vstali, aby ho videli. Po požehnaní misionári šli po jednom k Don Boskovi, pobožkali mu ruku a na kolenách prijali od neho požehnanie. Bol to dojímavý pohľad. Sotva že sa misionári vzdialili, ľud sa už nedal zdržať a ponáhľal sa k Don Boskovi, aby si tiež pre seba vyprosil jeho požehnanie. Celkom vysileného a ukonaného doniesli ho späť do jeho izby.

V predvečer sviatku Nepoškvrneného Počatia Prebl. P. Marie, prišiel biskup z Lüttichu prosiť, aby sa saleziáni usadili v jeho sídelnom meste. Don Bosko sa zprvu zdráhal, lebo sa domnieval, že nemá dostatočného personálu k založeniu nového diela. Ale na druhý deň, v sviatok Nepoškvrneného Počatia, k podivu všetkých, dal svoj súhlas. Jako sa to stalo?

8. dec. ráno diktoval svojmu tajomníkovi následovné:

Hodnoverné slová, ktoré mi dnes v noci Panna Maria Nepoškvrnene Počatá: Je to vôľa Božia a jeho Najsvätejšej Matky, aby synovia sv. Františka Salezského otvorili dom v Lüttichu ku cti Najsv. Sviatosti Oltárnej. Tam sa započala verejná sláva Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej; odtiaľ nech sa rozširuje toto víťazstvo do všetkých saleziánskych ústavov, medzi

všetkými chovancami, ktorí budú po celom svete sverení Saleziánom.

R. 1887. 20 decembra ráno Don Bosko prijal Sviasť Oltárnu. K poludniu vstal a sadol si ku svojmu písaciemu stolíku. Jeho tajomník ho prosil, aby napísal niektoré slová na obrážtok P. Marie Pomocnice. Don Bosko písal:

»Ó, Maria, vypros nám zdravia telesného, až by to bolo prospešné k spáse duše; vypros nám večné blahoslavenstvo!«

»Mládež je radosťou a rozkošou Božského Srdca Ježišovho a jeho Presvätej Matky.«

»Nech vás žehná a sprevádza Panna Maria vo všetkých nebezpečenstvách života!«

»Kto podporuje chudobné siroty, toho Boh požehná vo všetkých ťažkostiach života a Matka Božia mu poskytne ochranu v hodinu smrti.«

»Ó, dobrá Panno, prispej nám pomocou v hodinu smrti našej. Amen.«

Viac toho napísať nemohol.

28. januára, prv nežby bol prijal Božie Telo, vrazil tichým hlasom: »Už sa blížim ku koncu.« A Don Bonettimu pošeptal: »Povedz chlapcom, že všetkých očakávam v nebi.«

Don Bonetti mu predriekal krátku modlitbu: »Ó, Maria, Matko milosti, ochraňuj nás pred nepriateľom« ... a Don Bosko k tomu dodal: »a v hodinu smrti zavolaj nás k sebe!« »Matko, Matko, zajtra!« Keď zvonili večer na klákanie, oslovili ho, aby pozdravil Mariu týmito slovami: »Nech žije Maria!« On opakoval tie slová srozumiteľne. Neskôr polohlasne zvolal: »Ježiš, Maria, Jozef, — vám darujem svoje srdce i svoju dušu. Do rúk Tvojich porúčam ducha svojho ... Ó, Matko, — otvor mi brány nebies!«

31. januára o druhej hodine rannej začal zápasíť

so smrťou. Nástupca Don Boskov, Don Rua, vzal na seba štolu a odriekal modlitby zomierajúcich. Zavolali i ostatných predstavených a izba sa čochvíľa naplnila. Všetci si pokľakali. Keď prišiel Monsgr. Cagliero, Don Rua mu odovzdal štolu a prejdúc na pravú stranu riekol Don Boskovi boľastným hlasom:

»Don Bosko, my tvoji synovia sme tu. Prosíme ťa o odpustenie za všetko, čo si musel pre nás pretrpieť. Na znak svojho odpustenia a svojej otcovskej blahosklonnosti, udeľ nám ešte raz svoje požehnanie. Ja ti budem držať ruku a vypoviem aj slová požehnaní.«

Bolo to dojímavé, ale žalostné divadlo. Všetci sa sklonili až k zemi. Don Rua zdvihol pravicu zomierajúceho otca, odriekal formulu požehnaní a vyprosil ochranu P. Marie na všetkých prítomných a na všetkých po svete roztratených synov Don Boskových.

O tretej hodine prišiel telegram od sv. Otca so zvláštnym požehnaním pre Don Boska. O pol štvrtej biskup Cagliero práve dokončil modlitku: »Proficiscere,« ... »Putuj dušo ...« keď na veži kostola P. Marie Pomocnice kresťanov zazvonili na Anjel Pánov. Všetci prítomní sa modlia Anjel Pánov. Don Bonetti šeptal zomierajúceму strelnú modlitbu: »Nech žije P. Maria!« Hlas zomierajúceho razom prestal a dýchanie stalo sa tichším, až sa celkom zastavilo. Čistá duša Don Boskova povzniesla sa do výšin nebies. Tak hľa zomrel veľký sluha Pany Marie Pomocnice kresťanov.

Hlava XVII.

Verný sluha P. Marie skveje a vo svetle oslávenia.

Aby sa svätosť poníženého sluhu P. Marie viac a viac dokázala, oslávil ho Boh početnými zázrakmi k dobru nábožných osôb, ktoré sa k nemu s dôverou o prímluvu utiekaly. Vzývaním jeho mena, dotknu-

tím sa jeho pozostatkov, mnohí boli vyzdravení z nevyliciteľných chorôb. Preto niet sa čomu diviť, že dôvera k jeho účinnlivej prímluve sa všade rýchle rozšírila. Dá sa to uzatvárať z ustavičného dopytovania sa, z prosieb o medajlíky, obrážteky a pozostatky Don Boskove: podobne i z tých početných procesií, ktoré prichádzajú z blízka i z ďaleka k jeho hrobu do Turina. A nie len nábožné osoby z jednoduchého ľudu, ale i z vyšších stavov pospiechajú ku jeho hrobu. Don Rua vo spisoch blahorečenia sa vyjadril, že práve vzdelané kruhy preukazujú zvláštnu dôveru v prímluve Don Boskovej: jako kardináli, arcibiskupi, biskupi, kňazi, profesori, lekári, pravotári atď. — Títo putujú ku hrobu Don Boskovmu a tam medzi ostatnými veriacimi vybavujú svoje pobožnosti a prosia ho o prímluvu.

A zaraz po smrti Don Boskovej bola všeobecná žiadosť, aby sa zaviedol proces jeho blahorečenia; čo sa aj stalo v treťom roku po jeho smrti. R. 1897. 1. apríla byly dokončené prípravné práce ku blahorečeniu a doručené Kongregácii sv. obradov spisy súdobného pokračovania. Keď byly tieto spisy preskúmané, Kongregácia upovedomila o tom sv. Otca, a on vlastnoručne podpísal dekrét zavedenia procesu blahorečenia. Od tohoto dňa podivne sa šíril chýr o svätosti ctihodného sluhu Božieho. Na mnohých miestach byly zariadené poďakovacie slávnosti a početné púte tiahly ku hrobu Don Boskovmu.

Ku povzbudeniu ct. čitateľa, spomenieme tu len niektoré zázračné uzdravenia, ktoré sa staly na prímluvu Don Boska.

Pani Piovana trpela od dlhšieho času na veľkú ztratu krvi, ktorá jej stále tiekla. Všetky predpísané prostriedky byly bezvýsledné, takže lekári považovali tento stav za nevyliciteľný. Muž tejto panej bol proti-

náboženského smýšľania. Od dvadsiaticich rokov nepri-
stupoval ku sv. sviatostiam. Svojej manželke však ne-
prekážal, aby si mohla vykonávať náboženské povin-
nosti. V tomto postavení túto chorú navštívila mníška,
ktorá jej radila, aby odbavila 9-dňovú pobožnosť ku
cti Don Boskovej. Táto dobrá pani, ktorej stav sa
zhoršil, keďže tak túžila po svojom telesnom uzdrave-
ní, ako po duševnom uzdravení svojho manžela,
ihneď započala deviatnik ku cti Jána Don Boska. V
štvrtú noc noveny, zjavil sa jej D. Bosko a povzbudil
ju k horlivej modlitbe. Na veľkonočné sviatky zobu-
dila sa úplne zdravá. Zavčas ráno sobrala sa do naj-
bližšieho kostola a tam vykonala svoju poďakovaciu
pobožnosť.

Keď sa vrátila domov, jej muž sa veľmi zadivil
nad neočakávaným a rýchlym uzdravením. Manželka
mu vyrozprávala, že na prímluvu Don Boskovu zá-
zračne vyzdravela. Keď to manžel počul, rozčúlene
skočil a okríkol ju: — »Ešte vždy si tak hlúpa a veríš
tomu, žeby ťa Don Bosko mohol uzdraviť?« Vzal svoj
klobúk a odbehol z domu. — Tá dobrá pani sa dala
do plaču, a modlila sa ešte horlivejšie za duševné
obrátenie svojho muža. V nasledujúcu noc opäť sa jej
zjavil Don Bosko a napomínal ju, aby neustávala v
modlitbe. Na druhý deň ráno milosť božia sa dotkla
jej muža. Jaknáhle vstal, išiel rovno do kostola, vy-
svedal sa, a pristúpil ku stolu Pána. Od tohoto času
bol vzorným a horlivým katolíkom.

Podobne trpela na krvotok aj iná žena, Maria della
Valle. Lekári po mnohých pokusoch jej oznámili, že
nemoc je nevyliciteľná. Jej mužovi vraveli: »Musíte
byť pripravený na to, že čoskoro utratíte svoju man-
želku.« Istý kňaz-salezián, ktorý bližšie poznal túto ro-
dinu, radil chorej, aby vykonala deviatnik ku cti Don
Boskovej. Ťažko chorá, plná dôvery, započala 9-

dňovú pobožnosť. Prisľúbila, že obetuje na saleziánske ciele 200 lír a dovoľí svojej dcére, aby sa mohla stať mníškou P. Marie Pomocnice kresťanov. Jej manželovi nebol ten sľub zprvu po vôli. Prv, nežby bol pri-
volil, chcel sa ešte raz poradiť s istým lekárom. Ten
ho uisťoval, že smelo môže dať svoj súhlas a tiež mie-
sto 200 lír, môže sľúbiť aj 500 lír; lebo jeho manželka
i tak len niekoľko dní bude živá.

V posledný deň noveny, bolo to 8. februára 1889.,
chorá si žiadala ešte raz sa vyspovedať a prijať Telo
Pánovo. Jej stav sa natoľko zhoršil, že sa svíjala v
hrozných bolestiach. I schopila Don Boskovou podobi-
zeň, ktorá ležala na stolíku blízko jej lôžka, a pritisla
ju k pernám volajúc boľastným hlasom: »Don Bosko!
Ctila som si Vás, a podporovala som vždy Vaše die-
lo, prečo mi teda nepomôžete?« Kým takto vzdychala;
naraz zaspala. Keď sa prebudila, bola už celkom zdra-
vá. Plná radosti ponáhľala sa ku hrobu Don Boskov-
mu, kde hlboko dojatá, vzdávala mu najvrúcnejšie
vďaky. Prv, než bol jej manžel vyplatil sľúbenú obe-
tu 200 lír, dal svoju ženu ešte raz dobre prehliadnuť
lekárovi, aby sa zistilo, či je manželka úplne zdravá,
a či niet obavy, že sa nemoc čoskoro navráti. Lekár
uznal, že nemoc je celkom vyliečená, a radil manže-
lovi, aby zadosťučinil sľubu. Saleziánsky kňaz potom
žiadal od lekára, aby podal písomné svedectvo o tomto
zázračnom uzdravení; on však, ako lekár — primarius
mesta Turína, ohľad berúc na svoje postavenie, sa
zdráhal. A poznamenal, že toto uzdravenie je pre vedu
hodné úvahy, ale sa vysvetliť nedá.

Začiatkom roku 1888. istá mníška od sestier Marie
Pomocnice kresťanov bola prinesená do nemocnice, le-
bo lekári ju vyhlásili za chorú na pľúca tuberkulózou.
Ale nemoc čochvíľa sa premenila, a sestra ztratila
zrak oboch očí. Vo vyšetrujúcich písmach, lekár-špe-

cialista Alberetti sa osvedčil: »Sestra bola na obe oči slepá, a všetky prostriedky lekárskeho umenia boli bez výsledku. Radil som jej poradiť sa ešte iného očného lekára. I ten po dlhom vyšetrovaní vyhlásil slepotu za nevyliečiteľnú.«

V tomto stave sotrvávala až do smrti Don Boskovej. Vtedy sa v nej zobudila neodolateľná túžba po vyzdravení, a spolu bezhraničná dôvera v prímluve Don Boskovej. Stále prosila, aby ju zanesli do kostola sv. Františka Salezského, kde bolo vystreté na mŕtach mŕtvé telo Don Boskovo. Stisla jeho ruku, pobozkala ju, a urobila s ňou krížik na svojich očiach. Tu zrazu vykrikuje: »Ja už vidím; ja vidím Don Boska!« A vskutku, zo slepoty bola úplne vyzdravená.

Bola tiež uzdravená i istá milosrdná sestra, ktorá mala na žalúdku hodne veľký vred. Istá pani z Janova menom Pittotorn, bola zas uzdravená od zastaralej vodnateľky. Akási mníška, Jozefina Alves, z Cavilly v Postuquesku zo suchotín. — Tieto a iné mimoriadne uzdravenia boli prísahou potvrdené a uložené medzi spisy blahorečenia ctih. Jána Don Boska.

K o n i e c .

Spisok: »O zázračných udalostiach P. Marie Pomocnice kresťanov skrze jej verného sluhu Don Boska,« bol by u konca, hoci nové zázraky sa ešte vždy stávajú, ba množia sa deň po deň. Don Bosko je teraz u svojej nebeskej Patrónky v blaženom videní P. Boha.

(Sv. Stolica v Ríme vo svojom dekréte zo dňa 20/II. 927. dala svoj výrok o hrdínskych cnostiach

Jána Boska a dňa 2. júna 1929. vyhlásila ho za blahoslaveného).

A jestli jeho prímluva mala toľkú moc, kým ešte žil na zemi, o čo účinnivejšia je teraz, keď je v nebi. On to častejšie hovorieval: »Keď už budem — ako úfam — u svojej nebeskej Matky, — budem sa za Vás modliť.« Ovšem Don Bosko sa modlí predovšetkým za svoje dielo, lebo požehnanie božie navidomoči spočíva na ňom; ono sa divným spôsobom vyvíja a šíri. Don Bosko sa potom modlí za svojich synov, lebo s radosťou, láskou a hrdinskou obetavosťou nasledujú príklad jeho ctností, horlivosti a bezžistnej oddanosti k Bohu. Don Bosko sa modlí za chovancov svojich ústavov; lebo oni ostávajú verní zásadám, ktoré im Don Bosko a jeho synovia do srdca zaštepili. Don Bosko sa modlí aj za svoje mníšky: Dcéry Panny Marie Pomocnice kresťanov, lebo aj ich dielo sa rozvíja v podivnej miere, čo Saleziánov, ku prospechu ženskej mládeže; Don Bosko prosí za celé svoje dielo.

Istý umelec mienil tieto myšlienky podať na plátne. V jasných oblakoch povznášajúca sa, stojí v papršlekovom jase svetla nebeská Kráľovna, P. Maria Pomocnica kresťanov. Oboma rukama dvihla svoj nebomodrý plášť, a rozprestiera ho k ochrane nad saleziánskymi ústavy, nachádzajúcimi sa po celom svete. Don Bosko a sv. František Salezský jej kľacia pri boku, prosiaci P. Mariu so sopiatymi rukami.

P. Maria Pomocnica kresťanov uznáva i podnes Kongregáciu Saleziánov za svoje dielo, a v tomto smysle i pôsobí u nich. Pre túto príčinu i všetci Saleziáni po celom svete, modlia sa denne zasväcujúcu modlitbu ku svojej nebeskej Matke. Touto modlitbou sa Jej venujú docela, a prosia Ju, aby rozprestrela svoj

INGREDIENS TEMPLVM BŌSCO VENERARE IOANNEM
QVEM PIVS VNDECIMVS SANCTA REGNATOR IN VRBE
RITE BEATORVM FASTIS ADSCRIPSIT ET IPSVM
EXORA VT STYGIO TVEATVR AB HOSTE IVVENTAM
PROLEGAT ITALICAM GENTEM QVAE REDDITA CHRISTO
HVIC IMMORTALI REGI DEI MVNIA LAVDIS

materinský plášť na celú Saleziánsku rodinu a na mládež Saleziánom sverenú.

Tajomstvo bezhraničnej moci prímluvy Don Boskovej väzi v jeho bezhraničnej odovzdanosti sa Bohu skrz P. Mariu. Blahej pamäti Don Albera, druhý nástupca Don Boskov, v jednom svojom obežníku sa pýtal, prečo nevedela odolať P. Maria Pomocnica kresťanov žiadnej prosbe Don Boskovej; a zaraz odpovedal: preto, lebo ani Don Bosko jej ničoho neodoprel.

Mimo toho Don Bosko odporúčal aj vonkajšie cvičenia k dosiahnutiu istých milostí na prímluvu P. Marie Pomocnice kresťanov. Veľkú váhu kládol na nosenie medailíkov Panny Marie Pomocnice kresťanov. Don Bosko ich rozdával vo veľkom počte a všade pocítil podivný účinok ich nábožného nosenia. Tisíci a tisíci boli ochránení pred nemocami, alebo jestli upadli do nemoce, boli od nej oslobodení. Zo všetkých strán prichádzaly prosby o tie medailičky.

Keď r. 1866. v Taliansku vypukla cholera, Don Bosko ubezpečoval svojich chlapcov, že budú ušetrení pred cholerou, jestli sa budú chrániť hriechu a budú nosiť medailík P. Marie Pomocnice kresťanov. A vskutku žiaden z chlapcov neupadol do tejto nákazlivej choroby; hoci starší chovanci aj ošetrovali chorých na choleru. A tá nemoc si vyžiadala po celom Taliansku mnohé obete.

Istá grófka menom Crasasio písala po smrti Don Boskovej Don Ruovi: »V r. 1867. mi dal Don Bosko agnuštek, ktorý sám posvätil; ja som ho poviesila svojej chorej dcére na krky a navskutku uzdravela.«

Aby však nosenie medajlov P. Marie Pomocnice kresťanov dosiahlo svojich mimoriadnych účinkov, Don Bosko požadoval od patričných vyplnenie istých podmienok:

1. Zadovážiť si stav milosti prijatím svätých sviatostí. I Božský Spasiteľ vravel nemocnému na lámku: »Buď potešený synu, hriechy tvoje sú ti odpustené.«

2. Vykonanie dajakého dobrého skutku milosrdenstva, kresťanskej lásky; lebo Duch Svätý vraví ústami Izaiáša proroka: »Ty budeš volať a Pán ťa vyslyší. Ty budeš prosiť a On ti odpovie: hľa, tu som.« A on k tomu dodáva: »Jestli sa ty smiluješ nad hladujúcim a nasýtiš dušu zarmúteného.«

3. Dôverná a vytrvalá modlitba: »Proste a bude vám dané.«

Mimoriadne účinky mávaly aj deväťdňové pobožnosti k P. Marii Pomocnici kresťanov. Tieto pozostávaly v tom, že za deväť dní, jeden po druhom nasledujúcich, odriekajú sa 3 Otčenáše, 3 Zdravase a 3 Sláva k P. Ježišovi vo Sv. Oltárnej; mimo toho jedno Zdravas Kráľovno a na konci: »Maria, Pomocnico kresťanov, oroduj za nás.« Treba tiež sľúbiť, že vykonáme dajaký skutok milosrdenstva, kresťanskej lásky, v páde by sme boli vyslyšaní.

Pri deväťdňových pobožnostiach Don Bosko žiadal vyplnenie nasledujúcich podmienok:

1. Stav posv. milosti a žiadnej dôvery neskladať v ľudskom počínaní, ale všetkú dôveru mať iba v Bohu.

2. Modlitba nech sa celkom opiera na P. Ježiša v Prevelebnej Sviatosti, ako na pôvodcu všetkých milostí a všetkého požehnania.

A nech sa tiež opiera na mocnú prímluvu P. Marie, ktorú chce P. Boh zvlášť v dnešných časoch osláviť.

3. Vždy treba doložiť: Jestli je to vôľa Božia a bude to prospešné môjmu dušnému spaseniu.

Početné sú tie milosti, ktoré pobožnosť ku P. Ma-

rii Pomocníci kresťanov stále prináša. Don Bosko ju všade odporúčal a tiež sme videli i pri čítaní týchto zázračných udalostí, jaké výsledky mala táto pobožnosť.

*

Tieto zázračné uzdravenia a milosti dostávaly sa obyčajne skrz požehnanie P. Marie Pomocnice kresťanov. Kedykoľvek Don Bosko udeľoval toto požehnanie, triasol sa mu hlas a neraz sa mu vyronily slzy. »Cítil v sebe voľačo podobného,« — hovorí Don Albera — »jako kedysi Božský Spasiteľ, o ktorom hovorí Sv. Písmo: **»Virtus exibat de illo.«** »Sila vychádzala z neho.«

V posledných rokoch jeho života bol tak veľký nával ľudí, čo prichádzali za požehnaním Don Boskovým, že ten dobrý starček od únavy sotva vedel zdvíhať ruku. O požehnanie P. Marie Pomocnice kresťanov požadovali ho i z veľkej vzdialenosti. Zázračné účinky tohoto požehnania sme videli z udalostí, v tejto knižočke opísaných.

Hľa, na takýto spôsob chcel Don Bosko vzbudiť vo veriacich dôveru k P. Marii Pomocnici kresťanov.

Panna Maria schvaľovala túto dôveru početnými zázrakmi a milosťami, ktoré skrz svojho verného sluhu Don Boska, veriacim často poskytovala.

Ku koncu chcem uviesť ešte jeden sen Don Boskov, v ktorom sa uplatňuje pobožnosť k P. Marii v celej dôležitosti. 26. mája 1862. roku vyprával Don Bosko svojim chlapcom nasledujúci sen: »Predstavte si, akoby ste sa nachádzali prostried mora na vysokej skale, tak žeby ste okolo seba nevideli ničoho, iba čiročistú vodu. Na tejto nepriehľadnej vodnej ploche nachádzaly sa nepočetné lode, postavené do vojenskej fronty. Na lodi boli delá a iné vyzbrojenia, naplnené

výbušnými látkami a knihami. Proti týmto lodiam stála istá krásna veľká loď, obkľúčená mnohými menšími loďkami. Kapitáni menších lodí dostávali úpravy k obrane z veľkej lode. Uprostried mora zdvíhaly sa blízko vedľa seba vysoké a mocné stĺpy. Na jednom stĺpe sa nachádzala socha Nepoškvrneného Počatia a pod ňou žiariaci sa nápis: »Pomocnica Kresťanov.« Na druhom stĺpe bola pomerne veľká a skvejúca sa hostia a pod ňou slová: »Spása veriacich.« Na tej veľkej krásnej lodi bol sv. Otec, rímsky pápež. Keď nepriateľské lode započaly boj, pápež zavolať na poradu veliteľov menších lodí, ktoré obkľúčovali veľkú loď. Nápad nepriateľských lodí sa natoľko vzráňal, že bolo treba poslať kapitánov na svoje lode. Po nejakom čase boj trochu ustal. Vtedy pápež povolal opäť svojich vodcov ku sebe. Medzitým paľba vypukla za-za. Nepriateľské lode dorážaly celou silou na hlavnú loď a pokúšali sa ju potopiť. Použili všetkých spôsobov bojovania, aby onú loď s jej obyvateľmi zničili.

Tu zrazu bol sv. Otec ťažko ranený. Tí, čo okolo neho stáli, poponáhľali sa mu na pomoc, aby mohol vstať; ale znovu bol zranený a padol mŕtvý.

Nepriateľ sa dal do radostného, víťazného škreku. Ale prv, nežby sa bola zvesť o smrti pápežovej rozšírila, vodcovia sa shromaždili a zvolili si druhého. Nový pápež vyviedol veľkú loď cez všetky prekážky k oným dvom stĺpom, i zakotvil ju a pripevnil lanami, visiakmi s oboch stĺpov. Nato sa položenie úplne zmenilo. Lode, ktoré dosiaľ obliehaly pápežskú loď, sa rozutekaly, roztratily a potopily.

Menšie lode, ktoré bojovaly s pápežom, tiež dorazily k hlavnej lodi a zakotvily sa pri spomenutých stĺpoch. Potom nasledovalo veľké ticho.

Don Bosko dal k tomu krátky vývod: »Nepriateľské lode« — vravel — »sú nepriateľské prenasledo-

vania Cirkvi. Na ňu čakajú tie najťažšie zkúšky. To, čo musela dosiaľ trpieť, je iba malou zkúškou proti tomu, čo na ňu čaká. V týchto strašných útrapách ostávajú pre ňu dva záchranné prostriedky: Pobožnosť k P. Marii Pomocnici kresťanov a časté pristupovanie k svätému prijímaniu. Usilujme sa použiť týchto dvoch prostriedkov a rozširujme ich: tak budeme spoluúčinkovať na víťazstve Cirkvi.»

Potiaľ Don Bosko. Toto napomenutie platí pre nás.

Dodatok.

**Bazilika sv. Petra v Ríme v záplave svetiel.
Okolie svätopeterského chrámu bolo úplne v tme.
Prekrásny priebeh blahorečenia Don Boska.**

Deň 2. júna zostane nesmazateľným v pamäti všetkých nás, ktorí sme boli očitými svedkami neočakávaných osláv veľkého apoštola mládeže i kresťanskej výchovy, Jána Boska.

Na blahorečenie Don Boska prišlo do Rímu okolo 50.000 saleziánov, Don Boskových sestier, saleziánskych chovancov a chovaníc, saleziánskych spolupracovníkov a dobrodincov nielen z celého Talianska a zo všetkých štátov Európy, ale tiež zo všetkých končín sveta. Títo reprezentovali pár miliónov ctiteľov, ktorí vidia v Don Boskovi neobyčajného muža Prozreteľnosti Božej v našej modernej dobe, ktorý svojím sociálnym dielom, menovite na poli výchovy mládeže, priniesol spásonosnú revolúciu, nie krvi a despotizmu, ale lásky, sebaobety a altruizmu.

Počiatok osláv hneď ráno oznamoval celý rad aeroplánov, ktoré klepotom krúžily okolo majestátnej kupoly baziliky sv. Petra a vznášaly sa v bezprostrednej blízkosti ponad domami večného Rímu.

Pred 10. hod. priestranný chrám Námestníka Kristovho, ktorý môže prijať 60 tisíc osôb, zostal primálny pre veľký nával ľudu. Mnohí, ktorí boli bez vstúpeniek, museli sa uspokojiť a stáť na námestí preb bazilikou.

Bazilika bola vkusne ozdobená nástennými tapetami a ohromným množstvom elektrických žiaroviek a lustrov. Strediskom okrasy bol nad oltárom sa nachádzajúci veľký umelecký rámec Berníniho, v ktorom bol zapravený nádherný obraz »oslávania« nového blahoslaveného, zastretý závojom.

O 10. hod. sa započaly sv. obrady blahorečenia. Z príležitostnej tribúny bol prečítaný pápežský list, ktorým Sv. Otec Pius XI. vraduje Don Boska do soznamu blahoslavených.

Keď odznel latinský dekrét Sv. Stolicy, Msgr. Valbonesi, biskup a kanoník Vatikánu, ktorý celebroval slávnostnú, pontifikálnu sv. omšu, zaintonoval chválospev: »Te Deum«. V tej slávnostnej chvíli závoj obrazu padol a v záplave elektrických reflektórov vynorila sa pred nami majestátna postava blahoslaveného Jána Boska. Obraz, ktorý maľoval profesor Francisci, zdal sa byť skôr živým a predstavoval nám gloriolu ovenčeného blahoslaveného, ako sprevádzaný anjelmi medzi mračnami vchádza do nebeskej slávy. V tej chvíli zavznely všetky zvony baziliky, aby oznámily, že blahorečenie je dokončené.

Slávnostné hymny a pontifikálnu sv. omšu sprevádzal chýrečný spevokol »Kapela Julia« pod vedením zdatného regenschoriho Boeziho.

Odpoludnia o 6. hod. prišiel Sv. Otec do baziliky Sv. Petra složiť hold a pomodliť sa pred ožiareným a pred skvostným relikviárom pozostatkov nového blahoslaveného. Veľchrám už o 4. hod. bol nabitý veriacimi, ktorí túžili vidieť Námestníka Kristovho.

Keď sprievod vstúpil bočným vchodom do chrámu, zavznel Sylvestrov pochod, ktorý hrali na strieborných trúbach pápežskí hudobníci.

Procesiu zahájil vatikánsky klér, biskupi a kardináli, nie v menšom počte, ako ráno.

Keď sa objavila pri vchode postava pápežova, Pia XI., neseného na nosítkach nádherne vyobliekanými dvoranmi, nastalo neustávajúce tlieskanie a volanie na slávu Pápežovi-kráľovi. Mnohí kričali tiež: »Nech žije Pápež Don Boskov«. Pri hlavnom oltári Sv. Otec sostúpil s nosítiek a pokľakol si; zakiaľ bola vyložená Prevelebná Sv., Náместník Kristov hlboko dojatý kľáčal a modlil sa k novému blahoslavenému, ktorého on poznal jako mladý kňaz, s ktorým kedysi dôverne obcoval a bol jediným predmetom jeho obdivu. Zdalo sa mu, jako keby Don Bosko bol živý pred ním, ale nie na obraze. Zdalo sa mu, jako keby bol s ním včera, ba pred chvíľou rozprával dôverne, ani nie pred 40—50 rokmi. Zpiatočný pochod Sv. Otca do Vatikánu nebol menej slávnostný.

Prvý deň oslavy blahorečenia Jána Bosku, veľkého dobrodincu človečenstva a neohroženého borcu Cirkvi katolíckej, vyvrcholil večer, keď na jeho počesť celá bazilika Sv. Petra horela v záplave tisícich a tisícich fakiel, ktoré rozžaly ruky ľudské za 30 sekúnd. Na okolí boly pozhasínané všetky elektrické svetlá, aby v nočnej tme tým majestátnejšie sa vynášaly všetky kontúry ohromnej baziliky, začnúc od kríža cez celú kupolu Michelangela až po samé prízemie. Šikovných Taliánov po štrangoch púšťali a vyťahovali, keď zažíhali tajuplné, ružové, mihotajúce sa svetlá pochodni po celom chráme svätopeterskom.

Večer až do polnoci trvalo osvetlenie, ktoré obdivovalo aspoň 600.000 okúzlených.

Don Bosko sa vracia...

Okázalá slávnosť prenesenia telesných pozostatkov blahoslaveného Jána Boska v Turíne. — Dojmy veriaceho katolíka a Slováka zo slávnosti.

Mesto Turin, počítajúce okolo $\frac{3}{4}$ miliona obyvateľov, je hlavným mestom severného Talianska a jedným z najkrajších a najmilších miest sveta. Jeho obyvatelia sú pracovití, obetaví a prakticky založení katolíci.

V tomto meste blahodarne účinkoval cez 50 rokov blahoslavený Ján Bosko a založil 8 veľkých ústavov na záchranu opustenej mládeže. Tu je aj centrum diela Saleziánov a odtiaľto sa ono rýchlo rozšírilo do celého sveta. Turín a celé severné Taliansko dokázaly, že v oslavovaní svojho blahoslaveného sa nedajú zahanbiť ani samým Rímom.

2. júna t. r. Svätý Otec slávnostne oznámil celému svetu, že Jána Boska vraduje do počtu blahoslavených. 9. júna zas mesto Turín ukázalo, ako si ctí svojho velikáša a pripravilo kráľovské privítanie relikviám blahoslaveného Jána Boska. Vidiek a cudzina mali tiež početné zastúpenie na slávnosti. Celú sobotu a v nedeľu ráno zvlášť vlaky prinášali tisíce a tisíce ctiteľov Don Boskových do Turína.

Centrum slávností bola bazilika Pany Marie Pomocnice kresťanov. Pred 60 rokmi, práve v tento deň, 9. júna ju postavil Don Bosko so 40 haliermi.

V chráme nad hlavným oltárom skvie sa utešený obraz »glorie« Blahoslaveného, prinesený z blahorečenia z Ríma. Po bokoch visia 2 obrazy zázrakov, ktoré sa stali na prímluvu Don Boska a Svätá Stolica ich udobrila.

Kostol Panny Marie Pomocnice je mimoriadne nádherne vyzdobený a pláva v mori žiare elektri-

ckých lúč. Veľké námestie okolo baziliky predstavuje veľký ústav Don Boskov. Pravidelne má 1000 obyvateľov s chovancami. Teraz na štyroch veľkých dvoroch sa hemží mládež a hostia, ktorých môže byť do 15.000.

Sv. omše sa slúžia pri 50 oltároch v kostole, na námestí, na dvoroch od skorého rána až do 1. hod. popoludní. V bazilike spieva na 8 hlasov 300 spevákov saleziánskeho ústavu príležitostnú omšu latinskú. Spev a modlitby vynášajú z baziliky megafony, rozložené na dvoroch, na námestí a na rohoch blízkych ulíc.

9. júna odpoľudnia o 4. hod. nastane slávnostné prenesenie telesných pozostatkov Blahoslaveného z misionárskeho ústavu Saleziánov vo Valsalice do baziliky Panny Marie Pomocnice kresťanov vo Valdoku. Tieto dva ústavy sú vzdialené od seba na štyri kilometre. Sprievod je nádherný, akého Turín ešte nevidel a tiahne hlavnými ulicami mesta. Niet pera, ktoré by vedelo opísať nové a nové dojmy okázalej panorámy. Celé mesto sa koncentruje do týchto ulíc, aby sa poklonilo a vzdalo hold vznešeným pozostatkom niekedy tak chudobného, poníženého a teraz triumfujúceho Sluhu Božieho. Každý dom, každý palác, kade má tiahnuť procesia, vyzdobený kvetinami a nádhernými tapétami tej najrôznejšej barvy.

Procesie, rozdelené na 18 skupín, zúčastňuje sa v najvzornejšom poriadku 100.000 synov, dcier, ctiteľov a obdivovateľov Don Boskových. Asi pol miliona ľudí z mesta a z ďaleka prišlo, vítajú blahoslaveného v širokých špalieroch na 4 kilometre dlhej ceste. Procesia trvá štyri hodiny a ľud, aby videl nádherný pochod, 4 hodiny trpezlivo čaká na jednom mieste. Na širších námestiach mesto dalo postaviť zvláštne

tribúny, na ktoré možno vstúpiť len so vstupenkami za 50 lír.

Polícia, vojsko, fašisti a colná stráž v počte niekoľko tisíc pomáhajú udržať poriadok. Tvorila dlhý, silný kordon, aby sa zvedavci netlačili do prostriedku ulice.

Slávnostný sprievod otvárajú krásne vyobliekané pážatá s muzikou kapely Saleziánskeho ústavu v Turíne. Za nimi ide nekonečný rad mládeže: najprv chovanice ústavov saleziánskych mníšok, potom chovanice saleziánskych ústavov v Turíne a z iných miest. Každá skupina si nesie svoju zástavu a je sprevádzaná hudbou svojho ústavu. Oduševnene spievajú a hrajú novú príležitostnú hymnu: »Don Bosko sa vracia medzi svoju mládež...« Nasledujú spolky katolícke rôzneho druhu; skupina bývalých chovancov saleziánskych; saleziánski spolupracovníci a spolupracovníčky z Talianska a z iných krajov sveta. Neskôršie sa objaví úradne oblečené kňazstvo v počte okolo 1000. Za nimi majestátne kráča 66 biskupov a arcibiskupov z Talianska a z cudziny a 6 kardinálov, ktorí sa vydali na ďalekú cestu a prišli do Turína poctiť veľkého nového blahoslaveného a vyžiadať si od neho orodovanie pre seba a pre svoju diecézu. Telesné pozostatky blahoslaveného Jána Boska, oblečené do nádherného omšového rúcha s maskou na blave, boli zatvorené do skvostnej sklenenej truhly, ktorú držia bronzoví anjeli. Urna bola povýšená na vysokom povoze, za ktorým išli bývalí chovanci Don Boskovi. Živé kvety a zeleň ozdobovala dokola v zlate sa jagajúcu truhlu. Don Bosko sa zdal, ako by ani nebol mŕtvy, ale jeho duch prišiel sa znovu spojiť so svojim telom, ktorého jazyk a polovica pľúc sú ešte neporušené. Skutočne jeho duch sa vznášal nad státisícami svojich ctiteľov, ktorých jeho prítomnosť

zelektrizovala na stupeň najvyššieho oduševnenia. Všade po uliciach bolo počuť frenetický potlesk, volanie na slávu a hustý dážď kvetov a ruží ho zasypal, kadekoľvek šiel prôvod.

Na dlhej procesii hralo do 60 hudieb. Ozdobovalo ju viac tisíc zástav náb. a národných zo všetkých končín sveta. Nechýbala tam ani naša štátna vlajka československá.

Krásne sa skvie medzi nimi aj utešená trikolora slovenská, ktorú nieslo 30 Slovákov-Saleziánov v Taliansku a zo Slovenska prišlých na slávnosť. Urnu Don Boskovu obklopovali pážatá; asi 100 rytierov maltezskejších a Sv. Hrobu, Sv. Rehora a Sv. Sylvestra. Reprezentácie úradov, mesta a vlády, vojska a kráľovskej rodiny talianskej, medzi nimi dedič trónu Umberto. Tiež rôzne konzuláty.

Filmy rôznych svetových firiem stále pracovali, rozostavené v kútoch ulíc.

Najdojímavejšie bolo, keď sprievod tiahol do baziliky s pozostatkami Blahoslaveného. Po 41 rokoch znovu sa vrátil Don Bosko do svojho chrámu a do svojho centra, kde založil svoje nesmrteľné dielo. Nebolo konca-kraja ovácií a volaniu na slávu Blahoslavenému. Kade náhle sa objavila urna s pozostatkami pred bazilikou, všetky zvony začaly vyzváňať utešenú hymnu »Don Bosko sa vracia...« Celá bazilika začala horeť v plameni 20.000 rôznobarevných elektrických žiaroviek, ktoré pokrývaly celú veľkú kupolu a okolie budovy.

Bolo to všetko skutočne nádherné a zanechalo v každom prítomnom nesmazateľnú pamiatku a každého posilnilo vo viere.

V noci prispely ku slávnosti ohňostroje, ktoré predstavovali v raketách baziliku Pomocnice kresťanov a zjavenie sa blahoslaveného Don Boska.

OBSAH:

	Strana
Úvod	3
Hlava I. P. Maria ukazuje deväťročnému Boskovi jeho budúce pôsobíšte .	5
Hlava II. Matka Božia skrze Don Boska začína dielo na záchranu mládeže	8
Hlava III. Matka Božia posmeľuje Don Boska a napomáha pri prvých ťažkostiach	11
Hlava IV. Matka Božia vnuká Don Boskovi myšlienku, aby založil rehoľnú Spoločnosť	16
Hlava V. Matka Božia pomocou Don Boska stavia si kostol	20
Hlava VI. Titulný obraz Panny Marie Pomocnice kresťanov	37
Hlava VII. Vysviacka chrámu Panny Marie pomocnice kresťanov	40
Hlava VIII. Matka Božia stará sa o potvrdenie novozaloženej Kongregácie Saleziánov	43
Hlava IX. Matka Božia skrz Don Boska stará sa o chudobnú mládež ženského pohlavia	51
Hlava X. Matka Božia začína i zámorské misie skrze Boska	53

Hlava XI.	Matka Božia stará sa o kňazský dorast a o založenie nábožného združenia saleziánskych spolupracovníkov a spolupracovníčiek .	59
Hlava XII.	Matka Božia vyniká jako vodkyňa a udržiavateľka Spoločnosti Sv. Františka Salezského	64
Hlava XIII.	Jako sa stará Matka Božia o hmotné prostriedky k udržaniu Kongregácie	70
Hlava XIV.	Matka Božia oslávi svojho verného sluhu už tu na zemi	77
Hlava XV.	Matka Božia pripravuje svojmu vernému služobníkovi v posledných rokoch mnohé a mimoriadne potešenia i radosti	85
Hlava XVI.	Matka Božia volá svojho verného sluhu do večnej slávy	89
Hlava XVII.	Verný sluha P. Marie skveje sa vo svetle oslávenia	91
Koniec		95
Dodatok.	Bazilika sv. Petra v Ríme v záplave svetiel	101
	Don Bosko sa vracia	104

U SALEZIÁNOV
V ŠAŠTÍNE A VO SV. BEŇADIKU
možno dostať nasledujúce pekné a poučné
čítanie:

1. LUD. ŽIVOTOPIS CTIH. JÁNA BOSKA,
zakladateľa Saleziánov. — Preložil: Gregor
Czeizel, farár. Cena: Kčs 5.—.

2. JÁN DON BOSKO (POVAHOPIS).
Preložil: Msgr. Dr. J. Janda, kanoník. Cena:
Kčs 5.—.

3. ZÁZRAČNÉ UDALOSTI PANNY MARIE
POM. KREŠŤANOV SKRZ JEJ VERNÉHO
SLUHU, CTIHOD. JÁNA DON BOSKA.
Preložil: Msgr. Karol Nečesálek, kanoník,
gen. vikár. Cena: Kčs 5.—.

4. ŽIVOT DOMINIKA SAVIA,
príkladného chovanca ctih. Jána Boska, ktorý
napísal sám ctih. Ján Bosko. Preložil: Michal
Branický, školský inšpektor. Cena: Kčs 5.—.

5. PÔVOD A ZÁZRAČNÉ UDALOSTI
pútnického miesta P. Marie Sedmibolástnej
v Šaštíne. Cena: Kčs 1.—.

6. MODLITBY A POBOŽNOSTI,
ktoré sa odbavujú v salezián. ústavoch. Cena:
Kčs 3.—.